

DOKUMENTACIJA ZA ODLUČIVANJE O POTREBI PROCJENE UTICAJA

Tender:	Konsultantska firma za oblast životne sredine za pripremu Procjene uticaja na životnu sredinu i društvene uslove (ESIA) za novu ribarsku luku na Velikoj plaži (Ulcinj)
Referentni broj:	MNE-MIDAS2-8820-ME-QCBS-CS-19-3.2.10.
Klijent:	Ministarstvo poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede
Zemlja:	Crna Gora
Projekat:	Drugi projekat institucionalnog razvoja i jačanja poljoprivrede (MIDAS 2)
Potprojekat:	Ribarska luka na Rtu Đeran – Velika plaža (Opština Ulcinj)

ROGAN ASSOCIATES
CONSULTING ENGINEERS - ARCHITECTS

ROGAN ASSOCIATES S.A.
9 VALETTA STREET, 15771 ATHENS
GREECE

PASECO SP LTD
22 KYCLADON STREET, 11361 ATHENS,
GREECE

Podaci o pripremi dokumenta

Tender: Konsultantska firma za oblast životne sredine za pripremu Procjene uticaja na životnu sredinu i društvene uslove (ESIA) za novu ribarsku luku na Velikoj plaži (Ulcinj)

Broj protokola: L527

Naslov dokumenta: Dokumentacija za odlučivanje o potrebi procjene uticaja za izgradnju ribarske luke, Rt Đeran, Ulcinj

Broj revizije: 02

Revizija	0	1	2	3
Datum	21.03.2021	25.05.2021	10.06.2021	
Napomena				
Priprema	A. Sitara, D. Economides, M. Marković	A. Sitara, D. Economides, M. Markovic, N. Mantzoufas, C. Solomonidis	A. Sitara, D. Economides, M. Markovic, N. Mantzoufas, C. Solomonidis	
Provjera	C. Solomonidis	C. Solomonidis	C. Solomonidis	
Odobrenje				

W/ BOGAN ASSOCIATES S.A. - PASECO-SP LTD
9 VALENTA STR. ATHENS, GR 15771
TAX NO. EL 99682738, TAX OFFICE: IB' ATHENS
TEL: 210 77 83 958 - FAX: 210 77 50 629

SADRŽAJ

1	OPŠTE INFORMACIJE O PROJEKTU RIBARSKE LUKE I NOSIOCU PROJEKTA	1	
2	OPIS LOKACIJE.....	3	
2.1	Korišćenje zemljišta na predloženoj lokaciji ribarske luke	4	
2.2	Prirodni resursi.....	7	
2.3	Apsorpcioni kapacitet prirodne sredine.....	8	
3	KARAKTERISTIKE PROJEKTA RIBARSKE LUKE	9	
4	VRSTE I KARAKTERISTIKE MOGUĆEG UTICAJA NA ŽIVOTNU SREDINU I DRUŠTVENE USLOVE	15	
4.1	Procjena mogućih uticaja.....	15	
4.2	Prekogranični uticaj.....	19	
5	OPIS MOGUĆIH ZNAČAJNIH UTICAJA PROJEKTA RIBARSKE LUKE NA ŽIVOTNU SREDINU I	DRUŠTVENE USLOVE	20
5.1	Kvalitet vazduha.....	20	
5.2	Klimatske promjene	20	
5.2.1	Emisija gasova sa efektom staklene bašte (GHG).....	20	
5.2.2	Otpornost i adaptacija na klimatske promjene	20	
5.3	Buka i vibracije	20	
5.4	Kvalitet morske vode.....	21	
5.5	Biodiverzitet/ flora i fauna.....	21	
5.6	Uticaj na zemljište	21	
5.7	Izvor materijala	22	
5.8	Stvaranje otpada.....	22	
5.9	Otpadne vode	22	
5.10	Kulturna baština.....	23	
5.11	Korišćenje zemljišta.....	23	
5.12	Izgled područja.....	23	
5.13	Zdravlje i bezbjednost na radu	23	
5.14	Javno zdravlje i bezbjednost	24	
5.15	Zapošljavanje	24	
5.16	Ekonomija.....	24	
6	MJERE ZA SPREČAVANJE, SMANJENJE ILI OTKLANJANJE ŠTETNIH UTICAJA	25	
6.1	Kvalitet vazduha.....	25	

6.2	Klimatske promjene	26
6.3	Buka i vibracije	26
6.4	Kvalitet morske vode.....	26
6.5	Biodiverzitet/ flora i fauna.....	27
6.6	Zemljište	27
6.7	Otpad i otpadne vode.....	28
6.8	Izgled područja.....	28
6.9	Zdravlje i bezbjednost na radu	28
7	SPISAK REFERENCI/ IZVORA PODATAKA KORIŠĆENIH ZA PRIPREMU DOKUMENTACIJE ZA ODLUČIVANJE O POTREBI PROCJENE UTICAJA.....	29
	PRILOG I. URBANISTIČKO-TEHNIČKI USLOVI	31

Spisak tabela

Table 1:	Stanovništvo u opštini Ulcinj	3
Table 2:	Kriterijumi za procjenu uticaja.....	16
Table 3:	Matrica procjene uticaja na životnu sredinu	17

Spisak slika

Slika 1:	DSL Rt Djeran – Port Milena: kopnene i morske zone na području koje obuhvata plan	5
Slika 2:	Izvod iz DSL Rt Đeran – Port Milena: područje za izgradnju ribarske luke.....	6
Slika 3:	Izgled i trenutno korišćenje prostora na području predložene ribarske luke	7
Slika 4:	Dva alternativna plana luke i povezivanje na putnu infrastrukturu.....	12

Skraćenica	Značenje
ESIA	Procjena uticaja na životnu sredinu i društvene uslove
EIA	Procjena uticaja na životnu sredinu
ESS	Skrining životne sredine i društvenih uslova
IBRD	Međunarodna banka za obnovu i razvoj
JPMD	JP Morsko dobro
KE	Ključni ekspert
MPŠV	Ministarstvo poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede
MIDAS 2	Drugi projekat institucionalnog razvoja i jačanja poljoprivrede u Crnoj Gori
MORT	Ministarstvo održivog razvoja i turizma
NKE	Običan ekspert
SEA	Strateška procjena uticaja na životnu sredinu
UTU	Urbanističko-tehnički uslovi

1 OPŠTE INFORMACIJE O PROJEKTU RIBARSKE LUKE I NOSIOCU PROJEKTA

Potprojekat: Ribarska luka na Rtu Đeran – Velika plaža (Opština Ulcinj)

Nosilac projekta: Ministarstvo poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede, Direktorat za ribarstvo, Rimski Trg 46, Podgorica

Kontakt osoba: gdin. Deniz Frljučkić, Savjetnik za IT u ribarstvu i monitoring

Telefon: +382 20 482 270

E-mail: deniz.frljuckic@mpsv.gov.me

Konsultanti: Joint Venture - ROGAN ASSOCIATES S.A. i PASECO SP LTD

Ministarstvo poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede (MPŠV) sprovodi aktivnosti kako bi razvilo idejni i osnovne tehničke projekte za novu ribarsku luku na Rtu Đeran - Velika plaža (opština Ulcinj) i procijenilo potencijalne uticaje luke u skladu sa Zakonom o procjeni uticaja na životnu sredinu (Službeni list Crne Gore, br. 75/18) i politikama i operativnim procedurama Svjetske banke za zaštitu životne sredine i socijalna pitanja. Ministarstvo poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede sklopilo je ugovor sa firmom Rogan Associates i Paseco koja treba da pripremi tehničke projekte i procjenu uticaja na životnu sredinu i društvene uslove (ESIA).

Ove aktivnosti se sprovode u okviru Drugog projekta institucionalnog razvoja i jačanja poljoprivrede u Crnoj Gori (MIDAS 2) koji finansira Svjetska banka. Cilj MIDAS 2 projekta je da poboljša konkurentnost poljoprivrede i ribarstva u Crnoj Gori kroz pružanje snažnije državne podrške u skladu sa zahtjevima za pristupanje EU.

Komponenta 3 MIDAS 2 projekta - Modernizacija sektora ribarstva - ima za cilj:

- o jačanje proizvodnih kapaciteta sektora ulaganjem u osnovnu infrastrukturu i opremu koja će ribarima pružiti uređena, bezbjedna i sanitarno ispravna postrojenja za iskrcaj i pristup luci, i
- o jačanje institucionalnih kapaciteta za pristup Zajedničkoj politici ribarstva nakon pristupanja EU.

U pripremi ESIA za predloženu ribarsku luku na Rtu Đeran - Velika plaža, konsultant preduzima neophodne aktivnosti (uključujući prikupljanje i procjenu postojećih podataka te opsežna terenska istraživanja) kako bi opisao osnovne uslove, identifikovao i procijenio ekološke i socijalne uticaje i predložio adekvatne mjere za ublažavanje, uključujući izradu Plana upravljanja za životnu sredinu i socijalna pitanja u skladu sa politikama Svjetske banke.

Konsultant takođe priprema osnovni inženjerski projekat luke i pomaže nosiocu projekta u objavljivanju informacija i aktivnostima konsultovanja zainteresovanih strana koje su sastavni dio procedura procjene uticaja na životnu sredinu (EIA)/ ESIA.

Plan angažovanja zainteresovanih strana (SEP) pripremljen je da bi podržao uključivanje zainteresovanih strana i diseminaciju informacija o predloženom projektu ribarske luke/ pripremi ESIA; SEP uključuje Mehanizam za rješavanje žalbi (GRM), tj. proceduru po kojoj javnost može podnijeti prigovore ili žalbe u procesu ESIA.

Predlog optimalnog plana luke i procjena uticaja biće zasnovana na postojećoj regulativi, prostorno-planskim dokumentima, ostalim raspoloživim informacijama, kao i na tekućem detaljnom istraživanju uslova na lokalitetu (uključujući batimetrijsko i magnetometrijsko snimanje, topografsko snimanje, geotehnička istraživanja, bentoska istraživanja, procjenu kvaliteta vode i sedimenta, procjenu kvaliteta vazduha, procjenu buke, studiju modeliranja talasa, istraživanja uticaja saobraćaja vozila i plovila, socio-ekonomska istraživanja, i arheološka/ kulturna istraživanja). Set socijalnih i kriterijuma vezanih za životnu sredinu biće utvrđen u narednim ESIA fazama i poslužiće kao smjernice za izbor željene alternative za izgradnju luke.

2 OPIS LOKACIJE

Područje uticaja projekta ribarske luke u širem smislu je opština Ulcinj. Direktna uticaj očekuje se u naselju Đerane - dijelu grada Ulcinja koji se nalazi između Rta Đeran, brda Pinješ i Velike plaže, uključujući i područje oko ušća kanala Port Milena.

Opština Ulcinj ima površinu od 255 km² dok je broj stanovnika u 2019. godini procijenjen na oko 20 000; ključni podaci o stanovništvu za Opštinu i za priobalno područje Crne Gore dati su u donjoj tabeli. Ulcinj je jedina primorska opština u kojoj je zabilježen značajan pad stanovništva između 1991. i 2011. godine, uglavnom zbog migracija u inostranstvo. Posljednjih godina zabilježen je negativni prirodni priraštaj (manji broj rođenih nego umrlih): - 0,9 u 2017. i - 1,3 u 2018. godini. Prosječna starost stanovništva (prema posljednjem popisu stanovništva iz 2011. godine) bila je 37,8 godina.

Table 1: Stanovništvo u opštini Ulcinj

Područje	Podaci popisa			Sredina 2019	Indeks (2011/ 2003)	Indeks (2011/ 1991)	Površina (km ²)	Nastanjenost / km ²
	1991	2003	2011					
Ulcinj	24.217	20.290	19921	20.191	98,2	82,3	255	78
Obalno područje	130.352	140.406	148.683	154.699	105,9	114,1	1.591	93

Albanci čine približno 71% stanovništva Opštine, Crnogorci oko 12%. Ostale nacionalne i/ ili etničke grupe uključuju Srbe (5,8%), Muslimane (3,9%), Bošnjake (2,3%), Rome i Egipćane (1,2%) i Hrvate (0,2%). Stanovništvo pretežno živi u glavnom gradskom naselju - gradu Ulcinju (oko 54%), dok trećina stanovništva živi u ruralnim područjima; preostalih 13% živi u manjim naseljima uz obalu.

Ulcinj je najmanje razvijena primorska opština sa indeksom razvijenosti od 75,4% nacionalnog prosjeka. U 2018. i 2019. godini stope nezaposlenosti u ovoj Opštini bile su za 4 - 5 procentnih poena više u poređenju sa nacionalnim prosjekom, i iznosile su 22,3%, odnosno 20,2%. Osnovna privredna djelatnost je turizam, zatim trgovina i ostale usluge. Industrijske aktivnosti nijesu dovoljno razvijene. Poljoprivreda je važna aktivnost za seosko stanovništvo.

Tokom perioda između 2015 - 2019, broj turista koji su posjetili opštinu Ulcinj porastao je 2,6 puta (sa 166.160 na 425.808), dok se broj noćenja udvostručio (sa 1,1 na 2,2 miliona). Oko 30% posjetilaca boravi u hotelima, ostatak u individualnom smještaju (sobe, apartmani).

Broj registrovanih plovila u Ulcinju je oko 350, uključujući 11 brodica za prevoz putnika i oko 50 ribarskih plovila. Pored toga, u ovom području je prisutno još 100 do 150 inostranih plovila, posebno tokom ljetnje sezone. Maksimalni kapacitet putničkih brodova procjenjuje se na oko 400 lica, a broj prevezenih osoba tokom turističke sezone na oko 1.200 dnevno.

Glavne zainteresovane strane za projekat ribarske luke i proces EIA/ ESIA uključuju strane na koje projekat ima uticaj - Udruženje ribolovaca iz Ulcinja/ pojedinačne ribare¹ koji rade na području Ulcinja i vlasnike imovine i poslovnih aktivnosti u naselju pored Rta Đeran i ulaza u kanal Port Milena², kao i druge zainteresovane strane:

- lokalna uprava (opština Ulcinj);
- ministarstva odgovorna za prostorno planiranje, građevinarstvo, zaštitu životne sredine, pomorski saobraćaj/ luke, ribarstvo;
- nadležni organ za procjenu uticaja na životnu sredinu (Agencija za zaštitu prirode i životne sredine);
- administrativne i naučne institucije odgovorne za upravljanje obalnim područjem, zaštitu i istraživanje obalnih i morskih ekosistema (kao što su JP Morsko dobro, Institut za biologiju mora);
- lokalna turistička organizacija i poslovna zajednica (npr. Ulcinj biznis asocijacija i Poslovni klub Ana Malit);
- civilno društvo (uključujući nevladine organizacije za zaštitu životne sredine kao što su Zeleni korak i Martin Schneider Jacobi fondacija , nacionalni i lokalni mediji kao što su Radio Ulcinj, TV Teuta);
- građani Ulcinja, uključujući predstavnike mjesnih zajednica, vjerskih i drugih organizacija.

Opis predložene lokacije ribarske luke dat je u nastavku, uključujući postojeće i planirane namjene zemljišta, prirodne resurse i apsorpcioni kapacitet životne sredine.

2.1 KORIŠĆENJE ZEMLJIŠTA NA PREDLOŽENOJ LOKACIJI RIBARSKE LUKE

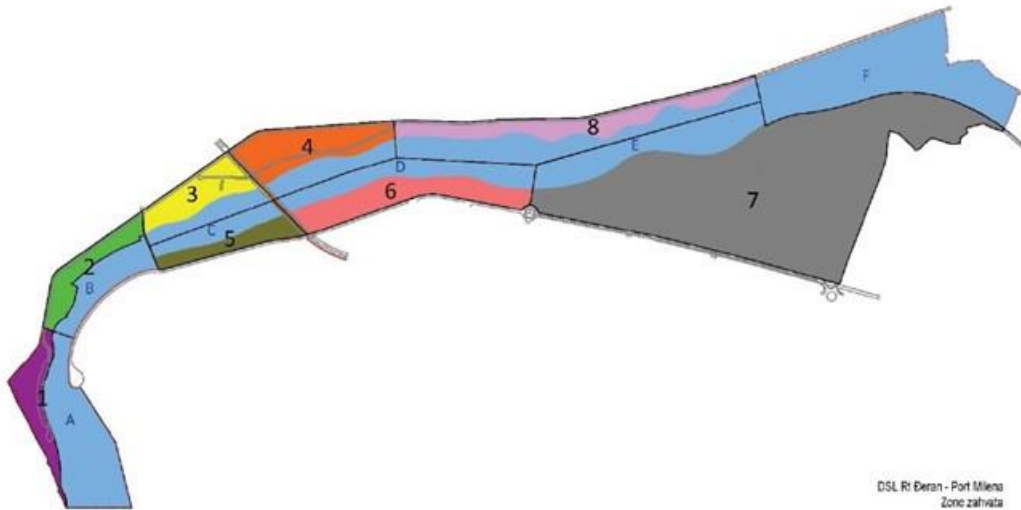
Detaljna studija lokacije (DSL) za Rt Đeran - Port Milena usvojena je oktobra 2020. godine („Službeni list CG“, broj 111/20) i ovaj prostorni plan predviđa izgradnju nove ribarske luke na istočnoj strani Rta Đeran u blizini ulaza u kanal Port Milena, odnosno unutar zona 1 i A prikazanih na slici 1. Morski dio luke planiran je na urbanističkoj parceli 6 (UP 6) u zoni A, a kopneni dio na UP 3 u zoni 1.

Planovi za razvoj infrastrukture, uključujući pristupne puteve za predloženu ribarsku luku, sastavni su dio prostornih planova, čije usvajanje podliježe proceduri strateške procjene uticaja na životnu sredinu. DSL za Rt Đeran - Port Milena iz oktobra 2020. stvara uslove za legalizaciju objekata koji su izgrađeni u prošlosti bez građevinskih dozvola. Neregulisana gradnja bila je široko rasprostranjena širom Crne Gore tokom posljednjih nekoliko decenija i u toku je postupak (kad god je to moguće) legalizacije takvih objekata.

¹ Oko 50 ribara ima ribolovne dozvole i radi sa malim čamcima (do 5 m dužine); ukupno se oko 150 plovila - uključujući sportske i rekreativne - bavi ribolovnim aktivnostima na području Ulcinja.

² Oko 90 stambenih i turističkih objekata za iznajmljivanje nalazi se u naselju u neposrednoj blizini Rta Đeran.

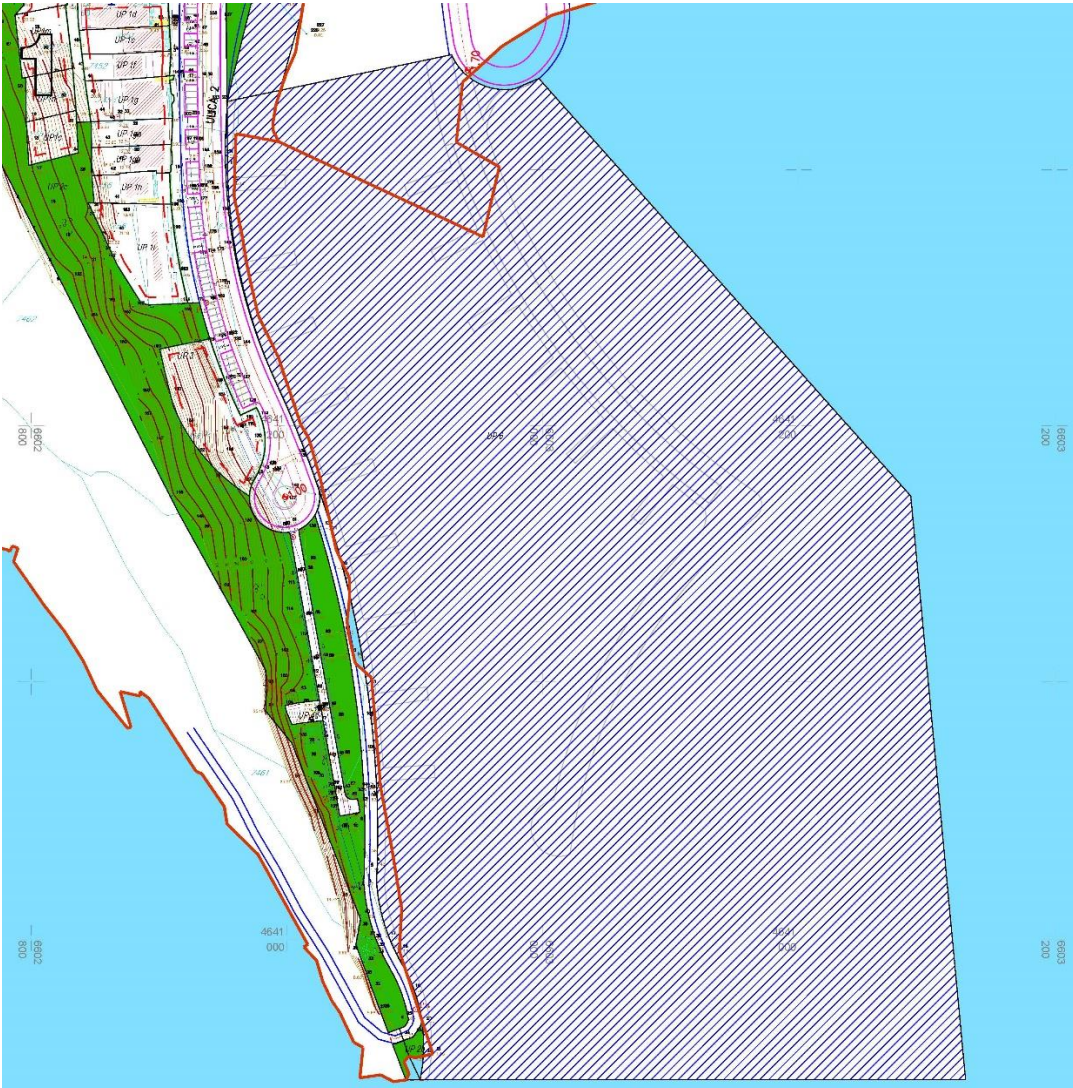
Slika 1: DSL Rt Djeran – Port Milena: kopnene i morske zone na području koje obuhvata plan

DSL poziva na održivo rješenje koje bi predstavljalo kompromis između potreba da se izgradi ribarska luka/marina na jednoj, i očuva autentični pejzaž rta i kanala (sa tradicionalnim ribolovnim napravama - kalimerama) na drugoj strani.

UP 6 ima ukupnu površinu od 79.952 m² i sastoji se od dijelova katastarskih parcela 7439, 7499, 7440 iz katastarske opštine Ulcinj i katastarske parcele 18/2 iz katastarske opštine Donji Štoj, kao i dijela morskog područja. UP 3 (predviđena za kopneni dio luke) ima površinu od 1.310 m² i sastoji se od dijelova katastarskih parcela 7458/1, 7458/2, 7439 i 7404 iz katastarske opštine Ulcinj. Područje UP 3 nije izgrađeno. Maksimalna bruto površina objekata koji se mogu graditi na UP 3 je 262 m². Izvod iz DSL-a sa naznačenim urbanističkim parcelama 3 i 6 predstavljen je na slici 2.

Prema dostupnoj katastarskoj evidenciji, vlasništvo nad parcelama predviđenim za izgradnju luke je pretežno javno (Vlada Crne Gore, opština Ulcinj). Za katastarsku parcelu 7458/2 (oko 400 m²) naznačeno je privatno vlasništvo.

Slika 2: Izvod iz DSL Rt Đeran – Port Milena: područje za izgradnju ribarske luke

Lokacija projekta trenutno se koristi kao pristanište za male čamce sa zastarjelom infrastrukturom. Pristupni put vodi od naselja Đerane do krajnje tačke rta ka moru i koristi se kao šetalište, sa nekoliko privremenih kafića/ objekata (otvorenih tokom ljetnje sezone). Izgled lokacije prikazan je na slici 3.

Dio naselja Đerane u blizini rta i ulaza u Port Milena obuhvata oko 90 nekretnina koje se pretežno koriste za smještaj turista. Kapacitet ovih objekata kreće se od nekoliko do 200 kreveta. Iznajmljivanje soba/ apartmana za turiste osnovni je izvor prihoda za većinu vlasnika ovih nekretnina. Hotel Otrant se nalazi na Velikoj plaži, preko puta kanala Port Milena. Uprkos činjenici da ulaz često ometaju nataloženi sedimenti, kanal Port Milena se često koristi kao sklonište (od vremenskih neprilika) za lokalne ribare i njihove čamce.

Slika 3: Izgled i trenutno korišćenje prostora na području predložene ribarske luke

Kolektor otpadnih voda nalazi se uz pristupni put i transportuje prikupljene otpadne vode do ispusta na otvorenom moru na udaljenosti od 1.200 m od obale i dubini od 22 m; maksimalni kapacitet ispusta je 400 l/s. Planovi upravljanja otpadnim vodama za opštinu Ulcinj predviđaju dalji razvoj kanalizacione mreže (kako bi se, između ostalog, eliminisalo direktno ispuštanje u Port Milenu) i (vremenom) razvoj postrojenja za prečišćavanje otpadnih voda (kako bi se eliminisalo ispuštanje neprečišćenih otpadnih voda u more).

2.2 PRIRODNI RESURSI

Područje na kom je planiran razvoj ribarske luke ima važne prirodne resurse i bogat biodiverzitet. Prostirući se od Rta Đeran do Ade Bojane, Velika plaža najduža je plaža u Crnoj Gori i ima status zaštićenog područja (spomenik prirode, IUCN kategorija III/V), poznata je po svom specifičnom pejzažu, pješćanim dinama i vegetaciji halofita. Velika plaža je takođe prepoznata kao Emerald područje i potencijalno Natura 2000 područje, kao i Značajno područje za biljke (IPA)³. Jedno je od posljednjih poznatih staništa psamofitskih biljaka kao što su *Calistegia soldanella* i *Pancratium maritimum*. Važne vrste koje su registrovane na Velikoj plaži uključuju 75 vrsta ptica (selica i vrsta iz evropske Direktive za zaštitu ptica), različite vrste slijepih miševa (*Miniopterus schreibersii*, *Myotis bechstein*, *Myotis capaccinii*, *Rhinolophus euryale*), kornjača (*Testudo hermanni*, *Emys orbicularis*, *Mauremys caspica*) i leptira (Veliki dukat - *Lycaena dispar*). Sam Rt Đeran je važna

³ Neka od značajnih staništa koja se mogu naći na Velikoj plaži i u njenom zaleđu uključuju Mediteranske slane livade, Mediteranske slane stepe, dine, priobalne formacije vrba, priobalne mješavine šuma *Quercus robur*, *Ulmus laevis* and *Ulmus minor*, *Fraxinus excelsior* or *Fraxinus angustifolia* i dr.

ornitološka lokacija jer je jedino stanište u Crnoj Gori gdje može da se pronađe Evropski čupavac (*Phalacrocorax aristotelis*).

More na području Ulcinja dio je basena južnog Jadrana koji je među najtoplijim dijelovima Jadranskog mora. Ovo je takođe područje koje karakterišu jake struje. Na području planiranom za izgradnju ribarske luke i duž Velike plaže prema rijeci Bojani, more je plitko, sa morskim dnom od sitnog pijeska i blata. U suprotnom smjeru - od Rta Đeran prema gradu Ulcinju - obala se mijenja u stjenovitu, sa liticama i pećinama. Programi monitoringa pokazuju dobar i/ ili dovoljan kvalitet vode za kupanje na nadgledanim lokacijama na Velikoj plaži u blizini lokacije predložene za ribarsku luku.

Kao vještački i poluprirodni močvarni ekosistem od međunarodnog značaja, Ulcinjska solana (smještena sjeverno od predložene lokacije ribarske luke na udaljenosti od 2,5 km i dalje) zaštićena je kao park prirode (IUCN kategorija V/IV) od juna 2019. godine. Zaštićeno područje ima površinu od 1.477 ha, uključujući basene koji su se do 2014. godine koristili za sakupljanje soli. Razlozi zaštite prvenstveno uključuju biodiverzitet, pejzaž i kulturne vrijednosti. Sa ukupnim brojem od 250 registrovanih vrsta ptica (od čega 17 globalno ugroženih i 69 rijetkih vrsta), Ulcinjska solana je Područje od međunarodnog značaja za ptice, posebno za migratorne vrste. Takođe je potencijalno Natura 2000 i Ramsar područje.

U blizini Velike plaže trenutno nema zaštićenih morskih područja. Područje čija zaštita se razmatra nalazi se na nekih 12 km zapadno od Rta Đeran (područje oko ostrva Stari Ulcinj).

2.3 APSORPCIONI KAPACITET PRIRODNE SREDINE

U Port Milenu se uliva kanalizacija iz značajnog broja nekontrolisanih ispusta (uglavnom kuća i turističkih smještajnih objekata koji se nalaze uzvodno), što negativno utiče na kvalitet vode u kanalu. Situacija se pogoršala otkako je Ulcinjska solana (sa kojom je kanal povezan) prestala sa proizvodnjom, zbog smanjenog protoka vode kroz kanal. Taloženje sedimenata na ušću Port Milene u more i nedostatak redovnog održavanja takođe doprinose problemu.

3 KARAKTERISTIKE PROJEKTA RIBARSKE LUKE

Planirano je da nova ribarska luka bude izgrađena na istočnoj strani Rta Đeran u blizini ulaza u kanal Port Milena. Ribarska luka će moći bezbjedno da primi do 60 plovila, od kojih 40 ribarskih i do 20 plovila za odmor i rekreaciju (jahte), dužine do 15 m.

Takođe je predviđena infrastruktura na kopnu potrebna za čuvanje, skladištenje, rukovanje ribom i drugim morskim organizmima te njihovo pakovanje, ali njeno detaljno projektovanje nije obuhvaćeno projektom ribarske luke. Uprkos tome, pažnja će biti posvećena planiranju ovih postrojenja u okviru prostora nove ribarske luke i biće procijenjen njihov socijalni i uticaj na životnu sredinu.

Najveći izazov jeste projektovanje novog objekta ribarske luke na način da njen akvatorijum/ basen i vezovi budu zaštićeni od prodora talasa, a da istovremeno spoljašnji dijelovi (lukobrani) ovog objekta ne ometaju značajno način transporta sedimenta duž obale (Velike plaže).

Ispitana su dva (2) osnovna alternativna koncepta za izgled ribarske luke.

Kod **1. („samostalnog“) koncepta/ alternative**, luka ne ometa ulaz u kanal Port Milena; formirana je kao potpuno nezavisna lučka instalacija i ne postoji komunikacija između basena luke i kanala. Izgradnja luke prema ovoj konceptualnoj alternativni može da se sprovede u 2 faze. U fazi A' istočni (lukobran) mol biće izgrađen kao nasip, bez unutrašnjeg keja. Po završetku ove faze, luka će moći da primi do 40 ribarskih brodova na zapadnom (obalnom) keju. U fazi B' predviđeno je da se na unutrašnjoj strani zavjetrine lukobrana izgradi kej kako bi moglo da se smjesti dodatnih 20 plovila za odmor i rekreaciju (jahte).

- Pristup vozilima do luke je samo sa zapadne strane kanala, tj. sa obalnog puta koji prolazi kroz naselje.
- U fazi B', moguća je izgradnja novog puta, koji sa zapadne strane zaobilazi naselje.

Kod **2. koncepta/ alternative**, postojala bi komunikacija između basena luke i kanala, kroz ulaz u kanal. Izgradnja luke prema ovom konceptu može da se odvija u 3 faze. Faza A' razlikuje se od faze B', jer će istočni (zavjetrinski) mol biti izveden kao nasipni lukobran, bez unutrašnjeg keja, pa će luka imati mogućnost da primi samo 40 ribarskih brodova. U fazi B' predviđeno je da se na unutrašnjoj strani zavjetrine lukobrana izgradi kej, kako bi moglo da se smjesti dodatnih 20 plovila za odmor i rekreaciju (jahte). Konačno, faza C' se odnosi na razvoj pristupnog puta na istočnoj strani kanala Port Milena, kao što je predviđeno u detaljnim prostornim planovima.

- U fazi A' pristup vozilima do luke je samo sa zapadne strane kanala, tj. sa obalnog puta koji prolazi kroz naselje.
- U fazi B' pristup vozila luci i dalje je sa zapadne strane kanala i preko mosta do odvojenog pomoćnog (zavjetrinskog) lukobrana (istočni lukobran).
- U fazi C' pristup vozila do luke biće moguć na dva načina tj. i sa zapadne strane kanala – kroz naselje, i putem čija je izgradnja predviđena na istočnoj strani kanala, koji bi zatim mogao biti povezan mostom na šipovima sa istočnim lukobranom ribarske luke.

Osnovne tehničke karakteristike lučke infrastrukture

- ▶ Basen ribarske luke biće formiran i zaštićen sa dva lukobrana (mola).
 - Glavni lukobran (ili mol) počinjaće sa vrha Rta Đeran i prostiraće se u pravcu ZJZ do IJI.
 - Pomoćni istočni (zavjetrinski) lukobran (ili mol) počinjaće sa razdaljine od oko 100 m (alternativa 1) do 140 m (alternativa 2) južno od ulaza u kanal (bilo povezan ili nepovezan sa obalom) i inicijalno će se pružati u pravcu SSZ - JJI, a zatim S do J.
- ▶ Oba lukobrana biće zaštićena sa spoljašnje strane, bilo prirodnim stijenama ili betonskim blokovima (tipa Accropode ili Tetrapode).
- ▶ Ulaz u ribarsku luku biće sa istoka (ISI ili IJI), a njegova širina biće oko 50 m.
- ▶ Na zapadnoj strani basena biće izgrađen novi kej, paralelno sa priobaljem i već postojećim uskim priobalnim putem, nastavljajući se na postojeći kej na kraju Rta Đeran. Biće napravljeno nekoliko manjih dokova vertikalno u odnosu na obalu za pristajanje ribarskih čamaca.
- ▶ U završnoj fazi predviđeno je da se na unutrašnjoj strani istočnog (ili zavjetrinskog) lukobrana (istočne strane lučkog basena) izgradi i kej za pristajanje jahti.
- ▶ Predviđena je i izgradnja keja na unutrašnjoj strani pomoćnog lukobrana (istočna strana lučkog basena). Mogu se takođe instalirati dva do tri manja doka, posebno u sjevernom dijelu ovog lukobrana.
- ▶ Dokovi mogu biti fiksne konstrukcije (betonski dok na nosačima) ili plutajući.
- ▶ Biće dostupne dvije (2) okretne zone za manevrisanje za ribarska i rekreativna plovila, svaki prečnika 40 m.
- ▶ U okviru ribarske luke biće kreirana kopnena zona, kako bi se omogućio lak protok i manevrisanje manjih kamiona, te da bi se smjestila ribarska hala od otprilike 320 m² za čuvanje, hlađenje, rukovanje ribom i njeno pakovanje.
- ▶ Nije planirana izgradnja postrojenja za preradu ribe.
- ▶ U ovoj zoni biće postavljeno 60 kabina za skladištenje ribarske opreme.

Specifične tehničke karakteristike **Alternative 1** su:

Faza A

- ▶ Ukupna dužina južnog (glavnog) lukobrana: 170 m.
- ▶ Ukupna dužina istočnog lukobrana: oko 145 m.
- ▶ Ukupna dužina kejova: oko 400 m.
- ▶ Orijentacija ulaza ISI, širina 50 m.
- ▶ Dva doka okomito u odnosu na obalu, svaki dužine 48 m.
- ▶ Hladna hala za rukovanje ribom 16 x 20 m, locirana na sjevernoj strani kopnene zone.
- ▶ Pristupna rampa za male čamce na sjevernoj strani kopnene zone.

- ▶ Basen omogućava dvije okretne zone prečnika 40 m.
- ▶ 60 kabina za skladištenje ribarske opreme 1,25 m x 1,6 m.

Faza B' (radovi u fazi B')

- ▶ Kej na unutrašnjoj strani istočnog lukobrana, ukupne dužine 132 m.

Specifične tehničke karakteristike **Alternative 2** su:

Faza A

- ▶ Ukupna dužina zakrivljenog južnog (glavnog) lukobrana oko 128 m.
- ▶ Ukupna dužina zakrivljenog istočnog lukobrana oko 200 m; u fazi A' ovaj nasipni lukobran biće u potpunosti odvojen od obale (nepovezan sa njom).
- ▶ Kako bi se redukovala sedimentacija u basenu na ulazu u luku biće izgrađena dva mala lukobrana, orjentisana ZSZ-IJI, dužine 55 m i 57 m.
- ▶ Ukupna dužina kejova: oko 275 m.
- ▶ Orijentacija ulaza IJI, širina 40 m.
- ▶ Dva doka okomito u odnosu na obalu, dužine 42 m i 48 m.
- ▶ Hladna hala za rukovanje ribom 16 x 20 m, locirana na južnoj strani kopnene zone.
- ▶ Pristupna rampa za mala plovila na južnoj strani kopnene zone.
- ▶ Basen omogućava dvije okretne zone prečnika 40 m.
- ▶ 60 kabina za skladištenje ribarske opreme 1,25 m x 1,6 m.

Faza B' (radovi u fazi B')

- ▶ Na unutrašnjoj strani zavjetrinskog lukobrana biće izgrađen kej ukupne dužine 163 m.
- ▶ Most koji će povezati zapadnu stranu kanala sa odvojenim istočnim lukobranom.

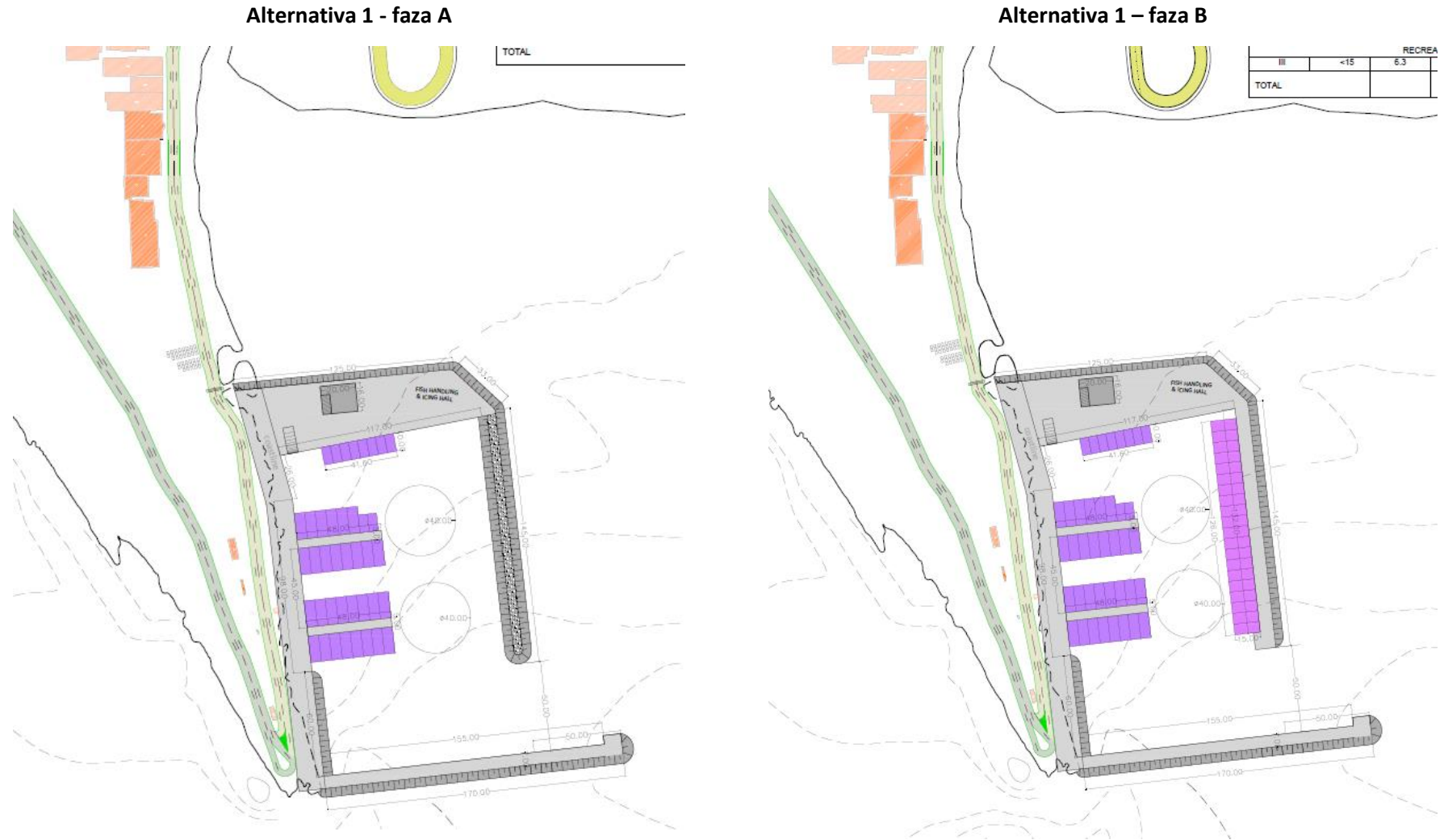
Faza C' (radovi u fazi C')

- ▶ Na istočnoj strani kanala planirano je da se formira nasipni put, koji bi sa zavjetrinskim lukobranom ribarske luke mogao da se poveže mostom na šipovima.

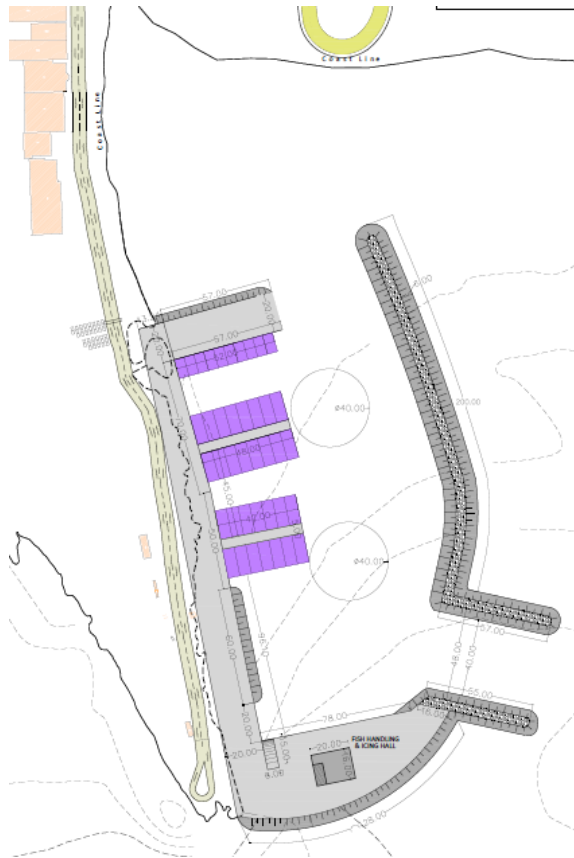
U kasnijoj fazi, tokom procjene alternativnih opcija, tačno će se odrediti položaj lučkih objekata na kopnu.

Predložena putna povezanost za dvije alternative u njihovim različitim fazama implementacije predstavljena je na slici 4 kako slijedi:

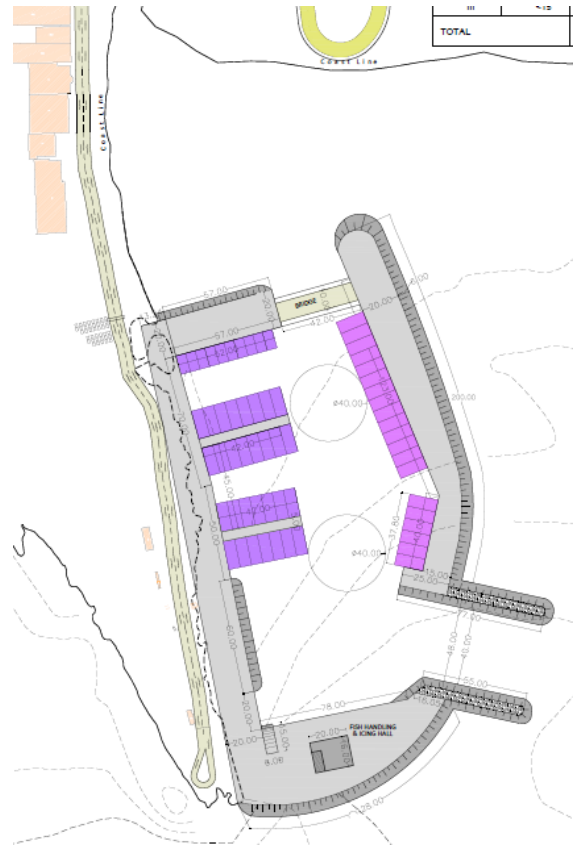
Slika 4: Dva alternativna plana luke i povezivanje na putnu infrastrukturu

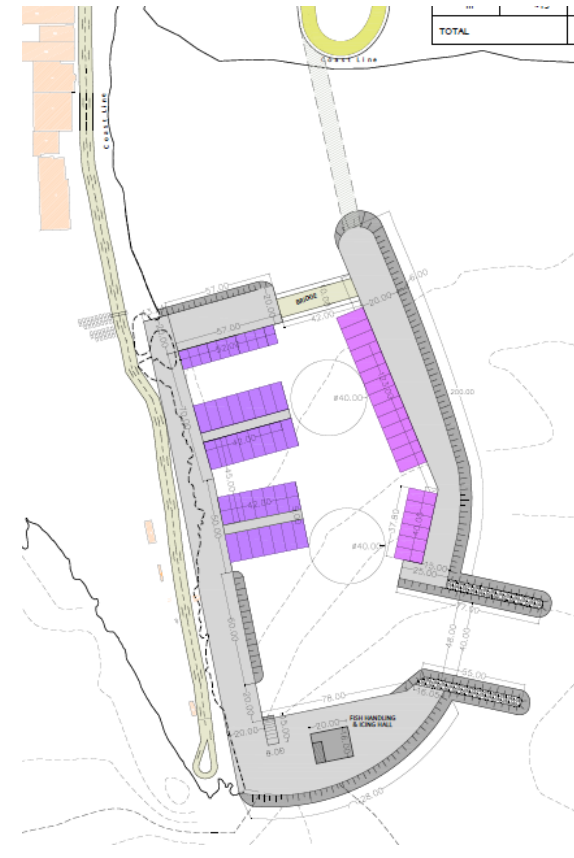
Alternativa 2 – faza A

Alternativa 2 – faza B

Alternativa 2 – faza C

Korišćenje prirodnih resursa. Tokom faze izgradnje biće neophodan građevinski materijal kao što je beton. Ispitaće se da li će bagerovani materijal biti pogodan za upotrebu tokom izgradnje. Funkcionisanje luke neće doprinijeti povećanju korišćenja, niti iscrpljivanju bilo kog obnovljivog ili neobnovljivog prirodnog resursa, budući da će korišćenje prirodnih resursa biti minimalno. U fazi funkcionisanja luke, biće neophodna voda za sanitarne potrebe korisnika, za rad u dijelu za pakovanje kao i za protivpožarnu zaštitu. Potrebe za energijom i gorivom odnose se na osvjetljenje luke (objekti i otvoreni prostori) i opsluživanje elektro-mehaničkih (E/M) instalacija. Snabdijevanje električnom energijom biće iz gradske mreže.

Stvaranje otpada. Izgradnja luke rezultiraće stvaranjem otpada tokom perioda izgradnje (iskopani materijal, građevinski materijal, čvrsti komunalni otpad). Otpad koji nastaje u fazi funkcionisanja luke uključuje iskorišćena ulja, odbačene kontejnere, materijal od iskopavanja/ bagerovanja za potrebe održavanja, čvrsti komunalni otpad od ljudi koji rade na gradilištu, ribolovnu opremu, otpad od ambalaže. Kvantifikacija očekivanih količina otpada biće urađena u okviru EIA.

Zagađenje i smetnje. Izgradnja i rad luke rezultiraće emisijom izduvnih gasova i gasova sa efektom staklene bašte usljed morskog i drumskog saobraćaja. Emisije izduvnih gasova, kako u izgradnji, tako i u fazi funkcionisanja luke, biće kvantifikovane i simulirane u okviru EIA, uz upotrebu odgovarajućeg simulacionog modela.

Zdravlje i bezbjednost i rizici od nezgoda. Rizici po zdravlje i bezbjednost koji su povezani sa radom luke su plovidbene nezgode, povrede kao i efekti zagađenja vazduha i buka. Ova pitanja će biti dalje obrađena u okviru procjene uticaja na životnu sredinu (EIA).

Postojeće stanje životne sredine na području planirane luke je prilično degradirano.

- Postojeći objekti za vez/ pristan na pristaništu su ruinirani i nefunkcionalni.
- Kanal Port Milena je pod pritiskom organskog i neorganskog zagađenja usljed aktivnosti na tom području.
- Ne postoji organizovan sistem upravljanja otpadom.
- Pristupni put je uzak što uzrokuje gužve u saobraćaju.
- Izgradnja stambenih objekata je djelimično nekontrolisana.
- Postoji disharmonija različitih ekonomskih aktivnosti na tom području.

Predviđa se da će se realizacijom projekta ribarske luke (u skladu sa Detaljnom studijom lokacije - DSL) unaprijediti postojeći socijalni uslovi i životna sredina tako što:

- Izgradnja uređene ribarske luke, koja će imati neophodnu infrastrukturu (sanitarne uslove, organizovano upravljanje otpadom, ormariće, zatvoreni objekat za rukovanje ribom), stvorice nove razvojne mogućnosti i omogućiti harmoničniji suživot svih uključenih aktera u tom području (stanovnici, ribari, turisti, komercijalni sektor).
- S obzirom na to da će lučke aktivnosti biti sprovedene na organizovaniji način, biće omogućeno sprečavanje zagađenja (voda, vazduh, buka, zemljište) iz svih predmetnih aktivnosti;
- Biće poboljšan pristup ribarskoj luci;
- Povezanost obala Port Milene biće očuvana.

4 VRSTE I KARAKTERISTIKE MOGUĆEG UTICAJA NA ŽIVOTNU SREDINU I DRUŠTVENE USLOVE

Identifikovane su slijedeće vrste mogućih uticaja za fazu izgradnje i fazu funkcionisanja luke (operativnu fazu):

- ▶ Uticaji na kvalitet vazduha;
- ▶ Uticaji na klimatske promjene, uzimajući u obzir i emisiju gasova sa efektom staklene bašte i otpornost na klimatske promjene;
- ▶ Buka i vibracije;
- ▶ Uticaji na kvalitet morske vode;
- ▶ Uticaj na biodiverzitet, floru i faunu;
- ▶ Uticaji na zemljište;
- ▶ Izvor materijala;
- ▶ Otpad (čvrsti, opasni i otpadne vode);
- ▶ Uticaji na kulturnu baštinu;
- ▶ Uticaji na korišćenje zemljišta (uključujući raseljavanje – u smislu kako se ovaj uticaj tretira u politikama i operativnim procedurama Svjetske banke tj. kao bilo koji mogući uticaj na pravo korišćenja privatne svojine, otkup zemljišta, pristup prirodnim resursima i uticaj na sredstva za život);
- ▶ Uticaji na zdravlje i bezbjednost (na radu i javno);
- ▶ Uticaj na zapošljavanje i ekonomiju.

4.1 PROCJENA MOGUĆIH UTICAJA

Mogući uticaji su procijenjeni na slijedeći način:

- ▶ Vjerovatnoća pojavljivanja;
- ▶ Intenzitet;
- ▶ Moguće trajanje (privremeno ili trajno);
- ▶ Mogući prostorni opseg (samo na projektno područje, lokalni, regionalni itd.);
- ▶ Reverzibilnost (mogućnost vraćanja životne sredine koja trpi uticaje u prvobitno stanje);
- ▶ Kumulativni karakter.

Table 2: Kriterijumi za procjenu uticaja

Karakteristike uticaja	Objašnjenje	
Vjerovatnoća		Izvjesno
		Veoma moguće
		Moguće
		Malo vjerovatno
Intenzitet	-2	Veoma negativan
	-1	Negativan
	+2	Veoma pozitivan
	+1	Pozitivan
	0	Neutralan
Opseg	Promjena ili efekat samo na projektom području	
	Promjena ili efekat na lokalne prilike ili na područja u blizini projekta	
	Regionalne, nacionalne ili internacionalne promjene ili efekti	
Trajanje	Privremeni	
	Trajni	
Reverzibilnost	Reverzibilni	
	Ireverzibilni	
Kumulativni karakter	Nekumulativni	
	Kumulativni	
Neizvjesnost (u bilo kom od gore navedenog)	?	Mogući uticaji u potpunosti zavise od načina sprovođenja projekta (mogu biti pozitivni ili negativni)

U slijedećoj tabeli predstavljena je objedinjena procjena uticaja.

Table 3: Matrica procjene uticaja na životnu sredinu

UTICAJ	VJEROVATNOĆA				INTENZITET	OPSEG			TRAJANJE		REVERZIBILNOST		KUMULATIVNOST	
	Izvjescno	Veoma moguće	Moguće	Malo vjerovatno		Projektno područje	Lokalni	Regionalni itd.	Privremeni	Trajni	Reverzibilni	Ireverzibilni	DA	NE
Faza izgradnje														
Kvalitet vazduha	X				-2		X		X		X			X
Klimatske promjene – emisija gasova staklene bašte	X				-1			X						
Klimatske promjene - otpornost				X										
Buka i vibracije	X				-2	X			X		X			X
Kvalitet morske vode		X			-2	X			X		X			X
Biodiverzitet/ flora i fauna		X			-1	X			X		X			X
Zemljište		X			-1		X		X		X			X
Stvaranje otpada			X		-1		X		X		X			X
Otpad - čvrsti otpad	X				-1		X		X		X			X
Otpad – otpadne vode		X			-1		X		X		X			X
Kulturna baština				X	0									
Korišćenje zemljišta				X	0									
Otkup zemljišta			?		?									
Raseljavanje			?		?									
Pristup prirodnim resursima			X		-1	X			X		X			X
Uticaj na sredstva za život			X		-1		X		X		X			X
Izgled područja			X		-1	X			X		X			X
Zdravlje i bezbjednost na radu		X			-1	X			X		X			X
Javno zdravlje i bezbjednost			X		-1		X		X		X			X
Zapošljavanje		X			1		X		X					
Ekonomija			X		1									
Faza funkcionisanja luke														
Kvalitet vazduha	X				-1		X			X		X	X	

UTICAJ	VJEROVATNOĆA				INTENZITET	OPSEG			TRAJANJE		REVERZIBILNOST		KUMULATIVNOST	
	Izvjesno	Veoma moguće	Moguće	Malo vjerovatno		Projektno područje	Lokalni	Regionalni itd.	Privremeni	Trajni	Reverzibilni	Ireverzibilni	DA	NE
Klimatske promjene – emisija gasova staklene bašte	X				-1			X		X		X	X	
Klimatske promjene - otpornost	X				2		X			X				
Buka i vibracije			X		-1		X			X	X			X
Kvalitet morske vode			X		-1		X			X	?		X	
Biodiverzitet/ flora i fauna			X		-1		X			X	?		X	
Zemljište			X		-1	X				X	X		X	
Stvaranje otpada			X		-1		X				X		X	
Kulturna baština				X	0									
Korišćenje zemljišta				X	0									
Otkup zemljišta			?		?									
Raseljavanje			?		?									
Pristup prirodnim resursima			X		-1		X			X		X		X
Uticaj na sredstva za život			X		1		X			X		X		X
Izgled područja		X			1		X			X				
Zdravlje i bezbjednost na radu			X		-1	X								
Javno zdravlje i bezbjednost			X		1		X			X				
Zapošljavanje		X			2		X			X				
Ekonomija	X				2			X		X				

-2	Veoma negativan	1	Pozitivan
-1	Negativan	0	Neutralan
2	Veoma pozitivan		Nije relevantno
		?	Neizvjesno

Uključivanje zainteresovanih strana u postupak EIA/ ESIA za ribarsku luku se, između ostalog, obezbjeđuje kroz konsultativne sastanke planirane u fazi utvrđivanja obima i sadržaja EIA/ ESIA elaborata i fazi odlučivanja o davanju saglasnosti na elaborat. Pored toga, informisanje, učešće javnosti i konsultacije osiguravaju se kroz sprovođenje Plana angažovanja zainteresovanih strana (SEP-a), kao i kroz aktivnosti na pripremi socio-ekonomske studije (uključujući direktne razgovore sa predstavnicima strana na koje bi razvoj luke mogao imati direktan uticaj i fokus grupe sa drugim zainteresovanim stranama). Uspostavljen je žalbeni mehanizam.

4.2 PREKOGRANIČNI UTICAJ

Predložena ribarska luka vjerovatno neće imati prekogranični obalni uticaj. Međutim, razvoj luke može uticati na sektor ribarstva u susjednoj Albaniji i na taj način albanske ribare i relevantne vlasti učiniti potencijalnim zainteresovanim stranama u projektu.

5 OPIS MOGUĆIH ZNAČAJNIH UTICAJA PROJEKTA RIBARSKE LUKE NA ŽIVOTNU SREDINU I DRUŠTVENE USLOVE

5.1 KVALITET VAZDUHA

Tokom faze izgradnje, glavni očekivani uticaji uključuju emisije izduvnih gasova iz građevinske opreme i vozila koja se koriste za transport građevinskog materijala, emisije prašine iz iskopa i emisije prašine tokom transporta građevinskog materijala. Uticaji su kratkoročni i reverzibilni (traju tokom faze izgradnje).

Uticaji tokom faze funkcionisanja luke uključuju emisiju gasova kao što su CO, NO_x, SO₂, PM, VOC usljed kretanja plovila, kopnenog saobraćaja (automobila i kamiona), te održavanja plovila.

Emisije u vazduh, kako u fazi izgradnje tako i u fazi funkcionisanja luke, biće kvantifikovane i simulirane u ESIA, uz upotrebu odgovarajućeg modela simulacije.

Još jedan mogući uticaj usljed funkcionisanja ribarske luke su neprijatni mirisi od rukovanja ribom. Predviđeno je da se veći dio ovih aktivnosti odvija u zatvorenom prostoru za rukovanje ribom kako bi se takav uticaj sveo na minimum.

5.2 KLIMATSKE PROMJENE

5.2.1 Emisija gasova sa efektom staklene bašte (GHG)

Tokom faze izgradnje, emisije GHG se očekuju zbog emisije izduvnih gasova građevinske opreme i vozila koja se koriste za transport građevinskog materijala. Tokom faze funkcionisanja luke očekuju se emisije gasova sa efektom staklene bašte od sagorijevanja fosilnih goriva za čamce i iz kopnenog saobraćaja. Emisije GHG biće kvantifikovane tokom ESIA.

5.2.2 Otpornost i adaptacija na klimatske promjene

Tokom faze izgradnje ne predviđaju se uticaji vezani za otpornost na klimatske promjene. Tokom faze funkcionisanja luke očekuju se pozitivni uticaji nakon izvršenih građevinskih radova, imajući u vidu da će nova infrastruktura biti projektovana tako da bude manje osjetljiva na pojave poplava i štetu od oluja i vjetrova velike brzine.

5.3 BUKA I VIBRACIJE

Tokom faze izgradnje očekuje se povećani nivo buke zbog građevinske opreme i teških vozila koja prevoze građevinski materijal. Uticaji su kratkoročni i reverzibilni (traju tokom faze izgradnje).

Tokom faze funkcionisanja luke, očekuje se povećani nivo buke u lučkom području zbog cirkulacije kamiona i ribarskih čamaca. Međutim, ne očekuje se da imaju veliki značaj.

Uticaji buke, kako u fazi izgradnje, tako i u operativnoj fazi, simuliraće se u EIA uz upotrebu odgovarajućeg modela.

5.4 KVALITET MORSKE VODE

Glavni uticaj na kvalitet morske vode tokom faze izgradnje jeste ispuštanje zagađujućih materija u površinske vode tokom bagerovanja/ iskopavanja sedimenata.

Potencijalni uticaji tokom faze funkcionisanja luke uključuju:

- ▶ Uticaji od bagerovanja za potrebe održavanja slični onima tokom faze izgradnje. Međutim, količina bagerovanog materijala u ovoj fazi biće znatno manja, pa će zato uticaji od povećane zamućenosti i podizanja sedimenta biti umjereniji;
- ▶ Zagađenje vode usljed curenja goriva;
- ▶ Ispiranje boja protiv obrastanja (posebno onih koje sadrže organotin tributyltin) kojima se oblažu dna plovila kako bi se spriječilo da se morske vrste poput algi i mekušaca vežu za trup, usporavajući na taj način plovila i povećavajući potrošnju goriva;
- ▶ Odlaganje crne (kanalizacija iz sanitarnih čvorova) i sive vode (iz tuša, umivaonika, iz sanitarnih čvorova);
- ▶ Oticaj vode/ kišnice sa lučkih parkirališta (organska jedinjenja, sitne čestice, teški metali itd.);
- ▶ Termalno zagađenje vode;
- ▶ Rizici od eutrofikacije i anoksije zbog slabe cirkulacije odnosno stagnacije vode;
- ▶ Nelegalno odlaganje otpada i otpadnih voda;

Zagađenje morske sredine dodatno ima sekundarne efekte na biodiverzitet.

5.5 BIODIVERZITET/ FLORA I FAUNA

Tokom faze izgradnje, većina negativnih uticaja na morske vrste i ekosisteme proizilazi iz zagađenja morskog dna i pogoršanja kvaliteta vode kao rezultata tehnika izgradnje u vodi i naročito bagerovanja.

Tokom faze funkcionisanja luke, predviđeni uticaji mogu biti:

- ▶ Uznemiravanje vrsta usljed zagađenja, buke, zamućenja vode, prisustva ljudi, sedimentacije itd.
- ▶ Eutrofikacija;
- ▶ Može doći do unošenja stranih ili invazivnih vrsta. Međutim, uzimajući u obzir da ribari rade u Jadranskom moru i u blizini luke, ovi uticaji se ne smatraju vjerovatnim.

5.6 UTICAJ NA ZEMLJIŠTE

Mogući negativni uticaji tokom faze izgradnje uključuju kontaminaciju usljed curenja, izlivanja i ispuštanja iz vozila.

Funkcionisanje luke može imati negativne efekte na zemljište, uglavnom zbog izlivanja nafte i hemikalija. Taloženje kontaminiranih sedimenata je još jedan mogući uticaj, povezan sa zagađenjem vode izazvanim plovidbom. Osim toga, erozija tla je još jedan uticaj povezan sa pomorskim saobraćajem. Protok indukovani prolaskom čamaca generiše erozivne sile koje mogu oštetiti lučke basene, plovne kanale, plaže i nekretnine

na obali. Međutim, mora se primijetiti da su erozivni uticaji značajniji kada se koriste gliseri, što nije slučaj sa planiranom lukom na Rtu Đeran u Ulcinju, shodno tome, ne predviđaju se značajniji efekti erozije.

5.7 IZVOR MATERIJALA

Tokom faze izgradnje neophodan je građevinski materijal kao što je beton. Ispitaće se da li će bagerovani materijal biti pogodan za upotrebu u tokom izgradnje.

Funkcionisanje luke neće doprinijeti povećanju korišćenja niti iscrpljivanju bilo kog obnovljivog ili neobnovljivog prirodnog resursa, budući da će korišćenje prirodnih resursa biti minimalno. U fazi funkcionisanja luke, biće neophodna voda za sanitarne potrebe korisnika, za rad u dijelu za pakovanje i za protivpožarnu zaštitu. Potrebe za energijom i gorivom odnose se na osvetljenje luke (objekti i otvoreni prostori) i opsluživanje elektro-mehaničkih (E/M) instalacija. Snabdijevanje električnom energijom biće iz gradske mreže.

5.8 STVARANJE OTPADA

U fazi izgradnje predviđaju se sljedeće vrste čvrstog otpada:

- ▶ Materijal od bagerovanja;
- ▶ Čvrsti komunalni otpad radnika koji rade na lokaciji;
- ▶ Inertni i drugi građevinski materijal koji se ne može ponovo koristiti (zemlja, pijesak, beton, metalni dijelovi itd.);
- ▶ Materijali za pravljenje puta;
- ▶ Materijali za pakovanje građevinskog materijala i opreme;
- ▶ Različiti opasni otpad kao što su iskorišćena ulja, kontejneri za ulje ili hemijske proizvode, baterije itd.

Tokom faze funkcionisanja luke, osnovni izvori otpada identifikovani u luci i okolini su:

- ▶ Iskorišćena ulja;
- ▶ Odbačeni kontejneri;
- ▶ Materijali nastali bagerovanjem za potrebe održavanje;
- ▶ Čvrsti komunalni otpad ljudi koji rade na lokaciji;
- ▶ Otpad od ribarskih alata;
- ▶ Ambalažni otpad od pakovanja ribe;

Na kraju, očekuje se otpad od aktivnosti održavanja plovila u luci, koji ponekad može biti kontaminiran ili opasan.

5.9 OTPADNE VODE

Otpadne vode tokom faze izgradnje uključuju:

- ▶ Komunalne otpadne vode od radnika koji rade na izgradnji.

Tokom faze funkcionisanja luke, osnovni izvori otpadnih voda identifikovani u luci i okolini su:

- ▶ Komunalne otpadne vode radnika koji rade u luci;
- ▶ Otpadne vode od rukovanja ribom (od pranja i pakovanja ribe).

5.10 KULTURNA BAŠTINA

S obzirom na to da se projekat ribarske luke ne nalazi u blizini niti jednog kulturnog dobra, ne očekuju se značajniji uticaji tokom izgradnje ili funkcionisanja luke.

5.11 KORIŠĆENJE ZEMLJIŠTA

Ne očekuje se da će izgradnja ribarske luke na predloženoj lokaciji na bilo koji način uticati na legalizaciju objekata izgrađenih bez građevinskih dozvola. U pripremi optimalnog plana luke kao neophodna je prepoznata potreba unapređenja pristupnih puteva, bilo proširenjem postojećih, bilo izgradnjom novih, kako bi se obezbijedio normalan rad, te ublažili potencijalni uticaji povećanog obima saobraćaja (zbog izgradnje luke) na naselje Đerane. Treba međutim imati na umu da je izgradnja novih pristupnih puteva regulisana relevantnim prostornim planovima i da može biti predmet dodatnih procedura za izdavanje dozvola, koje nisu obuhvaćene zadatkom ove konsultantske firme.

Otkup zemljišta koje je u privatnom vlasništvu može biti neophodan za izgradnju luke što može dovesti do raseljavanja (u smislu uticaja na sredstva za život), zavisno od tačnog položaja lučke infrastrukture na kopnu i usvojene alternative odnosno plana luke; ovi potencijalni uticaji su trenutno okarakterisani kao neizvjesni i dalje će se ispitati u narednim fazama EIA/ ESIA. Pored toga, izgradnja luke će vjerovatno promijeniti trenutne obrasce korišćenja prirodnih resursa od strane lokalnog stanovništva i njihovi gostiju/ turista (npr. za rekreaciju, plivanje). Pri izradi plana luke, vodiće se računa da se ovi uticaji svedu na minimum i da se očuva pristup plaži i šetalištu. Izgradnja luke takođe može uticati na neke poslovne aktivnosti malog obima (npr. kafići, pristan plovila); karakter ovih uticaja je sada neizvjestan, sa izgledima da budu pozitivni ako se izgradi luka mješovite namjene.

5.12 IZGLED PODRUČJA

Negativni uticaji su mogući u fazi izgradnje zbog angažovanja mašinerije i građevinskih vozila na samoj lokaciji. U fazi rada luke nakon završetka građevinskih radova, unaprijediće se izgled područja s obzirom na to da će se prostorom upravljati na racionalniji način. Ovi uticaji biće dodatno elaborirani u ESIA.

5.13 ZDRAVLJE I BEZBJEDNOST NA RADU

Potencijalni uticaji tokom faze izgradnje i tokom faze funkcionisanja luke uključuju:

- ▶ Nezgode na lokaciji;

- ▶ Izloženost radnika štetnim gasovima i visokom nivou buke.

Tokom faze funkcionisanja luke očekuju se pozitivni uticaji, uglavnom zbog modernizacije i boljeg uređenja luke, čime se minimiziraju mogućnosti da dođe do nezgoda.

5.14 JAVNO ZDRAVLJE I BEZBJEDNOST

Tokom faze izgradnje ne očekuju se značajniji efekti na javno zdravlje i bezbjednost, osim smetnji zbog buke i saobraćaja građevinskih vozila. Tokom faze funkcionisanja luke, uticaji na zdravlje zajednice uzrokovani emisijom izduvnih gasova i bukom smatraju se niskim, zato što je luka mala. Očekuju se pozitivni uticaji, uglavnom zbog modernizacije i boljeg uređenja luke (poboljšana bezbjednost, signalizacija itd.), čime se minimiziraju mogućnosti da dođe do nezgoda.

5.15 ZAPOŠLJAVANJE

Očekuje se da će projekat ribarske luke imati pozitivne efekte na zaposlenost u projektnom području u obje faze, kroz povećane mogućnosti zapošljavanja za lokalnu radnu snagu.

5.16 EKONOMIJA

Projekat ribarske luke imaće pozitivne uticaje na ekonomiju i u fazi izgradnje i u fazi rada luke, usljed stvaranja mogućnosti za zapošljavanje. Osim toga, potražnja za hranom i drugom robom i uslugama od strane građevinskih radnika (tokom izgradnje) i korisnika luke (tokom faze funkcionisanja) takođe se može pokazati kao korisna za lokalne prodavnice i uslužne djelatnosti. Pored toga, rad moderne i sigurne luke donijeće koristi i za regionalnu i nacionalnu ekonomiju.

6 MJERE ZA SPREČAVANJE, SMANJENJE ILI OTKLANJANJE ŠTETNIH UTICAJA

Ovo poglavlje predstavlja moguće mjere za sprečavanje, smanjenje ili otklanjanje štetnih uticaja na životnu sredinu koji su procijenjeni u prethodnom poglavlju.

6.1 KVALITET VAZDUHA

Mjere ublažavanja koje će biti uzete u obzir tokom faze izgradnje za cilj imaju sprečavanje/ smanjenje emisije praškastih materija (PM) i izduvnih gasova. Na primjer:

- ▶ Smanjenje emisije PM:
 - Zalivanje svih izloženih površina (nasipi zemlje, stepenaste površine, neasfaltirani parkinzi, odmorišta i pristupni putevi);
 - Prekrivanje ili ostavljanje najmanje 0,6 metara slobodnog prostora u kiperima za prevoz zemlje, pijeska ili drugog rastresitog materijala na lokaciji; svi kiperi koji bi saobraćali javnim putevima ili glavnim magistralama trebalo bi da budu prekriveni;
 - Najmanje jednom dnevno koristiti usisivač za vlažno čišćenje ulica za uklanjanje vidljivog blata ili prljavštine sa okolnih javnih puteva;
 - Ograničiti brzinu vozila na neasfaltiranim putevima;
 - Što je moguće prije asfaltirati sve kolovoze, prilaze, trotoare i parkirališta koji su za to predviđeni; osim toga, poslije nivelisanja/ nasipanja terena što je moguće prije treba postaviti građevinske podloge, osim ako se ne koristi zasađivanje ili sredstva za vezivanje zemljište.
- ▶ Smanjenje emisije izduvnih gasova:
 - Minimiziranje vremena praznog hoda;
 - Održavanje sve građevinske opreme u ispravnom radnom stanju u skladu sa specifikacijama proizvođača; opremu prije korišćenja treba da provjeri ovlašćeni mehaničar i utvrdi da li je u ispravnom stanju.

Da bi se osigurala minimizacija uticaja izgradnje na kvalitet vazduha, predlaže se da se na gradilištima izgrade *planovi za upravljanje životnom sredinom* koji obuhvataju gore pomenute mjere.

Mjere za ublažavanje emisije štetnih gasova u toku faze funkcionisanja luke uključuju:

- ▶ Povećavanje energetske efikasnosti i upotrebu čistijih goriva;
- ▶ Izbjegavati ili minimizirati saobraćajne gužve;
- ▶ Uspostavljanje programa čistog vazduha u luci;
- ▶ Kontrola fugitivne emisije radu na održavanju.

6.2 KLIMATSKE PROMJENE

Ublažavanje emisije gasova sa efektom staklene bašte

Mjere za ublažavanje uticaja na klimatske promjene za građevinske radove uključuju:

- ▶ Materijali treba da se (ako je moguće) nabavljaju lokalno i/ ili recikliraju - ponovo koriste;
- ▶ Dobre građevinske prakse, koje bi trebalo usvojiti na lokaciji:
 - Minimiziranje vremena praznog hoda;
 - Održavanje sve građevinske opreme u ispravnom radnom stanju u skladu sa specifikacijama proizvođača; opremu prije korišćenja treba da provjeri ovlašćeni mehaničar i utvrdi da li je u ispravnom stanju;
 - Korišćenje opreme sa novim tehnologijama (obnovljeni motori, električni pogonski sklopovi);
 - Korišćenje alternativnih goriva za generatore na gradilištima kao što su propan, solarna energija ili korišćenje električne energije;
 - Smanjenje upotrebe električne energije u građevinskoj kancelariji upotrebom kompaktnih fluorescentnih sijalica, svakodnevnim isključivanjem računara i zamjenom jedinica za grijanje i hlađenje sa energetske efikasijama.

Otpornost i prilagođavanje klimatskim promjenama

Kada je u pitanju prilagođavanje klimatskim promjenama, predlaže se sljedeće:

- ▶ Osigurati da nova infrastruktura uključuje operativne strategije za upravljanje ekstremnim vremenskim prilikama i promjenama klimatskih uslova kao što su kiše, vjetar/ oluje i temperatura;
- ▶ Održivi dizajn i tehnike izgradnje, uključujući tehnike prilagođavanja klimatskim promjenama i održive sisteme urbane drenaže.

6.3 BUKA I VIBRACIJE

Indikativne mjere tokom faze izgradnje uključuju:

- ▶ Korišćenje građevinske opreme sa niskim nivoom buke;
- ▶ Biće korišćene samo mašine u ispravnom stanju i biće redovno provjeravano pravilno funkcionisanje;
- ▶ Radovi u blizini stambenih zgrada izvodiće se samo tokom dnevnih i večernjih sati;
- ▶ Osoblje na gradilištu koristiće ličnu zaštitnu opremu;
- ▶ Oko bučne opreme biće izgrađene privremene barijere/ prostori.

Tokom faze funkcionisanja luke nijesu potrebne posebne mjere. Ukoliko se bude smatralo za potrebno npr. ukoliko bude pritužbi lokalnog stanovništva na nivo buke, predlaže se da upravitelj luke primijeni program mjerenja nivoa buke, uglavnom na granicama kopnene zone.

6.4 KVALITET MORSKE VODE

Moguće mjere ublažavanja u fazi izgradnje uključuju:

- ▶ Korišćenje adekvatnih tehnika bagerovanja;

- ▶ Korišćenje adekvatne opreme bagerovanja za sitne sedimente u basenu luke kako bi se minimizirao nivo zamućenosti tokom bagerovanja;
- ▶ Nema bagerovanja tokom perioda brzog kretanja vode, kada su vjetrovi snažni;
- ▶ Skladištenje građevinskog materijala, lož ulja i drugih hemikalija u odgovarajućim kontejnerima i redovno nadgledanje kako bi se spriječila vjerovatnoća curenja i izlivanja;
- ▶ Prekrivanje svih rastresitih materijala i držanje podalje od prirodnih drenažnih kanala kako bi se izbjegla kontaminacija vode kroz spiranje i transport zbog vjetra.

Indikativne mjere ublažavanja u toku faze funkcionisanja luke su:

- ▶ Korišćenje adekvatnih tehnika bagerovanja;
- ▶ Preduzimanje neophodnih mjera da se:
 - Spriječi izlivanje i nezgode kroz redovno održavanje i provjeru svih vozila, plovila i opreme kako bi se minimizirali rizici od curenja; sve popravke treba izvoditi dalje od vodnih resursa i odvodnih kanala na za to predviđenim mjestima;
 - Spriječi nelegalno odlaganje otpada i otpadnih voda;
 - Spriječi eutrofikacija u basenu kroz adekvatnu konstrukciju koja dozvoljava obnavljanje i cirkulaciju vode i kroz sprečavanje odlaganja ne-tretiranih otpadnih voda.

6.5 BIODIVERZITET/ FLORA I FAUNA

Moguće mjere za izbjegavanje/ ublažavanje negativnih uticaja na ekosistem mora u toku faze izgradnje slične su onima opisanim u odjeljku 6.4.

Indikativne mjere ublažavanja u toku faze funkcionisanja luke uključuju:

- ▶ Mjere za prevenciju izlivanja i nezgoda (kao za ublažavanje uticaja na kvalitet morske vode);
- ▶ Mjere za prevenciju nelegalnog odlaganja otpada i otpadnih voda;
- ▶ Mjere za sprečavanje eutrofikacije kroz adekvatnu konstrukciju koja dozvoljava obnavljanje i cirkulaciju vode i kroz sprečavanje odlaganja ne-tretiranih otpadnih voda;
- ▶ Korišćenje ekološki orijentisanih tehnika bagerovanja i upravljanja sedimentima.

6.6 ZEMLJIŠTE

Moguće mjere za izbjegavanje uticaja na zemljište tokom izgradnje su:

- ▶ Skladištenje građevinskog materijala, lož ulja i drugih hemikalija u odgovarajuće kontejnere i redovno nadgledanje kako bi se spriječila vjerovatnoća curenja i izlivanja.

Indikativne mjere ublažavanja tokom faze funkcionisanja luke uključuju:

- ▶ Mjere za prevenciju izlivanja i nezgoda (kao za ublažavanje uticaja na kvalitet morske vode);
- ▶ Implementacija Plana za kontrolu erozije i sedimenta.

6.7 OTPAD I OTPADNE VODE

Mjere ublažavanja u fazi izgradnje:

- ▶ Odvajanje otpada i pravilno tretiranje i odlaganje opasnog otpada;
- ▶ Zahtijevati Plan upravljanja otpadom na lokaciji za sve projekte koji podrazumijevaju izgradnju infrastrukture.

Mjere ublažavanja tokom faze funkcionisanja luke:

- ▶ Implementacija Planova upravljanja otpadom, koji uključuju prevenciju, odvajanje, ponovnu upotrebu, recikliranje i odlaganje opasnog i neopasnog otpada;
- ▶ Otpadne vode od rukovanja ribom biće tretirane u sistemu za prečišćavanje otpadnih voda (ETP).

6.8 IZGLED PODRUČJA

Ublažavanje vizuelnih uticaja tokom izgradnje uključuje:

- ▶ Odgovarajuće ograđivanje prostora na kome se vrši gradnja;
- ▶ Red i čistoća moraju se održavati u fazi izgradnje na samoj lokaciji da bi se osigurali dobri estetski atributi prostora;
- ▶ Pravovremeno uklanjanje građevinske opreme i mašinerije.

6.9 ZDRAVLJE I BEZBJEDNOST NA RADU

Mjere ublažavanja u toku faza izgradnje i funkcionisanja luke uključuju:

- ▶ Upotreba lične zaštitne opreme (LZO), kao što su zaštitne kacige, zaštita za oči, rukavice, zaštita sluha, zaštitna oprema za disanje, zaštitna obuća;
- ▶ Pravilno skladištenje i rukovanje bojom, hemikalijama i opasnim materijama kako bi se izbjegle nezgode;
- ▶ Mjere za smanjenje zagađenja vazduha i buke (vidi 6.1 i 6.3);
- ▶ Usvajanje svih neophodnih mjera za zaštitu od požara;
- ▶ Obezbjedivanje i održavanje prikladnih i adekvatnih objekata za prvu pomoć i spasavanje sa obučanim osobljem;
- ▶ Razvoj i uspostavljanje neophodnih procedura za djelovanje u vandrednim situacijama koje se mogu dogoditi u luci;
- ▶ Obezbjedivanje informacija, obuke i nadzora koji su neophodni da bi se osigurala zaštita radnika od rizika od nezgoda i povreda koje se mogu javiti u toku, ili kao posljedica njihovog rada, kao i da se obezbijedi učešće radnika u razvoju programa obuke;
- ▶ Usklađenost sa svim zahtjevima o zaštiti zdravlja na radu u Crnoj Gori.

7 SPISAK REFERENCI/ IZVORA PODATAKA KORIŠĆENIH ZA PRIPREMU DOKUMENTACIJE ZA ODLUČIVANJE O POTREBI PROCJENE UTICAJA

U pripremi dokumentacije za odlučivanje o potrebi za EIA korišćena je sljedeća legislativa i izvori podataka:

- Zakon o procjeni uticaja na životnu sredinu (EIA) (Službeni list Crne Gore br. 75/18);
- Pravilnik kojim se detaljnije uređuje dokumentacija koja se podnosi zajedno sa zahtjevom za odlučivanje o potrebi izrade studije procjene uticaja na životnu sredinu (Službeni list Crne Gore br. 19/19);
- Zakon o planiranju prostora i izgradnji objekata (Službeni list Crne Gore br. 64/17, 44/18, 63/18, 11/19 i 82/20);
- Zakon o životnoj sredini (Službeni list Crne Gore br. 52/16);
- Zakon o zaštiti prirode (Službeni list Crne Gore br. 54/16);
- Zakon o zaštiti kulturnih dobara (Službeni list Crne Gore br. 49/10, 40/11 i 44/17);
- Zakon o vodama (Službeni list Crne Gore br. 27/07 i Službeni list Crne Gore br. 22/11, 32/11, 47/11, 48/15, 52/16, 55/16 i 2/17);
- Pravilnik o načinu i rokovima utvrđivanja statusa površinskih voda (Službeni list Crne Gore br. 25/19);
- Zakon o moru (Službeni list Crne Gore br. 17/07);
- Zakon o zaštiti morske sredine (Službeni list Crne Gore br. 73/19);
- Zakon o morskom dobru (Službeni list Crne Gore br. 14/92);
- Zakon o zaštiti vazduha (Službeni list Crne Gore br. 25/10 i 43/15);
- Uredba o utvrđivanju vrsta zagađujućih materija, graničnih vrijednosti i drugih standarda kvaliteta vazduha (Službeni list Crne Gore br. 25/12);
- Pravilnik o načinu i uslovima praćenja kvaliteta vazduha (Službeni list Crne Gore br. 21/11 i 32/16);
- Zakon o zaštiti od buke u životnoj sredini (Službeni list Crne Gore br. 28/11 i 01/14);
- Pravilnik o graničnim vrijednostima buke u životnoj sredini, načinu utvrđivanja indikatora buke i akustičnih zona i metodama ocjenjivanja štetnih efekata buke (Službeni list Crne Gore br. 060/11);
- Zakon o upravljanju otpadom (Službeni list Crne Gore br. 64/11 i 39/16);
- Pravilnik o klasifikaciji otpada i katalogu otpada (Službeni list Crne Gore br. 59/13 i 83/16);
- Uredba o načinu i uslovima skladištenja otpada (Službeni list Crne Gore br. 33/13 i 65/15);
- Zakon o lukama (Službeni list Crne Gore br. 51/08);
- Uredba o uslovima koje moraju da ispunjavaju luke razvrstane prema vrsti pomorskog saobraćaja i namjeni (Službeni list Crne Gore br. 20/11);
- Zakon o morskom ribarstvu i marikulturi (Službeni list Crne Gore br. 56/09, 40/11 i 47/15);
- Dopunjena Državna studija lokacije Rt Đeran – Port Milena (Službeni list Crne Gore br. 111/20)
- Strateška procjena uticaja na životnu sredinu za dopunjenu Državnu studiju lokacije Rt Đeran – Port Milena
- Prostorni plan posebne namjene za obalno područje Crne Gore, 2018
- Studija izvodljivosti sistema vodosnabdijevanja i odvođenja otpadnih voda za opštinu Ulcinj, 2013
- Prostorno-urbanistički plan opštine Ulcinj i sa njim povezana Strateška procjena uticaja na životnu sredinu, 2017

- Izveštaji o kvalitetu vode za rijeku Bojanu i Port Milena po zahtjevu Javnog preduzeća *Morsko dobro*, 2017, i redovni izveštaji o kvalitetu vode za kupanje koje je objavilo *Morsko dobro*
- Odluka Agencije za zaštitu životne sredine o uslovima i smjernicama zaštite prirode za Veliku plažu za pripremu Državne studije lokacije za sektor 66, modul I i moduli IV i V, 2018
- Odluka opštine Ulcinj o proglašenju parka prirode „Ulcinjaska solana“, 2019
- Izvještaji o stanju životne sredine koje je izradila Agencija za zaštitu životne sredine

PRILOG I. URBANISTIČKO-TEHNIČKI USLOVI

Crna Gora
Ministarstvo ekologije,
prostornog planiranja i urbanizma
Direktorat za građevinarstvo
Direkcija za izdavanje urbanističko-tehničkih uslova

Adresa: IV proleterske brigade broj 19
81000 Podgorica, Crna Gora
tel: +382 20 446 292

Broj: 062 –1947/19

10.03.2021.godine

MINISTARSTVO POLJOPRIVREDE, ŠUMARSTVA I VODOPRIVREDE
DIREKTORAT ZA RIBARSTVO

Crna Gora
MINISTARSTVO POLJOPRIVREDE, ŠUMARSTVA I VODOPRIVREDE
PODGORICA

Prilježeno: 18-03-2021				
Org. jed.	Jedinstveni klas. znak	Redni broj	Prilog	Vrijednost
06	402	21-339	2	

PODGORICA

Dostavljaju se Urbanističko – tehnički uslovi broj: 062 –1947/19 od 10.03.2021.godine, za izradu tehničke dokumentacije za građenje morskog dijela Ribarske luke (UP6) i kopnenog dijela Ribarske luke (UP3), u Bloku 1, u obuhvatu Državne studije lokacije „Rt Đeran – Port Milena“ - izmjene i dopune („Sl. list CG“, br. 111/20), u Opštini Ulcinj.

Ovlašćeno službeno lice

Dostavljeno:

- Podnosiocu zahtjeva
- Direktoratu za inspeksijske poslove i licenciranje
- U spise predmeta
- Arhivi

URBANISTIČKO - TEHNIČKI USLOVI

1.	<p>DIREKTORAT ZA GRAĐEVINARSTVO Direkcija za izdavanje urbanističko –tehničkih uslova Broj:062-1947/19 Podgorica,10.03.2021.godine</p>	 <p>Crna Gora Ministarstvo ekologije, prostornog planiranja i urbanizma</p>
2.	Ministarstvo ekologije, prostornog planiranja i urbanizma, na osnovu člana 74. Zakona o planiranju prostora i izgradnji objekata („Sl. list CG“ br. 64/17, 44/18, 63/18 i 11/19) i podnijetog zahtjeva MINISTARSTVA POLJOPRIVREDE, ŠUMARSTVA I VODOPRIVREDE, izdaje:	
3.	<p>URBANISTIČKO-TEHNIČKE USLOVE za izradu tehničke dokumentacije</p>	
4.	Za građenje morskog dijela Ribarske luke (UP6) i kopnenog dijela Ribarske luke (UP3), u Bloku 1, u obuhvatu Državne studije lokacije „Rt Đeran – Port Milena“ - izmjene i dopune („Sl. list CG“, br. 111/20), u Opštini Ulcinj.	
5.	<p>PODNOŠILAC ZAHTJEVA:</p>	MINISTARSTVO POLJOPRIVREDE, ŠUMARSTVA I VODOPRIVREDE
6.	<p>POSTOJEĆE STANJE</p> <p>Istorijat kanala Port Milena i opis problema koji su bili prisutni od njegovog nastanka do danas</p> <p>Kanal Port Milena je nastao jednim dijelom kao posljedica ljudskih aktivnosti, a većim dijelom pod uticajem prirodnih faktora u Ulcinjskom polju. Naime, krajem devetnaestog vijeka, tačnije 1890. godine, crnogorski kralj Nikola je izdao nalog da se prokopa kanal između Zogajskog jezera i mora. Početak ovog kanala bio je pored Rta Đeran. Cilj ovog poduhvata je bio da se jezero isuši i zemljište iskoristi za poljoprivredu. Kanal je ubrzo prokopan, ali se ideja o isušivanju jezera nije mogla ostvariti. Naime nivo vode u jezeru je bio nešto niži od srednjeg nivoa mora, pa je morska voda kanalom prodrla u jezero. Na taj način su i jezero i okolno zemljište bili potpuno zasoljeni. Jedina korist od ovog poduhvata se ogledala u potpunom uništavanju komaraca, koji ne trpe slanu vodu. Kanal je</p>	

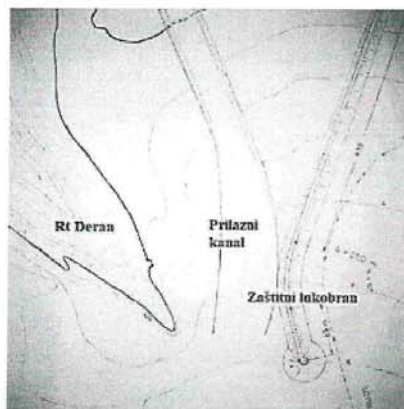
kasnije po crnogorskoj kraljici Mileni dobio svoje ime. Po kazivanju mještana prokopani kanal je bio uzan, tako da ga je čovek mogao preskočiti. Na proširivanje i produbljivanje tog malog kanala su uticale česte poplave u slivu rijeke Bojane. Naime, 1859. godine rijeka Drim je tokom katastrofanih poplava prosjekla sebi novo korito i počela da se uliva u rijeku Bojanu. Nakon prosijecanja novog korita rijeke Drim, rijeka Bojana je dobila sasvim novi hidrološki režim, a poplave u priobalju Bojane su postale sve učestalije. Rijeka Bojana nije više mogla da propusti velike vode kroz svoj profil pa je počela da se izliva u Zogajsko jezero, odakle je preko kanala Milena tekla u more. Od malog kanala, voda je erodirajući njegovo korito, za nekoliko desetina godina napravila kanal prosječne širine 100 m, sa dubinama od 8 do 10 m. Njegova dužina je iznosila približno 4 km. Zahvaljujući okolnosti da je kanal bio dovoljno dubok i širok, i zaštićen od dejstva svih talasa, kanal Milena je u to vreme služio kao utočište brodovima od nevremena. Dobivši ovako pogodnu luku, primorci ovog kraja su počeli i sami da grade i nabavljaju brodove, pa je posle nekoliko godina stvorena solidna lokalna flota. Tada kanal Milena dobija svoj sadašnji naziv Port Milena.

U toku 1926. godine započeta je izgradnja Solane. Istovremeno je započeta izgradnja nasipa prema Bojani koji bi štitiu Solanu od poplava. Odmah po završetku izgradnje nasipa započet je proces zasipanja ušća kanala Milena u more. Naime, izgradnjom nasipa spriječene su poplave Bojane i ona se više nije izlivala u Zogajsko jezero. Kako više nije bilo dotoka vode u kanal spriječena je mogućnost samopročišćavanja njegovog ušća u more. Ubrzo je konstatovano intenzivno zasipanje ušća kanala pijeskom. Dominantni talasi iz jugoistočnog i južnog pravca, indukuju struju koja se kreće paralelno sa obalom i transportuje nanos Bojane od njenog ušća ka Rtu Đeran. U proljeće 1932. godine ušće kanala Milena u more je bilo potpuno zatrpano. U toku 1932. godine je Solana nabavila bager za održavanje potrebnih dubina na ušću kanala. Bagerovanje pijeska sa ušća kanala je vršeno sve do momenta od kada je cjelokupna proizvodnja soli transportovana isključivo suvozemnim putem.

Sve do prestanka bagerovanja ušća kanala, sam kanal i njegova okolina su predstavljali jedinstveni ekosistem u Evropi i svijetu. Izuzetno pogodna klima omogućila je razvoj veoma raznovrsnog i bujnog biljnog i životinjskog svijeta. Zahvaljujući izvanrednom kvalitetu vode, kanal je postao i jedinstven rezervat za veoma raznovrsni riblji svijet. To je pogodovalo i naglom razvoju ribarstva na obalama kanala. Fotografije kanala sa ribarskim mrežama 'kalimera' su postale poznate u čitavom svijetu.

Imajući u vidu da je održavanje potrebnih dubina na ulazu u kanal Port Milena bilo od vitalnog značaja za Solanu, u toku 1953. godine angažovan je Institut za vodoprivredu 'Jaroslav Černi', iz Beograda, da nađe adekvatno rješenje za sprečavanje zasipanja pijeskom ušća kanala Port Milena. Problem je izuzetno ozbiljno shvaćen pa su najprije obavljani opsežni terenski istražni radovi u zoni od ušća Bojane do Rta Đeran. Snimane su takozvane 'mutne struje', od ušća Bojane do Rta Đeran i ušća kanala Port Milena, pod dejstvom karakterističnih talasa. Pod mutnim strujama se podrazumijevao transport nanosa i pijeska koji je čistu morsku vodu zamutio. Nakon terenskih istraživanja obavljena su ispitivanja mogućnosti sprečavanja zasipanja kanala Port Milena na hidrauličkom modelu koji je izgrađen u Hidrauličkoj laboratoriji Instituta za vodoprivredu 'Jaroslav

Černi'. Predloženo je rješenje sa izgradnjom zaštitnog lukobrana koji bi samo štiti ulaz u Port Milenu od zasipanja nanosom. Situacioni plan predloženog rješenja za zaštitu ušća Port Milena je prikazan na Slici 2.

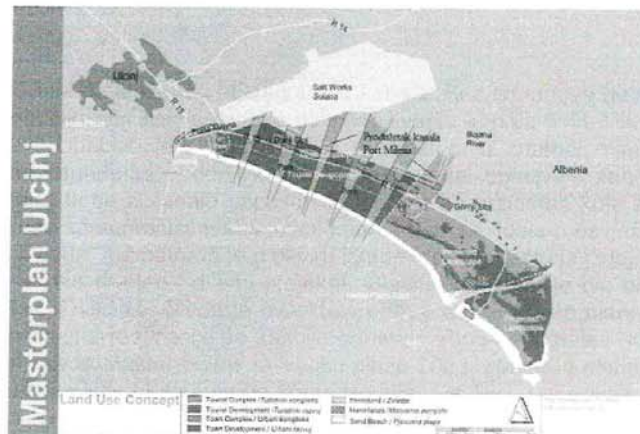

Slika 2. Situacioni plan zaštite ulaza u kanal Port Milena prema rješenju iz 1953. godine

Rješenje prikazano na Slici 2 sastoji se od dugačkog zaštitnog lukobrana koji se pruža ka moru od zapadnog kraja Velike plaže. Njegov kraj je nešto duži od špica Rta Đeran. Predloženo je da ukupna dužina lukobrana iznosi je oko 550 metara, a da razmak između njegovog kraja i špica Rta Đeran bude oko 250 metara. Da bi brodovi koji transportuju so mogli nesmetano da ulaze u kanal Port Milenu, predviđeno je i bagerovanje prilaznog puta ka kanalu Port Milena. Predloženo rješenje je vjerovatno bilo skupo pa je Solana nastavila sa praksom bagerovanja pijeska i nanosa sa ušća kanala u cilju održavanja potrebnih dubina.

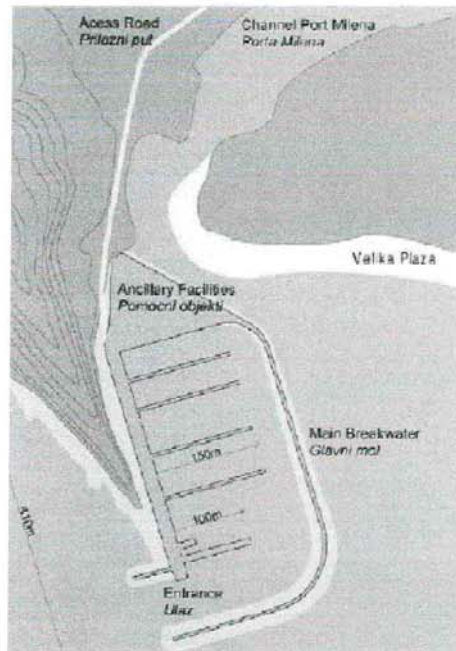
Prestankom bagerovanja, ušće kanala Milena je skoro potpuno zasuto. Međutim, postepeno su počele da se smanjuju i dubine vode i širine kanala i na ostalim dionicama kanala. Sa početkom razvoja turizma u Ulcinjskom regionu počeli su da se javljaju i ekološki problemi duž kanala. Nekontrolisana izgradnja stambenih i turističkih objekata imala je za posljedicu postepeno pogoršavanje kvaliteta vode u kanalu. Naime, u kanal su ispuštane otpadne vode, a u pojedinim incidentinim situacijama je kanal preuzimao ulogu kolektora otpadnih voda. Kvalitet vode u kanalu je toliko degradiran da je skoro u potpunosti uništen nekadašnji jedinstveni ekosistem. Smanjenje dubina vode i širine kanala je posljedica potpuno nekontrolinog deponovanja šuta i otpada prilikom izgradnje objekata duž kanala. Početkom devedesetih godina prošlog vijeka predloženo je da se uzvodni kraj kanala Milena produži do korita rijeke Bojane. Izgradnjom ustave na zaštitnom nasipu rijeke Bojane bilo bi omogućeno kontrolisano upuštanje riječne vode u kanal. Naravno, najprije se podrazumijevala izgradnja kanalizacionog sistema za sva naselja i objekte koji gravitiraju ka kanalu kao i

bagerovanje nataloženog mulja sa dna kanala. Bez tih radova ne bi imalo smisla ni započinjati bilo kakve radove na povezivanju kanala Port Milena sa rijekom Bojanom. Ubacivanjem svježe vode u kanal bi u znatnoj mjeri bili ublaženi problemi zagađenja vode. Ukoliko bi se u kanal ubacivale značajnije količine vode, tada bi se u kanalu uspostavilo tečenje sa brzinama koje su dovoljne da obezbijede samopročišćavanje ušća kanala u more. Ideja o osvježavanju vode u kanalu Milena, razmatrana je u okviru izrade idejnog rješenja i idejnog projekta, a kasnije je bio urađen i glavni projekat. Glavni projektant je bio pokojni inženjer Lazo Ban iz Ulcinja. Mada je ova ideja prihvaćena u Masterplanu Velika plaža-Ulcinj od njene realizacije se kasnije odustalo zbog nedostatka sredstava. Ipak, prilikom izrade Master plana za Veliku plažu 2003. godine u planska dokumenta je ucrtan produžetak kanala do korita Bojane. Na Slici 3 je prikazana dispozicija produžetka kanala Port Milena do korita Bojane. Da bi kanal Port Milena mogao spojiti sa koritom Bojane bilo je potrebno prokopati novi kanal dužine od oko 6,5 km. Naravno, zbog visoke cijene radova, ideja o spajanju kanala Port Milena sa rijekom Bojanom nije realizovana.

Slika 3. Šematski prikaz produžetka kanala Port Milena do korita Bojane

Takođe, prilikom izrade **Master plana za Veliku plažu 2003. godine**, urađena je studija pod nazivom 'Feasibility Study Dealing with a Marina Establishing in Ulcinj'. Autori studije su bili prof. dr Sava Petković, dipl. građ. inž. i Ljubomir Vujošević, dipl. građ. inž. Analizirano je nekoliko lokacija za položaj buduće marine, između ostalog i lokacija na ušću kanala Port Milena u more. Izrada Master plana završena je početkom 2003. i autori studije izvodljivosti su, nakon što su odbacili ideju o izgradnji marine na ušću kanala, predložili lokaciju pored Rta Đeran. Situacioni plan predloženog rješenja marine pored Rta Đeran je prikazan na Slici 4.

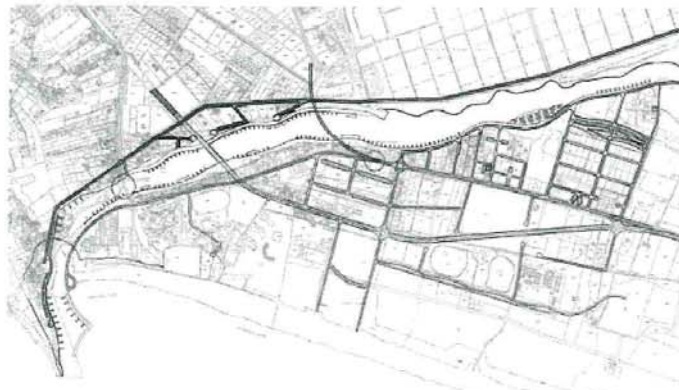

Slika 4. Situacioni plan marine kod Rta Đeran iz Master plana za Veliku plažu iz 2003. godine

Lokacija na ušću odbačena je iz više razloga. Kao prvo, prirodni proces zasipanja pijeskom ušća kanala u more ne može se zaustaviti bez izgradnje odgovarajućih zaštitnih objekata. Dakle, opet bi bilo neophodno postaviti bager na ušću kanala koji bi obezbjeđivao neophodne dubine za plovidbu. Kako su vremenom znatno smanjene širine i dubine kanala, bili bi neophodni ogromni radovi da kanal dobije svoje nekadašnje dimenzije. Osim toga, takve radove je praktično nemoguće izvršiti, jer su duž obala kanala nikli mnogobrojni objekti. Tada je navedeno da se akvatorija marine može obezbijediti samo značajnim iskopom i bagerovanjem na jednoj od obala kanala. Najzad, izgradnjom marine u potpunosti bi bio narušen izgled kanala, a zbog opasnosti od incidentnih zagađenja voda, teško da bi se moglo očekivati da će se stvoriti nekadašnji uslovi za razvoj biljnog i životinjskog svijeta. Zbog toga je predloženo rješenje da se marina izgradi pored Rta Đeran. Taj koncept je usvojen i u Masterplanu Velike plaže. Marina kod Rta Đeran bi mogla da primi oko 380 plovila. Ulaz u marinu je dovoljno udaljen od obale, tako da ne postoji opasnost od njegovog zasipanja pijeskom. Ipak, zbog izuzetno velikih talasa u zimskom periodu, neophodno je da kruna lukobrana bude oko šest metara iznad nivoa mora. Za zaštitnu oblogu lukobrana neophodno je koristiti velike betonske blokove. Zbog toga bi, prije donošenja konačne odluke o izgradnji marine, bilo neophodno izvršiti dodatne analize koje bi obuhvatile kako ekonomske, tako i arhitektonske i

estetske aspekte.

U Državnoj studiji lokacije Sektor 65 - "Rt Đeran- Port Milena", iz 2010. godine, planirana je izgradnja marine u zoni Rta Đeran i ušća kanala Port Milena u more. U objašnjenju izbora lokacije marine je navedeno da će se time omogućiti "zadovoljenje želje za razvojem morskog i riječnog saobraćaja, te i da će ta zona postati posebno atraktivna za međunarodne investicije i turizam". Pri tom uopšte nije spomenuta činjenica da je kanal Port Milena u prošlosti predstavljao jedan od najatraktivnijih lokaliteta u Mediteranu. Iz teksta i grafičkih priloga Državne studije lokacije "Rt Đeran - Port Milena", Opština Ulcinj (CAU, 2010) se uočava da se o tome uopšte nije vodilo računa. Naime, predložena je izgradnja doka na ušću u kanal Port Milena i izgradnja pristaništnih vezova, oko 350, za male barke duž samog kanala. Na djelovima gdje se kanal širi, biće postavljeno još oko 290 mjesta za barke. Ovakav projektni izbor se pravda objašnjenjem da omogućava zadovoljenje želje za razvojem morskog i riječnog saobraćaja, te i da zona postane posebno atraktivna za međunarodne investicije i turizam. Najzad, predviđeno je podizanje zidova za zadržavanje sa obje strane kanala, kako bi se spriječilo da talasasti pokreti barki unište nasip i oni će biti od betona. Dakle, od očuvanja autentičnog pejzaža rta i kanala sa kalimerama se potpuno odustalo prilikom izrade državne studije lokacije. Situacioni plan predložene marine u zoni Rta Đeran i ušća kanala Port Milena je prikazan na Slici 5.

Slika 5. Marina na ušću kanala Port Milena prema DSL 65 iz 2010. godine

Sa Slike 5 se može uočiti da je rješenje ulaza u marinu i kanal Port Milena, predloženo u studiji lokacije "Rt Đeran - Port Milena", potpuno neodrživo. Predložen je lukobran koji bi treba da štiti ušće kanala od zasipanja nanosom i da istovremeno obezbijedi povoljne uslove u čitavom prostoru između lukobrana i obale Rta Đeran. Međutim, ulaz u kanal, između lukobrana i Rta Đeran je direktno izložen dejstvu talasa iz južnog pravca. Dakle, na ulazu u kanal, širine od oko 150 m, se mogu javiti talasi visine od oko 5 metara. Pri dejstvu takvih talasa će svi objekti između lukobrana i obale Rta Đeran bi bili potpuno uništeni.

Mada se u tekstu Državne studije lokacije "Rt Đeran - Port Milena" na više mjesta spominje problem zagađenja voda u kanalu Port Milena, taj problem je potpuno potisnut. Ideja o revitalizaciji kanala Port Milena i njegovom povezivanju sa rijekom Bojanom uopšte nije pomenuta u tekstu DSL-a.

Potrebno je naglasiti da je **izgradnja marine u kanalu Port Milena izuzetno složen zadatak** koji zahtijeva multidisciplinarni pristup. Naime, sa jedne strane postoje brojni hidrotehnički problemi kao što su zasipanje ulaza u Port Milenu, ogromne količine iskopa u cilju uspostavljanja nekadašnjeg izgleda tog kanala, kao i problem povezivanja kanala Port Milena sa rijekom Bojanom u cilju postizanja protočnosti kanala. Sa druge strane, kvalitet vode u kanalu je toliko degradiran da se postavlja pitanje da li je uopšte moguća njegova revitalizacija. Zbog toga je Javno preduzeće za upravljanje morskim dobrom Crne Gore odlučilo da 2016. godine pokrene izradu bazne studije za provjeru mogućnosti formiranja i funkcionisanja marine u kanalu Port Milena. Naime, kao rezultat stručnih analiza lokaliteta za izgradnju marine u zoni Rta Đeran i kanala Port Milena iznešeno je niz ozbiljnih pitanja na koje bi trebalo dati odgovore prije prelaska na poslove projektovanja marine. Projektnim zadatkom bazne studije za provjeru mogućnosti formiranja i funkcionisanja marine u kanalu Port Milena su bili predviđeni veoma opsežni terenski i istražni radovi (geodetske i batimetrijske podloge, geološka i geomehanička istraživanja, hidrološke i hidrogeološke podloge, kao i biološke karakteristike i stanje životne sredine). Nažalost, na raspisani tender se niko nije javio tako da su budući projektanti marine u kanalu Port Milena ostali uskraćeni za dragocjene rezultate terenskih i istražnih radova.

Najzad, početkom 2019. godine pokrenuta je inicijativa za izradu izmjena i dopuna Državne studije lokacije "Rt Đeran - Port Milena", Opština Ulcinj. U uvodnom stavu Programskog zadatka za izradu izmjena i dopuna Državne studije lokacije "Rt Đeran - Port Milena", Opština Ulcinj se kaže: 'Za potrebe implementacije Drugog projekta institucionalnog razvoja i jačanja poljoprivrede Crne Gore (MIDAS 2) i u cilju poboljšanja uslova ribarstva u Crnoj Gori, Ministarstvo poljoprivrede i ruralnog razvoja, podnijelo je Ministarstvu održivog razvoja i turizma inicijativu broj 351-11/19-1 od 20. februara 2019. godine, za ucrtavanje ribarske luke na lokaciji Port Milena - Rt Đeran.' Osim toga, traži se da se preispita položaj i broj vezova za barke duž kanala, koji su planirani prethodnim planskim dokumentom. Sa druge strane u tekstu Odluke se posebno insistira na očuvanju autentičnog pejzaža rta i kanala sa kalimerama. Taj zahtjev je direktno vezan i za revitalizaciju kanala Port Milena. S tim u vezi je izuzetno važno ponovo analizirati mogućnost povezivanja kanala Port Milena sa rijekom Bojanom. Dakle, za dobijanje nekog održivog rješenja marine u zoni Rta Đeran i kanala Port Milena biće neophodno pronaći kompromis između zahtjeva za planiranje ribarske luke i marine i zahtjeva za očuvanje autentičnog pejzaža rta i kanala sa kalimerama. Da se radi o izuzetno kompleksnom i teškom problem govori činjenica da se i pored ogromnih napora koji su činjeni tokom posljednjih sto godina još uvijek nije pronađeno neko adekvatno i održivo rješenja za zonu Rta Đeran i ušća kanala Port Milena

	<p>U prostoru zahvata plana, teren je uglavnom ravan, izuzev u dijelu zahvata Rta Đeran, male površine. Za najnižu tačku zahvata plana se može uzeti 0.5 mnv na sjeveroistočnom dijelu zahvata. Površine uz kanal u zahvata plana dostižu i do 3 mnv. Za najvišu tačku plana, može se smatrati dio Rta Đeran na jugozapadnom dijelu zahvata, gdje se javlja denivelacija od 10 mnv do 56 mnv.</p>
7.	PLANIRANO STANJE
7.1.	Namjena parcele odnosno lokacije
	<p>Izgradnja morskog dijela Ribarske luke (UP6, namjena površina HS- vodni saobraćaj)</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Prema smjernicama PPPNOP CG, vezovi za potrebe ribarske privrede moraju se realizovati prema zahtjevima i potrebama subjekata koji se bave morskim ribarstvom, a sve u skladu sa važećom zakonskom regulativom. S toga je, shodno zahtjevu Ministarstva poljoprivrede i ruralnog razvoja predviđeno da ova ribarska luka bude planirana za kapacitet do 60 vezova bez ograničavanja dužine plovila, odnosno za onaj kapacitet koji će biti optimalan za smještanje ribarskih plovila članova udruženja profesionalnih ribara. ▪ Ribarska luka mora ispunjavati uslove koje propisuje Uredba o uslovima koje moraju da ispunjavaju luke razvrstane prema vrsti pomorskog saobraćaja i namjeni (Sl.list br. 20/11) ▪ Na UP6 je dozvoljena izgradnja jednog ili više lukobrana, u skladu sa idejnim rješenjem koje će biti rađeno na osnovu ovih UT uslova. <p>Pored lukobrana, u projektnom rešenju UP 6 mogu se predvideti sledeće stavke:</p> <ul style="list-style-type: none"> - područje na kojem se mogu obavljati siguran pristup, privez, sidrenje i manevrisanje plovila, ukrcavanje i iskrcavanje ribara i druge aktivnosti; - Bezbednost navigacione opreme u skladu sa zakonom; - Oprema i oprema koja omogućavaju sigurno privezivanje i sidrenje plovila; - uređenim i osvetljenim kopnenim pristupnim putevima i radnim površinama za rad ribarskih luka i kretanje ljudi i vozila; - sredstva i opremu za zaštitu od požara; - Oprema koju je odobrila IMO za prihvat i rukovanje svim otpadom od ribarskih brodova i lučkih operacija; - druge objekte neophodne za funkcionisanje ribarske luke. <ul style="list-style-type: none"> ▪ Prilikom izgradnje objekata potrebnih za funkcionisanje ribarske luke, moguće je postaviti privremene objekte koji bi omogućili faznu izgradnju ovog objekta pomorske infrastrukture. Položaj i orijentacija ovih struktura biće definisani tokom izrade tehničke dokumentacije. Maksimalna visina talasa koja je prihvatljiva u ribarskim lukama je do 50 cm. Izgradnja i orijentacija lukobrana moraju biti dovoljno duge da spreče ulazak viših talasa u sliv ribarske luke. Kako tlo duž trasa budućih zaštitnih lukobrana može biti peskovito, potrebna je posebna pažnja na temeljima lukobrana. ▪ Neophodno je uraditi studiju poboljšanja cirkulacije vode u akvatoriju ribarske luke.

Izgradnja kopnenog dijela Ribarske luke (UP3, namjena površina CD-centralne djelatnosti)

Kako ribarska luka, pored sadržaja u akvatorijumu, mora da sadrži objekte za održavanje i servisiranje ribarskih čamaca i ribolovne opreme, kao i prostor i objekte za rukovanje ulovom, isti su planirani na parceli UP3 na kopnu, koja pruža sledeće sadržaji:

- Kontrolisani ulaz, perimetarska ograda i kapija;
- Kombinovana prostorija sa prostorom za rukovanje sa ribom/pakovanje ribe sa hladnjačom i mašinom za zamrzavanje, kao i kancelarijama;
- Područje za popravljanje mreža;
- Platforma za opravku plovila / pristupna rampa za manje popravke od strane ribara;
- Higijenski objekti za tretiranje tečnog otpada / sa priključkom na mrežu;
- Mala kombinovana prostorija za rukovanje opasnim otpadom;
- Rezervoar za gorivo za celu luku;
- Ormare za odlaganje opreme za ribare (cca 60 kom po 2 m²).

**Izgradnja nove Ribarske luke u prema projektu MIDAS 2
MIDAS 2 - Projekat institucionalnog razvoja i jačanja poljoprivrede u Crnoj Gori**

Implementacija drugog Projekta institucionalnog razvoja i jačanja poljoprivrede u Crnoj Gori (MIDAS 2) započeta je u junu 2018. godine i trajaće do 2022. godine. Razvojni cilj MIDAS 2 projekta jeste unapređenje konkurentnosti poljoprivrede i ribarstva u Crnoj Gori kroz unapređenje pružanja državne podrške u procesu usklađivanja sa zahtjevima pristupanja EU. Projekat čine sljedeće komponente: Komponenta 1: Jačanje programa poljoprivrede, ruralnog razvoja i ribarstva MPRR.

Komponenta 2: Pružanje podrške ispunjenju mjerila za zatvaranje poglavlja 12 o bezbjednosti hrane, veterinarskoj i fitosanitarnoj politici.

Komponenta 3: Osavremenjavanje sektora ribarstva.

Komponenta 4: Upravljanje projektom.

Prije nekoliko godina, Opština je izgradila mali bazen privezišta u centru grada za mali broj registrovanih ribara i sezonske turističke brodiče za jednodnevne ekskurzije. Dno bazena privezišta nije dobro izbagerisano tokom izgradnje zbog čvrstih stijena i čak i za manevrisanje ribarskih čamaca ($\leq 6m$ LOA) potrebno je održavanje bagerom bar jednom u 4 godine kako bi se raščistio nakupljeni materijal, naročito nakon jakih oluja sa sjeveroistočnim vjetrom. Ulcinj ima 40 registrovanih ribara i tokom ljetnjih mjeseci moraju se utrkivati za prostor na privezištu sa turističkim taksi brodicima. MIDAS 2 projekat će pružiti podršku ribarima da investiraju u veća plovila ($\leq 12m$ LOA) kako bi im omogućili da ribare dalje od obale nego što to mogu u ovom trenutku. Plovilo dužine 12 metara zahtijeva minimalni gaz od oko 2 metra i krugom okretanja najmanje dva puta većem od dužine, da ne pominjemo značajno širi prostor za vez. Očigledno je da postojeći bazen privezišta u Ulcinju, čak i ako bi se izbagerisao dublje, ne zadovoljava sve gore navedene zahtjeve ukoliko bi svi ribari prešli na veća plovila. U okviru Komponente 3, Podkomponenta 3.1, odvojena su sredstva za izgradnju novog bazena pristaništa za ribare u Ulcinju.

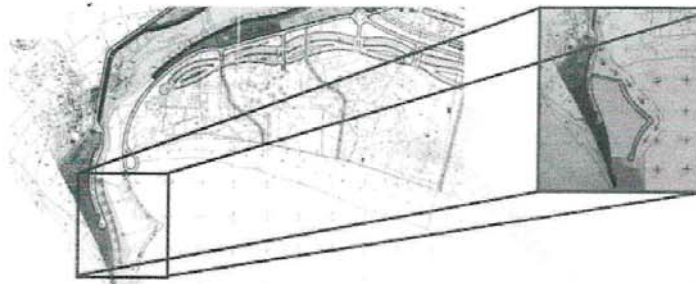
Opis projekta

Fizičku infrastrukturu predloženu u okviru projekta čini izgradnja zasebne Faze 1 - bazena privezišta za ribarstvo u Ulcinju (geografska lokacija 41o.54'.23.5"N - 19o.14'.10.3"E) u području poznatom pod nazivom Velika Plaža, Slika 1 ispod.

Slika 1 Projektna lokacija

Master plan koji je usvojio MORT predviđa niz ciljnih investicionih parcela za turizam, počev od sjevernog kraja plaže, Slika 2, ispod. Ovo područje plaže presijecaju atmosferske vode koje se spuštaju sa nekadašnjih bazena solane duž veoma uskog kanala i protiču duž stjenovitog rta. Kao što se to može vidjeti iz snimaka iz vazduha, interakcija ovog toka sa sjevernim vučenim nanosom tokom oluja sa sjeveroistočnim vjetrom je veoma kompleksna i zahtijeva dalja proučavanja.

Slika 2 Usvojeni master plan Ministarstva održivog razvoja i turizma i predložena Faza 1 MIDAS 2 projekta (desno)

Master plan predviđa širenje i izgradnju obaloutvrde duž kanala sa oko 10 metara na oko 30 metara, sve do kraja rta. Utvrđeni kanal se potom može bagerisati i učiniti plovnim sve do nekadašnjih bazena solane. Namjera prijedloga jeste da obezbijedi dovoljno plovnih vezova i za ribarska plovila i za plovila za rekreaciju i odmor. MIDAS 2 projekat predlaže izgradnju posebne faze 1 Master plana, koju čini ograđeni bazen (Slika 2 desno) na ušću kanala, bagerisan do 3 mjesta ispod srednje vrijednosti nivoa mora koji može primiti veća ribarska plovila ($\leq 12m$ LOA).

7.2.	Pravila parcelacije
	<p>UP 6 se sastoji od djelova katastarskih parcela 7439, 7499, 7440, KO Ulcinj i 18/2 KO Donji Štoj i dijela akvatorijuma.</p> <p>UP 3 se sastoji od djelova katastarskih parcela 7458/1, 7458/2, 7439, 7404 KO Ulcinj. Prostor je neizgrađen.</p>
7.3.	Građevinska i regulaciona linija, odnos prema susjednim parcelama
	<p>Imajući u vidu specifičnu namjenu i činjenicu da će izradi tehničke dokumentacije prethoditi istraživanja, građevinska linija u akvatorijumu definisana je granicama urbanističke parcele UP 6 i to kao linija do koje je dozvoljeno postavljati podzemne, nadzemne odnosno podvodne objekte. Na taj način je omogućena maksimalna fleksibilnost pozicioniranja lučkih objekata, kako bi se zone gradnje definisale nakon sprovedenih istraživanja.</p> <p>Napomena: Grafički prikaz lukobrana i pontona u planskom dokumentu je indikativan i nije obavezujući. Precizan položaj i rješenje lukobrana, kao i pozicija vezova i sidrišta biće rezultat sprovedenih istraživanja i isti će biti prikazani u okviru tehničke dokumentacije koja će biti radjena za potrebe izgradnje.</p> <p>Građevinska i regulaciona linija za UP 3 date su na grafičkom prilogu.</p> <p>Građevinska linija GL, koja je utvrđena ovim planom u odnosu na regulacionu liniju, predstavlja liniju do koje se gradi objekat, obuhvata liniju na zemlji (GL 1) i definisana je na grafičkom prilogu 8 Parcelacija i regulacija.</p> <p>Građevinska linija prema javnoj površini definisana je koordinatama tačaka, i udaljena je od saobraćajnice u zavisnosti od konfiguracija terena, parkinga i postojećih objekata, a građevinska linija prema susjednim parcelama je na minimalnoj udaljenosti 2,5 m.</p> <p>Građevinska linija iznad zemlje (GL 2) poklapa se sa građevinskom linijom na zemlji (GL 1).</p> <p>Podzemna građevinska linija (GL 0) nije definisana, s obzirom da podzemne etaže nijesu dozvoljene. Planiranje podzemnih etaža nije opravdano zbog prirodnih uslova (visok nivo podzemnih voda i nepovoljni seizmički uslovi). Takođe, ovakvim principom, smanjuje se uticaj gradnje na životnu sredinu.</p>
8.	PREPORUKE ZA SMANJENJE UTICAJA I ZAŠTITU OD ZEMLJOTRESA, KAO I DRUGE USLOVE ZA ZAŠTITU OD ELEMENTARNIH NEPOGODA I TEHNIČKO-TEHNOLOŠKIH I DRUGIH NESREĆA
	<p>Geomorfološke i geološke karakteristike</p> <p>Geomorfološku građu posmatranog prostora čine elementi fluvioakumulacionog i marinskog reljefa. Najkarakterističniji djelovi fluvioakumulacionog reljefa su na području Špatule. Ulcinjsko polje predstavlja aluvijalnu ravnicu u kojoj je smješteno Zoganjsko jezero, najvećim dijelom pod Solanom. Uz rijeku Bojanu, u cilju sprečavanja povremenog plavljenja polja, izgrađen je zaštitni nasip. U</p>

donjem dijelu toka, Bojana je presjekla Veliku plažu, meandriranjem stvorila adu, a u moru relativno široku deltu. Marinski reljef nastao je dejstvom abrazionih i akumulacionih procesa na kontaktu mora i kopna, pri čemu na Velikoj plaži preovlađuju akumulacioni oblici, predstavljeni pjeskovitim plažama. Velika plaža, sa fluvijalnom ravnicom u zaleđu, izgrađena je od sitnozrnog pijeska koji potiče iz ofiolitskog pojasa u slivu pritoka Skadarskog jezera. Ovaj materijal, donijet rijekom Bojanom u litoralni dio mora, energija morske vode je retransportovala i akumulirala na nisku obalu kao plažu. Na premještanje pijeska ima uticaj i vjetar. Neki od ovih procesa mogu se svakodnevno osmatrati. Rt Đeran je kraški reljef, formiran na lako rastvorljivim karbonatnim stijenama trijasje, jurske i naročito kredne starosti, koje su korozionim procesima u dužem periodu karstifikovane. Osnovna karakteristika ovog reljefa je pojava brojnih vrtača, škrapa, skaršenih depresija, kao i dobro razvijenih dolina između kojih su zaostali najčešće uski i oštri grebeni.

Tipična flišna serija gornjeg eocena, izgrađena od pješčara, grauvaka, kalkarenita, glinaca, laporaca i konglomeratima otkrivena na istim lokalitetima kao i krečnjaci srednjeg eocena, a i u području Bara i Ulcinja, od fosila sadrže numulite, ostatke ježeva (*Conoclypeus* sp.) i rijetke školjke (*Phalodomya*), zatim *Globigerina trilocolinoides*, *Gl. eocaena*, *Turborotalia centralis* i dr. Sedimenti srednjeg miocena zahvataju prostor oko Ulcinja, brdo Pinješ i Mendru, a konstatovani su i na ostrvcetu Rt Đeran. Donji dio miocena čine pijesak i pješčari sive i mrke boje, koji su transgresivni i diskordantni preko krednih i eocenskih krečnjaka ili flišnih sedimenata eocena. Preko pomenutih sedimenata nalaze se sitnozrni pijesak i pjeskovite gline sa sočivima pješčara. Gornji dio serije predstavljen je grudvastim krečnjacima (litotmnijski krečnjaci), bogatim fosilima, među kojima su, između ostalih, determinisane vrste: *Lithotamnium adriaticum*, *Cytherea multi, amella*, *Ostrea crassisima*, *O. digitalina* i dr. Na prostoru Velike plaže su posebno razvijene kvartarne tvorevine. Zauzimajući značajno prostranstvo, predstavljene su aluvijalnim tvorevinama i pjeskovima plaža. Aluvijalni sedimenti (al) razvijeni su u donjem toku Bojane i na većem dijelu Plaže, gdje je nanos izgrađen od šljunka, pijeska, mulja i pjeskovite gline, odnosno od materijala koji čine slivno područje. Nanosi plaža (p) su pjeskoviti, nastali su na mjestima gdje je more prodrlo u mekše stijene i izgradilo pogodan prostor za akumulaciju produkata svog erozionog rada i javljaju se čitavom dužinom Velike plaže.

Hidrogeologija

Podzemne vode

Izdan Ulcinjskog polja (intergranularna poroznost)

Kvartarni sedimenti zastupljeni na ovom području predstavljeni su šljunkovima, pjeskovima i glinama, sa vertikalnim i horizontalnim smjenjivanjem ovih članova. To je kompleks stijena promjenljive vodopropusnosti, pretežno slabe. Zbog ograničene debljine propusnih stijena i transmisivnosti nema uslova za formiranje značajnijih akumulacija podzemnih voda. Transmisivnost se kreće najčešće od 15 - 20 m²/dan, specifična izdašnost 0,1 - 0,3 l/s/m.

Za razliku od gore navedenog kompleksa, u zoni Anamalskog polja, na najuzvodnijem dijelu toka rijeke Bojane koji pripada Crnoj Gori, otkrivena je veoma uska partija šljunkovito - pjeskovitih sedimenata velike vodopropusnosti,

uz sam tok Bojane. Eksploatacionim bunarima vode ovih sedimenata su zahvaćene za vodosnabdijevanje Ulcinja u količini od oko 150 - 200 l/s. Istraživanja na ovom izvoru su pokazala direktnu vezu voda rijeke Bojane sa podzemnim vodama ovog vodonosnika.

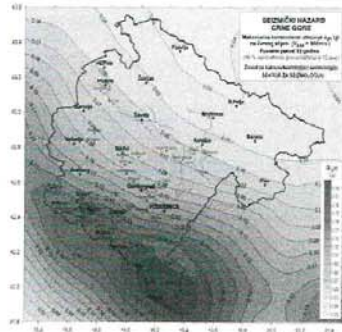
Pedološke karakteristike

Marinski pijesak i šljunak, stvoren radom morskih talasa, koji su ga oblikovali i nataložili duž niske obale, pojavljuje se na području Velike ulcinjske plaže i Ade. Ovdje je zastupljeno najveće prostranstvo, veoma sitnog, skoro praškastog pijeska u Crnoj Gori. Namjena marinskog pijeska i šljunka plaža je prirodno predodređena za kupanje i sunčanje, zbog čega su plaže manje ili više uređene. Veličina plaža je bez vegetacije, a pojedina stabla i rijetki zasadi drugog rastinja ili trava, uglavnom u perifernim djelovima, od interesa su za izučavanje flore i faune.

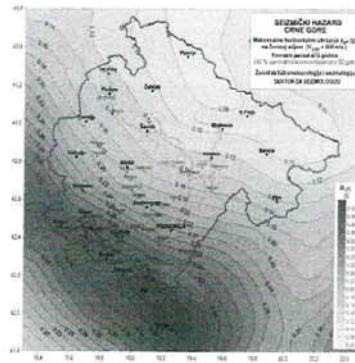
Aluvijalno zemljište se pojavljuje u Donjem i Gornjem Štoju, na ostrvu Adi i pored Bojane. Ova zemljišta, pretežno pjeskovito-ilovastog sastava, zauzimaju najniže terene i stoga su pod uticajem bliskih podzemnih voda, koje utiču na njihovo oglejavanje i zabarivanja, praćeno procesom zaslanjivanja pod uticajem morske vode. Zemljište pored Bojane se zaslanjuje i njenom vodom. U priobalnoj zoni ovog vodotoka, zemljište je izloženo i plavljenju, na dionicama gdje nijesu podignuti odbrambeni nasipi. Pomenuti procesi su, u najvećem stepenu, izraženi u mikrodepresijama na području Ulcinja (poznate i pod narodnim nazivom "knete"). Zemljište u mikrodepresijama ulcinjskog područja, IV do VI klase boniteta, obraslo je močvarnom i barskom vegetacijom, te predstavlja izvanredno stanište divljači, osobito ptica. Uzdignutiji tereni Donjeg i Gornjeg Štoja tj. Brijeg mora i Špatula (2,2-2,9 m^{mnv}), boljeg su boniteta (III-IV klase). Ovo zemljište, dijelom obrađeno, dominantno se koristi za poljoprivrednu proizvodnju povrća i voća – osobito citrusa, a potom žitarica i cvijeća; jedan dio je pod livadama i pašnjacima; dok je najveći dio površina obrastao šumom i rastinjem. Sadašnji bonitet zemljišta Štoja i Ade (III i IV, rjede i V bonitarna klasa), melioracijama se može poboljšati za jednu do dvije klase. Močvarno-glejno zemljište se pojavljuje na neznatnoj površini u Špatuli (iza Velike plaže) i na Adi. Bonitet ovog zemljišta je loš (spada u VI klasu), ali se melioracijom može privesti kulturi i pretvoriti u produktivno zemljište.

Seizmička aktivnost regiona

Seizmički hazard Za razliku od definisanja seizmičkog hazarda u prošlosti preko raznih opisnih skala intenziteta (Merkalijeva skala ili evropska makroseizmička skala iz 1998) danas se upotrebljavaju kvantitativne mjere veličine zemljotresa preko određenih parametara oscilacije tla. Danas dominantna mjera intenziteta je maksimalno horizontalno ubrzanje tla, koje je usvojeno i u crnogorskom standardu MEST EN 1998-1/NA:2015. Na slikama 1 i 2 su date karte seizmičkog hazarda iz ovog dokumenta i to za maksimalno horizontalno ubrzanje tla na osnovnoj stijeni za dva povratna perioda, 95 i 475 godina.

Slika - Izolnije referentnog horizontalnog ubrzanja tla $a_{p,95}$ u djelovima gravitacionog ubrzanja Zemlje g ($g = 9,81 \text{ m/s}^2$) za povratni period od 95 godina (vjerovatnoća prevazilaženja događaja 10% u 10 godina).

Slika - Izolnije referentnog horizontalnog ubrzanja tla $a_{p,475}$ u djelovima gravitacionog ubrzanja Zemlje g ($g = 9,81 \text{ m/s}^2$) za povratni period od 475 godina (vjerovatnoća prevazilaženja događaja 10% u 50 godina).

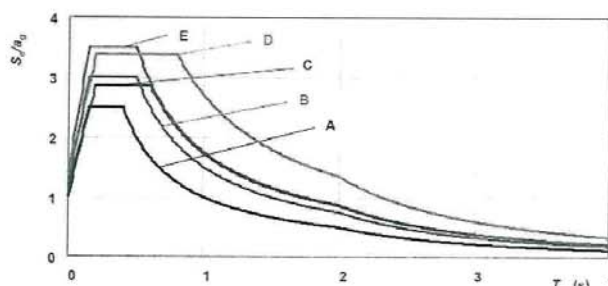
Sa ovih karata se može uočiti da područje Ulcinja i Velike plaže spadaju u područja koja imaju najveću seizmičku aktivnost u Crnoj Gori. Maksimalno ubrzanje tla za 95-to godišnji zemljotres iznosi 0.17 g, dok za 475-to godišnji zemljotres (ovo je ujedno i projektni zemljotres) maksimalno ubrzanje tla iznosi 0.38 g.

U sljedećoj tabeli data je prema MEST EN 1998-1/NA:2015 klasifikacija tla uz detaljniji opis geološkog profila.

Tip tla	Opis geološkog profila	parametri		
		$v_{s,30}$ (m/s)	N_{SP1} (udarci/30c m)	C_u (kPa)
A	Stijena ili slična geološka formacija, uključujući i najviše 5 metara slabijeg materijala na površini kao što su: krečnjaci i dolomiti slojevito masivne i bankovite teksture, velike otpornosti na mehanička i erozivna dejstva, rožnaci, pješčani, škriljci, kvarciti i slične stijene	> 800	-	-
B	Depoziti veoma zbijenog pijeska, šljunka ili veoma čvrste gline, najmanje nekoliko desetina metara debljine, koje karakteriše postepeno povećanje mehaničkih karakteristika sa dubinom: glacijalni, glacio-fluvijalni, jezerski šljunkovi, pjeskovi i gline, aluvijalno-proluvijalni materijali šljunkovito-glinovito i glinovito-drobinskog sastava i slični sedimenti	360-800	> 50	> 250
C	Debeli depoziti zbijenog ili srednje zbijenog pijeska, šljunka ili tvrde gline sa debljinom od nekoliko desetina metara do više stotina metara: aluvijalni i aluvijalno-proluvijalni šljunkovi, pjeskovi i gline i slično tlo	180 - 360	15 - 50	70 - 250
D	Depoziti slabo do srednje zbijenih nekohezivnih tla (sa ili	< 180	< 15	< 70

	bez mekih kohezionih proslojaka) ili dominantno mekih do čvrstih kohezionih tla kao što su: pjeskovi sitnozrnog sastava, neravnomjerno konsolidovani, nepostojane stabilnosti i slično tlo			
E	Profil tla koji se sastoji od površinskog aluvijalnog sloja sa vrijednostima $v_{s,30}$ tipa C ili D i debljine između 5 i 20 metara, ispod kojeg se nalazi čvršći materijal sa $v_{s,30} > 800$ m/s			
S1	Depoziti koji se sastoje ili sadrže najmanje 10 metara deo sloj mekih gline/ mulja sa visokim vrijednostima indeksa plastičnosti ($PI > 40$) i visokim sadržajem vode	< 100 (približno)	-	10 - 20
S2	Depoziti tečnih tla mekih gline, ili bilo koji drugi profil tla			

Za očekivati je da bi se za datu lokaciju Velike plaže tlo prema MEST EN 1998-1/NA:2015 moglo klasifikovati kao C. Što to znači kod izračunavanju seizmičkih sila može se vidjeti na slici 3, gdje su prikazani projektni spektri ubrzanja za sve tipove tla prema EN1998-1.

Slika - Spektri odgovora ubrzanja za 5 kategorija tla prema EN 1998-1

Sa slike 3 se vidi da se na tlu tipa C javlja amplifikacija ubrzanja konstrukcije (samim tim dolazi i do proporcionalnog povećanja seizmičkih sila) u odnosu na osnovnu stijenu, to jest tlo tipa A. Povećanje seizmičkih sila je značajnije kod

fleksibilnijih objekata koji imaju veću sopstvenu periodu oscilovanja. Uslovi tla na lokaciji Na predmetnoj lokaciji su tereni na osnovu inženjersko-geoloških i seizmičkih karakteristika podijeljeni na: - terene sa srednjim uslovima tla; - uslovno stabilne terene; - uslovno stabilne padine terena sa mogućim pojavama lokalnih nestabilnosti; - terene pored mora, od pjeskovitih frakcija, sa visokim nivoom podzemnih voda i mogućim lokalnim pojavama likvifikacije; - terene sa visokim nivoom podzemnih voda, povremeno ili stalno močvarni seizmički nestabilni tereni.

Iako postoje karte seizmičkog mikrozoniranja za predmetno područje urađene od strane Zavoda za geološka istraživanja, gdje bi se moglo preciznije razmotriti vrsta terena, iste nijesu dostavljene autoru ovog mišljenja tako da se u ovom izvještaju ne može dati preciznija procjena seizmičkog rizika, već samo neke generalne smjernice za planiranje i izgradnju na ovom području. Posebna pažnja treba posvetiti pojavi likvifikacije. Naime, pošto se radi o pjeskovitim strukturama sa visokim nivoom podzemnih voda, neophodno je detaljnije razmotriti ovu pojavu. Sama činjenica da se 1979. godine na ovom području nije manifestovala značajnija likvifikacija ne znači da neće ni pri nekom budućem zemljotresu. Ovo su potvrdili i neki jači zemljotresi u svijetu koji su prouzrokovali pojavu likvifikacije i na terenima gdje se prethodno nijesu javljali i pored dešavanja jačih zemljotresa. Prilikom proučavanja likvifikacije treba uzeti u razmatranje noviju literaturu i novije pravilnike (recimo EN 1998-5).

Neki osnovni principi seizmičkog planiranja i projektovanja

- Izbjegavati lociranje objekata na močvarnim i nestabilnim terenima.
- Prilikom planiranja međusobnog rastojanja objekata treba isključiti mogućnost sudaranja objekata, a time i njihovo razaranje pri dejstvu zemljotresa. Sama širina rastojanja direktno zavisi od upotrijebljenih konstruktivnih sistema i od visine objekta.
- Analize ponašanja objekata na dejstva zemljotresa ukazale su da su se zgrade sa kompaktnim i simetričnim osnovama ponašale bolje i predvidljivije od onih sa razuđenim i nepravilnim osnovama. Pokazalo se da su objekti velikih dužina, usljed različitog ponašanja tla na udaljenim krajevima objekta, značajno stradali.
- Objekti koji imaju složenu osnovu i različite spratnosti pojedinih djelova treba dilatirati tako da pojedini djelovi imaju pravilne geometrijske oblike.
- Zbog lokalne vrste tla, to jest od njegovih frekventnih karakteristika, potrebno je izabrati krući konstruktivni sistem sa manjom sopstvenom periodom oscilovanja, kako bi se izbjegla veoma nepoželjna pojava rezonance, to jest poklapanje predominantne periode oscilovanja tla i sopstvene periode oscilovanja objekta.
- Prilikom projektovanja predlaže se upotreba evropskih standarda EN 1991, EN 1992, EN1993 i EN1998, koji su usvojeni i kao crnogorski standardi. Koristiti tačnije metode seizmičkih analiza.
- S obzirom da se objekti rade u neposrednoj blizini mora, postoji opasnost od korozije konstruktivnog materijala izazvane hloridima iz morske vode (klase izloženosti XS1, XS2 i XS3 prema EN 1992-1-1). Prilikom projektovanja o ovome se mora voditi računa.
- Zbog mogućih neravnomjernih slijeganja tla kod infrastuktivnih sistema treba koristiti fleksibilnije vodove i cijevi.

Zaključci preporuka za seizmičko projektovanje

- Područje Velike plaže predstavlja dio Crne Gore koji ima najizraženiji seizmički hazard, i to zbog dvije činjenice:

o Mjera seizmičkog intenziteta izražena preko maksimalnog horizontalnog ubrzanja tla na osnovnoj stijeni iznosi 0.38 g za povratni period od 475 godina i najveća je u Crnoj Gori.

o Lokalni teren se sastoji od rastresitih i srednje zbijenih pjeskova sa visokim nivoom podzemnih voda (od 50 - 8 cm m.n.m.) kod kojih ne samo da dolazi do značajnih aplikacija dejstava zemljotresa u odnosu na osnovnu stijenu, već je moguća i pojava likvefakcije.

- Prije izdavanje urbanističko tehničkih uslova za izgradnju objekata neophodno je obezbijediti karte seizmičkog mikrozoniranja koje već postoje za ovo područje.

- Potrebno je uraditi reviziju ovog dokumenta s obzirom da je on rađen u godinama neposredno nakon zemljotresa 1979., kako bi se eventualno on korigovao u smislu ugrađivanja novijih saznanja do kojih je struka i nauka došla u međuvremenu.

- U skladu sa prethodnim dokumentima i dobijenih karata izbjegavati izgradnju objekata na terenima kod kojih postoji vjerovatnoća pojave likvefakcije kao i na močvarnim i nestabilnim terenima. Ovaj problem se može inženjerski riješiti zamjenom, ojačanjima ili odvodnjavanjem tla, upotrebom dubokog fundiranja – šipova i slično ali po vrlo visokoj cijeni. Ovdje treba voditi računa da bi recimo upotrebom šipova obezbijedili sigurnost samom objektu, ali se to ne može reći i za okolni teren. Tako se relativno efikasno rješenje za objekat kompromituje jer će sve instalacije kao i prilazni putevi izvedeni na tlu koje može likvefirati, najvjerovatnije doživjeti velika oštećenja i samim tim učiniti objekat neupotrebljivim. Obezbeđenje otpornosti na likvefakciju i okolnog tla, ipak čitavo rješenje pravi izuzetno skupim.

- Osim objekata, i sva infrastruktura je podložna seizmičkom riziku o čemu se mora voditi računa.

- Na terenima kod kojih je moguća izgradnja izbjegavati veće spratnosti objekata. Kao što je prije objašnjeno, kod ovakvih objekata se mogu očekivati višestruko veće seizmičke sile.

- Zbog visokog nivoa podzemnih voda predlaže se da se ne izvode podzemne etaže, kako zbog problema prilikom izvođenja tako i zbog otežanog održavanja. Prilikom planiranja i projektovanja objekata kao i infrastrukture na ovom području neophodno je primjeniti najveće standarde, najnovija dostignuća kao i osnovne principe seizmičkog planiranja i projektovanja.

Hidrografske karakteristike

Kopno

Kanal Port Milena, odvodi vode Ulcinjske solane u more, teče neregulisanim koritom na cijeloj dužini.

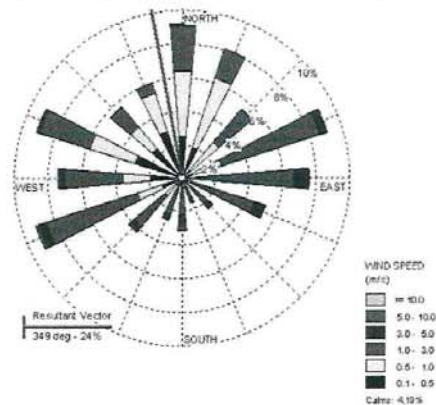
More

Prema istraživanju Instituta za biologiju mora u Kotoru, u ulcinjskom akvatorijumu postoje dobro formiran žal i šelf. Žal je uski pojas morskog dna koji leži između visoke i niske vode i tako ima mafibijski karakter, jer je za vrijeme

plime pokriveno morem, a za vrijeme osjeke ostaje iznad morskog nivoa. Šelf je dio morskog dna koji se nastavlja na žal, obično laganim padom i prostire se u akvatorijumu ispred Ulcinja do oko 200 m dubine. S obzirom na fizičku strukturu, razlikuju se tri glavna tipa morskog dna i sva su dobro razvijena na ovom području – hridasto, pjeskovito i muljevito. Morske struje u južnom Jadranu su i do 6 puta jače nego u drugim djelovima Jadranskog mora. Najveće brzine morskih struja u ovom dijelu mora dostižu vrijednosti od 42 do 88 cm/s (izlazna struja duž italijanske obale). Jadransko more spada u red najslanijih mora na Zemlji. Najveći salinitet ima područje južnog Jadrana, u kome prosječan salinitet iznosi 38,48 – 38,60‰. Najveći salinitet izmjeren je na pučini naspram Boke Kotorske (38,70‰). Salinitet se smanjuje od pučine prema obali. Intenzitet boje raste sa dubinom mora i salinitetom. Boja mora u barskom priobalnom području varira od zelenkaste (gdje su jači kontakti sa slatkom vodom), do indigo plave boje na pučini. Boja mora zavisi od oblačnosti, boje morskog dna, sadržaja planktona, ugla pod kojim padaju sunčevi zraci. Svi ovi faktori neposredno utiču i na providnost morske vode koja se u Jadranskom moru kreće od 33 – 40 m. Providnost mora opada prema obali i u obalnom pojasu iznosi oko 5 metara. Priobalno more južnog Jadrana spada u najtoplije djelove Jadranskog mora (južniji položaj, blizina Jonskog mora koje je toplo, manje pritanje slatke vode, veće dubine). Temperatura dubokih vodenih slojeva kreće se oko 11°C, a površinski do 25°C u toku ljetnjeg perioda. U zimskom periodu temperatura vode se kreće od 12–14°C. Više od 6 mjeseci temperatura vode se kreće iznad 18°C, a preko 4 mjeseca iznad 20°C (od 6. maja do 4. novembra, dakle 182 dana). Sezona kupanja počinje kada je temperatura morske vode viša od 20°C, a to je u prosjeku od 28. maja do 14. oktobra, odnosno 140 dana godišnje. Taj period treba smatrati za turističku sezonu na teritoriji Ulcinjskog primorja. Morska voda je raznovrsnog hemijskog sastava. Sadrži natrijum, magnezijum, kalcijum, kalijum, stroncijum i druge elemente u malim količinama (fluor, rubidijum, aluminijum, barijum, litijum, bakar, cink, uran i dr.): Za živi svijet, posebno je značajan sadržaj hranljivih soli, a naročito fosfora i azota.

Klima

Prema Kepenovoj klasifikaciji klime, klima je umjereno topla sa vrelim ljetima i sa izraženim ljetnjim sušnim periodom. Prosječna temperatura najhladnijeg mjeseca je veća od -3°C, a manja od 18°C. Prosječna temperatura najtoplijeg mjeseca je veća od 22°C. Vjetar, kao klimatski element, zavisi od opšte cirkulacije vazduha u atmosferi i od oblika topografije. Prizemno strujanje vazduha je pod velikim uticajem oblika topografije. Najvažnije karakteristike vazdušnih strujanja se prikazuju ružama vjetra koje izražavaju procenat čestine smjerova.

Slika: Ruža vjetra za Ulcinj, izvor: Zavod za hidrometeorologiju i seizmologiju

Na osnovu ruže vjetrova može se zaključiti da je najveća čestina vjetra iz pravca sjevera 9.2%. Kada posmatramo brzine, najčešća brzina vjetra je u intervalu od 1 - 3 m/s 45.6%.

Godišnji hod srednje temperature vazduha karakteriše se najnižom temperaturom vazduha u januaru od 7.6°C i najvišom u julu od 25.2°C, odnosno prosječnom godišnjom temperaturom od 16°C.

Srednja maksimalna temperatura za klimatski period od 1981 - 2010. god. se kreće od 11.5°C u januaru do 29.7°C u avgustu.

Apsolutno maksimalna temperatura vazduha od 40.5°C je izmjerena 4. avgusta 1981. god.

Srednja minimalna temperatura za klimatski period od 1981 - 2010. god. se kreće od 4.7°C u januaru do 21.1°C u julu i avgustu.

Apsolutno minimalna temperatura od -8.4°C izmjerena je u 23. januara 1963. god.

Relativna vlažnost vazduha označava stepen zasićenosti vazduha vodenom parom. Godišnji tok relativne vlažnosti ukazuje da ona ima prosječnu vrijednost od 63% u julu do 71% u aprilu. Srednja godišnja relativna vlažnost vazduha iznosi 68%.

Režim padavina na području Ulcinja odlikuje se maksimalnom količinom padavina u kasnu jesen (novembar 162 lit/m²) i izrazitim minimumom u toku ljeta (jul 25 lit/m²).

Prosječna godišnja količina padavina iznosi 1184.5 lit/m².

Godišnja raspodjela padavina je neravnomjerna. U novembru prosječno padne 14% od godišnje količine padavina, a u julu mjesecu samo 2%.

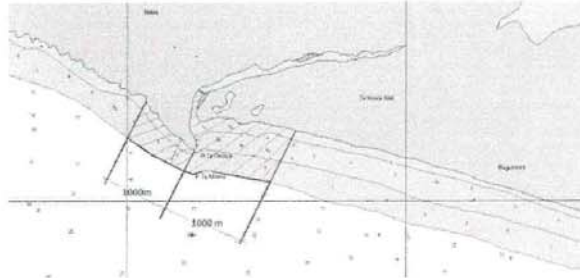
U Ulcinju prosječan godišnji broj sati sijanja sunca iznosi 2591. Iako je dan najduži u junu, jul i avgust imaju više sunčanih sati (336 odnosno 320). Najmanje sunčanih sati ima u decembru kada je i obdanica najkraća.

Oblačnost predstavlja stepen pokrivenosti neba oblacima. Prosječna oblačnost na području Ulcinja je 4/10 pokrivenosti neba oblacima. Najveća je u decembru 6/10, a najmanja u julu i avgustu 2/10.

Prosječna godišnja temperatura mora na području Ulcinja je 17.3°C. Najniža

	<p>srednja temperatura mora je u februaru 11.3°C, a najviša u avgustu 23.3°C.</p> <p>Mjere zaštite na radu Shodno članu 9 Zakona o zaštiti i zdravlju na radu („Službeni list CG“, br.34/14), pri izradi tehničke dokumentacije projektant koji u skladu sa propisima o uređenju prostora i izgradnji objekata izrađuje tehničku dokumentaciju za izgradnju, rekonstrukciju ili adaptaciju objekta, namijenjene za radne i pomoćne prostorije i objekte gdje se tehnološki proces obavlja na otvorenom prostoru, dužan je da predvidjeti propisane mjere zaštite na radu u skladu sa tehnološkim projektnim zadatkom. Pri izgradnji, rekonstrukciji ili rušenju objekta potrebno je izraditi Elaborat o uređenju gradilišta u skladu sa aktom nadležnog ministarstva shodno članu 10 Zakona o zaštiti i zdravlju na radu .</p>
9.	<p>USLOVI I MJERE ZAŠTITE ŽIVOTNE SREDINE</p>
	<p>- Akt Agencije za zaštitu prirode i životne sredine br.02-D-3099/2 od 05.01.2021.g.</p> <p>Cilj Projektnog zadatka jeste izrada procjene uticaja na životnu sredinu i socijalnog uticaja koja će se zasnivati na propisima na snazi u Crnoj Gori zajedno sa zahtjevima propisanim politikama zaštite Svjetske banke koje su aktivirane za ovaj projekat.</p> <p>U skladu sa crnogorskim Zakonom o procjeni uticaja na životnu sredinu (Službeni list Crne Gore br. 75/18) i relevantnim podzakonskim aktima, uključujući Uredbu o projektima koji podliježu izradi procjene uticaja na životnu sredinu (Službeni list Crne Gore br. 20/07, 47/13, 53/14 i 37/18), projekat ribarskih luka potpada pod Listu II tačka 12(h) "Druge vrste luka, uključujući luke za ribolovne brodove, jahte, uključujući i dokove za feribote kao i lučku infrastrukturu". Ovo je projekat koji može podlijegati izradi procjene uticaja na životnu sredinu obuhvaćenih Listom II predmetne Uredbe.</p> <p>Svjetska banka zahtijeva da se procjena uticaja (PU) projekata predloženih za finansiranje od strane Banke izrađuje kako bi se obezbijedilo da su oni ekološki prihvatljivi i održivi kao i da je zainteresovana javnost informisana i konsultovana. U skladu sa propisima Banke, Vlada Crne Gore je odgovorna za vršenje PU u skladu sa nacionalnim propisima, kao i politikama rada Banke.</p> <p>Procjena uticaja na životnu sredinu i socijalnog uticaja (ESIA) mora se izraditi u skladu sa smjernicama i zahtjevima Zakona o procjeni uticaja na životnu sredinu (Službeni list Crne Gore br. 75/18) i dopuniti zahtjevima Svjetske banke tako da konačna verzija dokumenta može ispuniti i crnogorske procedure odobravanja i ekološke i socijalne politike Svjetske banke.</p> <p><u>ESIA mora biti odobrena od strane Agencije za zaštitu životne sredine Crne Gore. Nakon odobrenja Agencije, izdaje se odgovarajuća ekološka saglasnost koja je neophodna za izdavanje građevinske dozvole.</u></p>

	<p>U skladu sa crnogorskim Zakonom o EIA i politikom Svjetske banke, kao i Projektnim zadatkom, potrebno je sprovesti ekološko i socijalno ispitivanje (ESS) koje će slijediti procedure ispitivanja utvrđene Okvirom ekološkog i socijalnog upravljanja (ESMF) i podliježe posebnoj dubinskoj ekološkoj i socijalnoj analizi koja se ogleda u posebnoj procjeni uticaja na životnu sredinu i socijalnog uticaja za predmetnu lokaciju kao i Plana ekološkog i socijalnog upravljanja.</p> <p><u>Glavni zadatak konsultanta jeste izrada izvještaja ESIA nakon pregleda odgovarajuće dokumentacije i procjene lokacije u vezi sa predloženim radovima.</u> Izvještaj će u najvećoj mjeri slijediti zakonom propisanu formu, uz dodatne informacije o (a) socijalnoj situaciji i potencijalnom uticaju, (b) Planu ekološkog i socijalnog upravljanja u skladu sa politikama Svjetske banke, i (c) poštovanju smjernica konsultovanja javnosti u skladu sa zahtjevima Svjetske banke, pored onih propisanih nacionalnim zakonom.</p> <p><u>Konsultant će biti u kontaktu sa nadležnim organima lokalne samouprave, nevladinim organizacijama i/ili istraživačkim institutima radi prikupljanja potrebnih informacija za procjenu početnog stanja, istovremeno koordinirajući i dobijajući inpute od timova koji rade na izradi projekta.</u> Tokom obilaska projektne lokacije posebnu pažnju treba obratiti na lokane zajednice (ljude na koje projekat ima uticaja) i njihove stavove u vezi sa direktnim, indirektnim i izazvanim ekološkim i socijalnim uticajima tokom radova na realizaciji projekta.</p> <p>Obuhvat rada detaljno je opisan ispod, a čine ga sljedeći zadaci:</p> <p>Zadatak 1: Pregled politika, zakonskog i administrativnog okvira, uključujući i pregled Zakona o procjeni uticaja na životnu sredinu Crne Gore i Politike zaštite Svjetske banke</p> <p>Zadatak 2: Pregled projekta</p> <p>Zadatak 3: Izrada zahtjeva nadležnom organu za odlučivanje o potrebi vršenja ESIA</p> <p>Zadatak 4: Pregled i ažuriranje dostupnih podataka o početnom stanju</p> <p>Zadatak 5: Izrada zahtjeva za donošenje odluke o obuhvatu i sadržaju</p> <p>Zadatak 6: Istraživanje</p> <p>Zadatak 7: Izrada procjene uticaja na životnu sredinu i socijalnog uticaja</p> <p>Zadatak 8: Pružanje podrške korisniku u procesu javne rasprave i objavljivanju</p> <p>Zadatak 9: Izmjene dokumenta u skladu sa predlozima Agencije za zaštitu životne sredine, nakon dobijanja informacija sa javne rasprave i pregleda tima Svjetske banke, do usvajanja konačne verzije dokumenta i od strane Agencije i od strane tima Svjetske banke</p>
--	--

Slika 3 - Obuhvat batimetrijskog snimanja do -10,0 m

Slika 4 - obuhvat topografskih granica snimanja

10. USLOVI ZA PEJZAŽNO OBLIKOVANJE

Zelenilo poslovnih objekata – (ZPO) (UP 3)

Prilikom projektovanja površina na glavnom ulazu voditi računa o preglednosti terena iz objekta i predvidjeti sadnju dekorativnih grupacija.

Naročito je važan izgled zelene površine oko ulaza u objekat i prilaznih površina. Na tim površinama predvidjeti visoko dekorativne reprezentativne vrste sa ciljem da se istakne važnost samih objekata ispred kojih se nalaze.

Uređenje ovog kompleksa, kako u smislu ozelenjavanja, tako i u smislu planiranja ostalih sadržaja (staze, platoi, osvetljenje, mobilijar), uključuje obaveznu izradu projekta pejzažne arhitekture.

Smjernice za projekte pejzažne arhitekture i izdavanje UTU uslova - Zelenilo poslovnih objekata – centralne djelatnosti :

- Prije izrade projekta, neophodno je izraditi Pejzažnu taksaciju u okviru parcela po metodologiji iz Priručnika o planiranju predjela (MORT, LAMP, 2015 god.). Na ovaj način će se obezbijediti očuvanje kvalitetnih i vrijednih sadnica i njihovo uključivanje u budući projekat pejzažne arhitekture u onoj mjeri u kojoj se ne budu narušavali osnovni pravci komunikacije i vizure u prostoru. Takođe će se

dobiti smjernice za uklanjanje manje vrijednog zelenila, njegovu nadoknadu novim projektnim rješenjem

- minimalna površina pod zelenilom 60% u odnosu na urb. parcelu, a ostale slobodne površine planirati za platoe, staze i saobraćajne manipulativne površine.
- Konceptija ozelenjavanja planskog područja usmjerena je na povećanje kvaliteta zelenih površina, rekonstrukciju postojećih i povezivanje svih zelenih površina u sistem, preko linijskog zelenila i na drugi način. Prilikom projektovanja površina na glavnom ulazu voditi računa o preglednosti terena iz objekta i predvidjeti sadnju nižeg žbunja u kombinaciji sa perenama.
- Naročito je važan izgled zelene površine oko ulaza u objekat i prilaznih površina. Na tim površinama predvidjeti visoko dekorativne reprezentativne vrste sa ciljem da se istakne važnost samih objekata ispred kojih se nalaze. Izmjene i dopune DSL „Rt Đeran - Port Milena“, Opština Ulcinj 242
- Ozelenjavanje se sprovodi primjenom autohtonih i odgovarajućih alohtonih vrsta, sa posebnom pažnjom na uređenje prilaza kompleksu, isticanje reklamnih i informacionih tabli, uz ostale elemente kao što su klupe, korpe za otpatke i adekvatno osvetljenje.
- Potrebno je napraviti adekvatan izbor vrsta i voditi računa o svim kompozicionim elementima. Predložene vrste moraju biti dekorativne kako zbog boje i oblika cvjetova i plodova tako i zbog oblika krošnje drveća. Kombinacijom lišćarskih, zimzelenih i četinarskih vrsta drveća dobija se pozitivan efekat zelenila u svim godišnjim dobima, koristiti visokokvalitetne trave, jednogodišnje cvijeće, perene, dekorativne žbunaste vrste.
- Po obodu parcela ka saobraćajnicama je obavezna sadnja linearnog zelenila prema smjernicama iz kategorije linearno zelenilo, a koje će imati jaku vizuelnu i sanitarno-higijensku zaštitu novoplaniranih sadržaja.
- Popločanje u okviru parcela ove namjene je veoma bitno i treba mu posvetiti posebnu pažnju.
- steze i platoi moraju biti od prirodnih materijala,
- sadnju vršiti u manjim grupama (drvenasto-žbunasti zasadi) i u vidu solitera u kombinaciji sa parternim zasadima,
- kod kompozicije zasada voditi računa o spratnosti, ritmu i koloritu,
- u kombinaciji sa zelenilom moguće je koristiti i građevinski materijal (kamen, rizla, drvo, staklo i td.),
- predvidjeti fontane ili skulpture,
- sadnice drveća koje se koriste za ozelenjavanje moraju biti min. visine od 3,00-4,00m i obima stabla, na visini od 1m, min. 15-20 cm,
- ovu zelenu površinu tretirati kao zelenilo najviše kategorije održavanja i njege tj. zelenilo sa najvećim stepenom održavanja,
- sačuvati i uklopiti svako zdravo i funkcionalno stablo,
- kao dopuna ozelenjavanja mogu se koristiti žardinjere ili saksije,
- predvidjeti hidrantsku mrežu,
- predvidjeti osvetljenje zelene površine,
- predvidjeti održavanje zelene površine

	<p>Ograđivanje urbanističke parcele (UP 3) Maksimalna visina ograde kojom se ograđuje urbanistička ili katastarska parcela na kojoj je planirana izgradnja objekta, prema Odluci o pomoćnim objektima na teritoriji opštine Ulcinj ("Sl.list CG – Opštinski propisi", br.24/2016) iznosi 1,6 m. Na osnovu planskog dokumenta detaljne razrade mogu se po granici urbanističke parcele u cjelosti ili djelimično postavljati odnosno graditi ograde. Izuzetno, mogu se postavljati privremene žičane ograde (pletena žičana mreža i sl.) granicom katastarske parcele u zahvatu planskog dokumenta detaljne razrade, do privođenja zemljišta planiranoj namjeni. Žičane ograde ne smiju se postavljati od bodljikave žice. Ograde objekata na uglu, raskrsnici saobraćajnica, moraju biti transparentne i ne mogu biti visočije od 0,90 m, računajući od kote trotoara, zbog obezbjeđenja vizuelne preglednosti raskrsnice. Ograda može biti prozirna i neprozirna, a materijalizacija može biti kamen, beton, metal, zelena ograda ili kombinacija navedenih materijala. Prema javnim površinama ograda mora biti prozirna, iznad visine od 60 cm a materijali moraju biti u skladu sa ambijentom. Prema susjednim urbanističkim odnosno katastarskim parcelama ograda može biti i neprozirna pod uslovom da ne prelazi visinu od 1,6 m. Izuzetno visina neprozirne ograde može iznositi do 2,2 m, uz saglasnost susjeda</p>
11.	<p>USLOVI I MJERE ZAŠTITE NEPOKRETNIH KULTURNIH DOBARA I NJIHOVE ZAŠTIĆENE OKOLINE</p>
	<p>U obuhvatu DSL-a „Rt Đeran – Port Milena“, Opština Ulcinj nema kulturnih dobara zaštićenih u skladu sa propisanim odredbama čl. 87 i 88. Zakona o zaštiti kulturnih dobara ("Sl.list Crne Gore" br. 49/ 10, 40/ 1 1, 44/17, 1 8/ 19), a sve u vezi slučajnih otkrića - nalaza od arheološkog značaja. Pronalazač je obavezan da, ako prilikom izvođenja građevinskih, poljoprivrednih ili bilo kojih drugih radova i aktivnosti na kopnu ili u vodi naiđe na nalaze od arheološkog značaja ili na arheološke ostatke, sve radove obustavi i o tome obavijesti Upravu za zaštitu kulturnih dobara kako bi se preduzele mjere za njihovu zaštitu.</p> <p>Mjere zaštite potencijalnih EMERALD područja <u>Velika plaža</u> - Zaštita velikog prirodnog, netaknutog obalnog ekosistema uključujući i prisustvo globalno važnih staništa, flore i faune, kao i važnih obalnih uticaja. - Zaštita različitih vodozemaca i gmizavaca koji su od evropskog značaja za zaštitu. - Zaštita oko 250 vrsta ptica, među njima 1% su populacije rijetkih vodenih ptica u Evropi, prdovac (porzana pusilla), kao i vrste koje su na Evropskoj listi vrsta od posebnog značaja za zaštitu (SPEC), među kojima je i izuzetno rijetka Turnix sylvatica.</p> <p>Mjere zaštite prirodne baštine Zaštita prirodne baštine bitna je komponenta prirodne osnove, planskih koncepcija i postavki u svim djelovima Plana. Iz tog razloga, ne smije se dozvoliti ugrožavanje prirodnih vrijednosti tako da je PUP-om Ulcinja definisana zaštita osnovnih vrijednosti objekata prirode.</p>

Ciljevi zaštite prirodne baštine generišu se po više osnova, i to kao:

1. Ciljevi zaštite posebnih prirodnih vrijednosti koji obuhvataju zaštitu:

- prostora (mjesta) izuzetnih i jedinstvenih djelova prirode od značaja za naučne, kulturnoobrazovne, rekreativne i druge svrhe;
- karakterističnih predstavnika pojedinih ekosistema i izrazitih biogeografskih područja, odnosno predstavnika pojedinih tipova predjela, od izvornih do antropogenih;
- prirodnih predjela, ambijenata i pejzaža oko kulturno-istorijskih spomenika, u okviru kompleksne zaštite ovih cjelina;
- zaštitnih zona (zona uticaja) oko zaštićenih prirodnih dobara.

2. Ciljevi zaštite biodiverziteta zahtijevaju:

- očuvanje genetskog, specijskog i ekosistemskog biodiverziteta, na osnovu preduzetih proučavanja geno-fonda, formiranja baza podataka, inventarizacije i kategorizacije elemenata komponenti biodiverziteta;
- preduzimanje dugoročnih ekosistemskih istraživanja interdisciplinarnog obuhvata;
- praćenje stanja biodiverziteta, kao i ugrožavajućih faktora, sa procjenom tendencija promjena i spontanih sukcesija;
- održavanje biodiverziteta i bioloških resursa, u skladu sa politikom održivog razvoja i metodama i postupcima rada na konzervaciji/obnovi i revitalizaciji u konkretnim slučajevima.

3. Posebni ciljevi koji podrazumijevaju:

- očuvanje ambijentalnih, estetskih i rekreativnih potencijala područja od javnog interesa;
- razvoj informacionog sistema zaštite prirode (u okviru informacionog sistema životne sredine i prostora);
- zasnivanje zaštite na sistemskom, prostornom, urbanističkom i ekološkom planiranju; održavanje i širenje međunarodne saradnje od zajedničkog interesa.

Zaštićena prirodna dobra – domaća dezinacija

Na području plana nalaze se sljedeći zaštićeni objekti (zaštićeni po osnovu matičnog Zakona o zaštiti prirode – Sl. List SRG br. 36/77, 39/77,2/89, 29/89, 39/89, 48/91, 17/92,27/07):

- Velika ulcinjska plaža - Spomenik prirode (približno IUCN kategorija III).

Zaštićena prirodna dobra – međunarodna dezinacija

- IPA (Important Plant Area) područje od značaja za zaštitu biljaka: Velika ulcinjska plaža, Rumija;
- EMERALD područja - U skladu sa integracijom sa Evropskom Unijom i na osnovu principa Direktive o pticama i EU Direktive o staništima na teritoriji opštine Ulcinj formirana su sljedeća EMERALD zaštićena područja:
- Velika plaža sa Ulcinjskom solanom (2835 ha).

Mjere zaštite prirode

Integralna zaštita prirodnih dobara na području opštine Ulcinj realizovaće se integrisanjem mjera zaštite prirode i životne sredine u sve namjene korišćenja prostora predviđene ovim planskim dokumentom; sva buduća zaštićena područja na planskom području moraju imati Planove upravljanja, pri čemu će se njihova

	<p>klasifikacija i organizacija subjekata upravljanja uskladiti sa važećim IUCN smjernicama zaštite prirode, a sve u skladu sa osnovnim postavkama Nacionalne strategije održivog razvoja Crne Gore.</p> <ul style="list-style-type: none"> - prilikom projektovanja na lokalitetima koji imaju status zaštićenih prirodnih dobara obavezno je primjenjivati odredbe Zakona o zaštiti prirode (posebno članove 9 i 12); - za objekte koji se planiraju u neposrednoj blizini ili na području zaštićenog prirodnog dobra, obaveza investitora je da izradi procjenu uticaja na životnu sredinu i u okviru nje, ocjenu prihvatljivosti projekta; - definisanje ekoloških koridora i zaštitnih zona oko zaštićenih područja prirode (primjena zoniranja u svim slučajevima za koje je to neophodno) ; - uz sve kolovoze potrebno je ne samo predvidjeti i izgraditi, već takođe održavati u funkciji objekte za odvođenje i tretman zagađenih voda; - efikasnije aktivnosti na zaštiti lovne, ribolovne i ukupne faune shodno uzgojnim mjerama i važećim zakonskim propisima. <p>Mjere ublažavanja uticaja na biodiverzitet i ekološki osjetljive lokalitete</p> <ul style="list-style-type: none"> - Izvršiti kartiranje staništa i bitopa i Studiju mapiranja dina i Pejzažnu taksaciju postojećeg zelenila sa elaboratom zaštite zelenila. - Za skadarski hrast (<i>Quercus robur</i> L. Ssp <i>scutariensis</i> Cernj) predvidjeti obavezno očuvanje i sve aktivnosti (izgradnju) podrediti njegovom očuvanju. Presađivanje je moguće ukoliko vitalnost stabala to omogućava. - Maksimalno izbjegavati nasipanje terena na slobodnim površinama u okviru urbanističkih parcela predviđenih za izgradnju i uređenje radi očuvanja postojeće vegetacije i staništa. - Predvidjeti zabranu korišćenja invazivnih biljnih vrsta. - Kontrolisati parametre morske vode u cilju očuvanja morskih habitata. - Predvidjeti ograđivanje zaštićenih područja, staništa i jedinki tokom građevinskih radova.
12.	USLOVI ZA LICA SMANJENE POKRETLJIVOSTI I LICA SA INVALIDITETOM
	<p>Prilikom projektovanja i izgradnje objekata potrebno je svim objektima koji svojom funkcijom podrazumijevaju javni sadržaj, obezbijediti pristup koji mogu koristiti lica s ograničenom mogućnošću kretanja u skladu sa Pravilnikom o bližim uslovima i načinu prilagođavanja objekata za pristup i kretanje lica smanjene pokretljivosti i lica sa invaliditetom br. 05-412/86 od 10/ 2013. godine, Službeni list Crne Gore, br.48/13 i 44/15.</p> <p>U tu svrhu, uz stepenišne prostore projektovati i odgovarajuće rampe s maksimalnim nagibom 8,3%, ili, ukoliko to tehnički uslovi ne dozvoljavaju, planirati pristup na drugi način. Nivelacije svih pješačkih staza i prolaza raditi takođe u skladu s važećim propisima o kretanju invalidnih lica.</p> <p>Neophodno je obezbijediti prilaze svim javnim objektima i površinama (poslovni prostori u prizemljima objekata) u nivou bez stepenika. Sve denivelisane površine u parteru koje se normalno savladavaju stepenicama moraju imati i rampe nagiba max 5%. Rampa za potrebe savladavanja visinske razlike do 120 cm, u unutrašnjem ili spoljašnjem prostoru može imati dopušteni nagib do 1:20 (5%), a izuzetno, za visinsku razliku do 76 cm, dopušteni nagib smije biti do 1:12 (8,3%).</p>

13.	<p>USLOVI ZA POSTAVLJANJE I GRADNJU POMOĆNIH OBJEKATA</p> <p>Pored osnovnog objekta u okviru urbanističke parcele može se planirati i pomoćni objekat, maksimalne površine do 30 m², maksimalne svjetle visine 2,60 m, u skladu sa Odlukom o pomoćnim objektima na teritoriji Opštine Ulcinj ("Sl.list CG – Opštinski propisi", br.24/2016). Ovom Odlukom propisuju se vrste pomoćnih objekata, koji služe korišćenju stambenog ili drugog objekta, a postavljaju se odnosno grade na istoj urbanističkoj odnosno katastarskoj parceli, kao i uslovi i postupak za njihovo postavljanje, odnosno građenje i uklanjanje. „ ... Pomoćni objekti, svrstavaju se u tri tipa:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Tip 1 pomoćni objekti koji čine funkcionalnu i ekonomsku cjelinu sa objektom čijem korišćenju služi pomoćni objekat: prizemne i nadzemne garaže, ostave, drvarnice, ljetnje kuhinje, portirnice, objekti za radnike obezbjeđenja, objekti za naplatu i slični objekti; - Tip 2 pomoćni objekti infrastrukture: septičke bio jame, bunari, cisterne za vodu, rezervoari, bistjerne, šahtovi, kotlarnice, uređaji za grijanje i hlađenje, plinski sistemi i slični objekti; - Tip 3 pomoćni objekti uređenja terena: ograde, potporni zidovi, otvoreni bazeni, fontane, nadstrešnice, pergole i slični objekti. <p>Na jednoj urbanističkoj odnosno katastarskoj parceli dozvoljeno je postavljanje odnosno građenje samo jednog pomoćnog objekta tipa 1 i više pomoćnih objekata tipa 2 i 3.</p> <p><u>Nije dozvoljena promjena namjene pomoćnog objekta u stambeni ili poslovni objekat.</u></p> <p>Pomoćni objekat postavlja se odnosno gradi u granicama urbanističke parcele u skladu sa planskim dokumentom.</p> <p>Planski parametri u smislu zauzetosti i izgrađenosti urbanističke odnosno katastarske parcele za pomoćne objekte tipa 2 i 3 se ne primjenjuju.</p> <p>Nadzemni pomoćni objekat postavlja se odnosno gradi u granicama urbanističke odnosno katastarske parcele, na udaljenosti od najmanje 1 metra od njene granice, tako da građevinska linija pomoćnog objekta ne može biti ispred građevinske linije prema glavnoj saobraćajnici osnovnog objekta, izuzev portirnica i stražara koje se predviđaju uz poslovne objekte.</p> <p>Izuzetno, pomoćni objekat, osim ograde se može graditi uz granicu urbanističke odnosno katastarske parcele, po prethodno pribavljenoj saglasnosti vlasnika susjedne urbanističke odnosno katastarske parcele.</p> <p>Pomoćni objekat tipa 1, osim garaža, može biti maksimalne spratnosti prizemlje (P), a ukoliko je teren u nagibu, spratnosti suteran (S).</p>
14.	<p>USLOVI ZA OBJEKTE KOJI MOGU UTICATI NA BEZBJEDNOST VAZDUŠNOG SAOBRAĆAJA</p> <p>/</p>
15.	<p>USLOVI ZA OBJEKTE KOJI MOGU UTICATI NA PROMJENE U VODNOM REŽIMU</p>

Zaštita mora

U cilju efikasnog smanjenja potencijalne eutrofikacije neophodno je preduzeti hitne mjere smanjenja ispuštanja nutrijenata u more, odnosno što prije obezbijediti adekvatno kanaliziranje otpadnih voda i njihovo prečišćavanje kao i identifikaciju neidentificiranih kanalizacionih ispusta čiji broj rapidno raste u zadnjih par godina.

Mjere koje bi trebalo preduzeti odnose se prevashodno na održivo upravljanje i iskorišćavanje morskog ekosistema. Prije svega, neophodno je pridržavati se već donešenih zakona i adekvatno sankcionirati nepoštovanje istih.

U cilju zaštite priobalnog mora neophodno je preduzeti sljedeće mjere zaštite:

- Identifikovati velike zagađivače na morskoj obali i sanirati postojeće „hot spot“-ove koji predstavljaju prijetnju za osjetljive morske vrste;
- Za određivanje dobrog ekološkog statusa mora, potrebno je odrediti set karakteristika koje određuju dobar ekološki status morske vode, kao i listu indikatora sa elementima (fizičko-hemijske odlike, tipovi staništa, biološke odlike, hidro-morfološke karakteristike, pritisci i uticaji ljudskih aktivnosti i dr.) na osnovu kojih će se pratiti i određivati ekološki status;
- U priobalnoj zoni uspostaviti zonu gdje izgradnja nije dozvoljena u skladu sa Protokolom o integralnom upravljanju obalnim područjima Mediterana Barselonske konvencije. Ova zona će se prostirati do tačke gdje voda dostiže najviši nivo u zimskom periodu. Uzimajući u obzir između ostalog i područja koja su direktno pogođena klimatskim promjenama i suočavaju se sa prirodnim rizicima, širina ove zone ne može biti manja od 100 metara. Strože nacionalne mjere koje definišu širinu ove zone ostaće na snazi;
- Širina ove zone je podložna promjenama i može se prilagoditi na način dosljedan ciljevima i principima pomenutog Protokola za:
 - Objekte od javnog interesa;
 - U područjima koja imaju specifična geografska ili lokalna ograničenja naročito u pogledu gustine naseljenosti ili socijalnih potreba i tamo gdje su individualno stanovanje i urbanizacija u skladu sa nacionalnom zakonskom regulativom.
- Kanalizacione ispuste rješavati putem podmorskog cjevovoda na odgovarajućoj udaljenosti s obzirom na morsk kretanja i podmorski reljef;
- Uspostaviti zone zaštite plaža:
 - uža zona zaštite 500 m od ivice mora;
 - šira zona zaštite 2 km od ivice mora.

U užoj zaštitnoj zoni ne smije se ispuštati kanalizacija, ni fekalna ni kišna. U obje zone se uvodi stroga kontrola sakupljanja otpadaka i organizuje sanitarna infrastruktura.

Zaštita kanala Port Milene

U cilju efikasnog smanjenja potencijalne eutrofikacije neophodno je preduzeti hitne mjere smanjenja ispuštanja fekalnih voda u kanal, odnosno što prije obezbijediti adekvatno kanaliziranje otpadnih voda i njihovo prečišćavanje kao i identifikaciju neidentificiranih kanalizacionih ispusta čiji broj rapidno raste u zadnjih par godina. Povezivanje kanala sa rijekom Bojanom je detaljnije priloženo u poglavlju „Hidrotehnika“. U cilju potpunijeg zadovoljenja potreba građana za različitim oblicima mirnog odmora i rekreacije planira se da 80%

	<p>površine oko kanala bude pod zelenilom. Na ovim površinama mogu se planirati površine za igru i rekreaciju djece kao i manji sportski tereni za rekreaciju odraslih.</p> <p>Hidrotehnika</p> <p>Da bi se to sve realizovalo neophodno je pristupiti povezivanju kanala Port Milena sa rijekom Bojanom, uz izgradnju ustave na Bojanskom nasipu sa ciljem da se omogući da relativno čista i zaslanjena voda iz Bojane, u vrijeme malih i srednjih voda ulazi u kanal Port Milena i doprinese boljim uslovima života i mrijesta ribljeg svijeta u kanalu.</p> <p>Na ulazu voda iz Bojane izgradila bi se hidraulična ustava koja bi garantovala željene dotoke i zaštitu da velike vode Bojane ne uđu u korito kanala.</p> <p>Što se tiče kanala neophodna je njegova kompletna revitalizacija, obezbjeđenje stalne kontrolisane protočnosti kanala povezivanjem sa rijekom Bojanom, redovno čišćenje kanala radi održavanja potrebne dubine za vodeni saobraćaj kao i osposobljavanje crpne stanice i podmorskog ispusta za Rt Đeran.</p> <p>U zoni zahvata prolazi otvoreni kanal za odvod vode iz solane – SAOBRAČAJNICA 2. Na dionicama gdje postojeći kanal ulazi u trup planiranih saobraćajnica neophodno je pretvoriti ga u zatvoreni kanal, bilo zacevljenjem ili izradom kanala pravougaonog oblika sa potrebnim revizijama. Hidrauličke karakteristike zatvorenog kanala će se odrediti kroz Glavni projekat.</p> <p>- Rješenje o utvrđivanju vodnih uslova, Uprave za vode br. 060-327/20-02011-204 od 23.12. 2020.g.</p>
16.	MOGUĆNOST FAZNOG GRAĐENJA OBJEKTA
	Dozvoljena je fazna izgradnja ribarske luke, uz obavezu da se u projektnoj dokumentaciji jasno naznače faze realizacije.
17.	USLOVI ZA PRIKLJUČENJE NA INFRASTRUKTURU
17.1	Uslovi priključenja na elektroenergetsku infrastrukturu
	<p>Instalacije moraju zadovoljavati važeće tehničke propise i standarde iz oblasti elektroinstalacija niskog napona. Za zaštitu od indirektnog dodira u objektima primijeniti sistem TN-S.</p> <p>Prilikom izrade tehničke dokumentacije potrebno je poštovati sljedeće preporuke EPCG:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Tehnička preporuka za priključke potrošača na niskonaponsku mrežu TP-2 (II dopunjeno izdanje) • Tehnička preporuka – Tipizacija mjernih mjesta • Uputstvo i tehnički uslovi za izbor i ugradnju ograničivača strujnog opterećenja • Tehnička preporuka TP-1b - Distributivna transformatorska stanica DTS – EPCG 10/0.4 Kv

17.2	<p>Uslovi priključenja na vodovodnu i kanalizacionu infrastrukturu</p> <p>Planirana vodovodna mreža na području Port Milene će ujedno biti i hidrantska mreža, pa se vodilo računa da minimalni prečnik nove mreže ne bude manji od 100mm. Od glavnog distributivnog cjevovoda 250mm predviđeno je odvajanje polietilenskih distributivnih cjevovoda prečnika 150mm i 100mm. Nova distributivna mreža je predviđena trasama i spojevima da pravi prstenastu mrežu kako bi se obezbjedila kontinuiranost i sigurnost u vodosnabdijevanju.</p> <p>- Akt D.O.O. „Vodovod i kanalizacija“ Ulcinj br. 3-02 od 21.12.2020.godine;</p>														
17.3	<p>Uslovi priključenja na saobraćajnu infrastrukturu</p> <p>Priključenje na saobraćajnu infrastrukturu uraditi skladu sa Planom.</p> <p>Parkiranje</p> <p>Parkiranje je potrebno rješavati u funkciji planiran namjena pojedinačno. Planom je predviđeno da svaki korisnik svoje potrebe za parkiranjem rješava u okviru svoje građevinske parcele. Broj automobila i operativnih saobraćajnih površina potrebno je svesti na mogući funkcionalni minimum.</p> <p>Kao normativ za potreban broj parking mjesta, koristiti onaj predložen PUP-om Ulcinja.</p> <p>Ovim planom je prihvaćen i razrađen princip da svaki objekat koji se gradi treba da zadovolji svoje potrebe za parkiranjem vozila na parceli na kojoj se objekat gradi (ispod ili pored objekta) ili u neposrednoj blizini (u manjoj cjelini).</p> <p>Kao normativ za potreban broj parking mjesta, koristiti:</p> <table border="1" data-bbox="470 1106 1142 1379"> <thead> <tr> <th>Namjena</th> <th>Optimalan broj PM</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>stanovanje (1000 m²)</td> <td>11</td> </tr> <tr> <td>proizvodnja (1000 m²)</td> <td>15</td> </tr> <tr> <td>poslovanje (1000 m²)</td> <td>22</td> </tr> <tr> <td>trgovina(1000 m²)</td> <td>44</td> </tr> <tr> <td>hoteli(1000 m²)</td> <td>5</td> </tr> <tr> <td>restorani(1000 m²)</td> <td>85</td> </tr> </tbody> </table>	Namjena	Optimalan broj PM	stanovanje (1000 m ²)	11	proizvodnja (1000 m ²)	15	poslovanje (1000 m ²)	22	trgovina(1000 m ²)	44	hoteli(1000 m ²)	5	restorani(1000 m ²)	85
Namjena	Optimalan broj PM														
stanovanje (1000 m ²)	11														
proizvodnja (1000 m ²)	15														
poslovanje (1000 m ²)	22														
trgovina(1000 m ²)	44														
hoteli(1000 m ²)	5														
restorani(1000 m ²)	85														
17.4	<p>Ostali infrastrukturni uslovi</p> <p><u>Agencija za telekomunikacije i poštansku djelatnost</u> upućuje na primjenu:</p> <ul style="list-style-type: none"> - sajt na kome se nalaze relevantni propisi u skladu sa kojim se obavlja izrada tehničke dokumentacije http:// www.ekip.me/regulativa/; - sajt na kome Agencija objavljuje podatke o postojećem stanju elektronske komunikacione infrastrukture http://ekinfrastuktura.ekip.me/ekip.me kao i - adresu web portala http://ekinfrastuktura.ekip.me/ekip/login.jsp preko koga sve zainteresovane strane od Agencije za telekomunikacije i poštansku djelatnost mogu da zatraže otvaranje korisničkog naloga, kako 														

	bi pristupili georeferenciranoj bazi podataka elektronske komunikacione infrastrukture. - Akt Ministarstva kapitalnih investicija br. 05-345/21-300/1 od 19.01.2021.godine.	
18.	POTREBA IZRADE GEODETSKIH, GEOLOŠKIH (GEOTEHNIČKIH, INŽENJERSKO-GEOLOŠKIH, HIDROGEOLOŠKIH, GEOMEHANIČKIH I SEIZMIČKIH) PODLOGA, KAO I VRŠENJA GEOTEHNIČKIH ISTRAŽNIH RADOVA I DRUGIH ISPITIVANJA	
	Prije izrade tehničke dokumentacije shodno članu 7. Zakona o geološkim istraživanjima ("Sl.list RCG", br.28/93, 27/94, 42/94, 26/07, 28/11) izraditi Projekat geoloških istraživanja tla za predmetnu lokaciju i Elaborat o rezultatima izvršenih geoloških istraživanja. Obzirom na specifičnost i složenost projekta predvidjeti veoma opsežne terenske i istražni radove (geodetske i batimetrijske podloge, geološka i geomehanička istraživanja, hidrološke i hidrogeološke podloge, kao i biološke karakteristike i stanje životne sredine).	
19.	POTREBA IZRADE URBANISTIČKOG PROJEKTA	
	U skladu sa članom 54 Zakona propisana obaveza izrade javniog konkursa za idejno arhitektonsko rješenje za objekte za potrebe državnih organa. Izuzetno, javni konkurs nije obavezan za objekte koji se finansiraju u cjelini ili djelimično iz donacija ili kredita međunarodnih finansijskih institucija ili iz sredstava drugih država kroz projekte međudržavne saradnje i pomoći.	
20..	ZA ZGRADE URBANISTIČKO-TEHNIČKI USLOVI SADRŽE I URBANISTIČKE PARAMETRE	
	Oznaka urbanističke parcele (zone)	UP3 (Blok 1) UP6 (Blok 1)
	Površina urbanističke parcele (m2)	1.310 79.952
	Maksimalni indeks zauzetosti	0,2 Maksimalni indeks zauzetosti i maksimalni indeks izgrađenosti UP6 nisu definisani, već će bruto površine lučkih objekata biti određene kroz izradu idejnog rješenja
	Maksimalni indeks izgrađenosti	0,2 /
	Bruto građevinska površina objekata (max BGP)	262 /

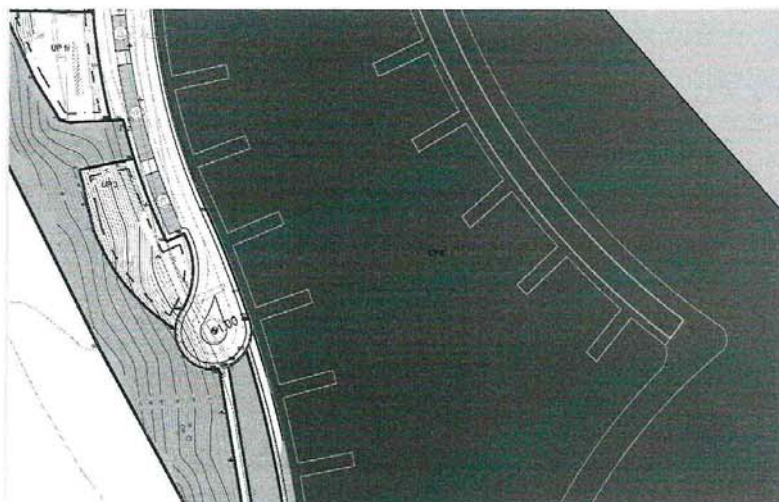
Maksimalna spratnost objekata	P	/
Maksimalna visinska kota objekta	6 metara (ali i više u slučaju potrebe koju nalaže spec. namjena skladištenja)	/
Parametri za parkiranje odnosno garažiranje vozila	U skladu sa Planom.	U skladu sa Planom.
Smjernice za oblikovanje i materijalizaciju, posebno u odnosu na ambijentalna svojstva područja	<p>- Arhitektonska morfologija za buduću novu izgradnju biće definisana na način da se formira adekvatan ambijent, posebno na prvoj liniji prema kanalu Port Milena ("waterfront") kojim će se stvoriti nova vrijednost ovog prostora, afirmisati glavni motiv – kanal Port Milena sa kalimerama, Rt Đeran – glavni ulazni motiv u kanal Port Milena, kao i ulazne partije prema zaštićenim i ekskluzivnim zonama Solane i Velike plaže.</p> <p>- Kontaktna područja sa prostorom Velike plaže biće definisana izgradnjom novih sadržaja iz kategorije centralnih sadržaja i arhitektonskim oblikovanjem, gdje je potrebno "povezati" prostor koji se nalazi u kontaktnoj zoni sa javnim površinama uz kanal Port Milena, kao i prostor sa obe strane ovog kanala, tako da čine jedinstenu ambijentalnu cjelinu.</p> <p>- Ukoliko se u okviru urbanističke parcele planira izgradnja više objekata, moguća je fazna izgradnja objekata na osnovu usvojenog idejnog arhitektonskog rješenja za objekte u cijelini, u kome će biti jasno naznačene faze realizacije.</p>	
Uslovi za unapređenje energetske efikasnost	<p>Održivoj potrošnji energije treba dati prioritet racionalnim planiranjem potrošnje, te implementacijom mjera energetske efikasnosti u sve segmente energetske sistema.</p> <p>Održiva gradnja je svakako jedan od značajnijih segmenata održivog razvoja koji uključuje:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Upotrebu građevinskih materijala koji nisu štetni po životnu sredinu; • Energetske efikasnosti zgrada; • Upravljanje otpadom nastalim prilikom izgradnje ili rušenja objekata <p>Prilikom projektovanja primjeniti Pravilnik o minimalnim zahtjevima energetske efikasnosti zgrada („Sl. List CG“, br.075/15)</p>	

21.	DOSTAVLJENO:	
	<ul style="list-style-type: none"> - Podnosiocu zahtjeva - Direktoratu za inspekcijski nadzor i licenciranje - U spise predmeta - a/a 	
22.	OBRAĐIVAČI URBANISTIČKO - TEHNIČKIH USLOVA:	Milica Ćurić Ljubica Božović
23.	OVLAŠĆENO SLUŽBENO LICE:	Milica Ćurić
	M.P. 	potpis ovlaštenog službenog lica
24.	PRILOZI	
	<ul style="list-style-type: none"> - Grafički prilozi iz planskog dokumenta - Dokaz o uplati naknade za izdavanje utu-a - Akt D.O.O. „Vodovod i kanalizacija“ Ulcinj br. 3-02 od 21.12.2020.godine; - Akt CEDIS-a br. 15459 od 28.12.2020.godine; - Akt Uprave za saobraćaj broj: 02-11517/2 od 29.12.2020.godine; - Akt Agencije za zaštitu prirode i životne sredine br.02-D-3099/2 od 05.01.2021.g. - Rješenje o utvrđivanju vodnih uslova, Uprave za vode br. 060-327/20-02011-204 od 23.12.2020.g. - Akt Sekretarijata za prostorno planiranje i održivi razvoj Opštine Ulcinj br. 05-575/2-20 od 21.12.2020.godine. - Akt Ministarstva kapitalnih investicija br. 05-345/21-300/1 od 19.01.2021.g. 	

List broj 6 : Analiza postojećeg stanja i bonitet

List broj10a : Planirano stanje – Parcelacija, regulacija I nivelacija – GIS

LEGENDA

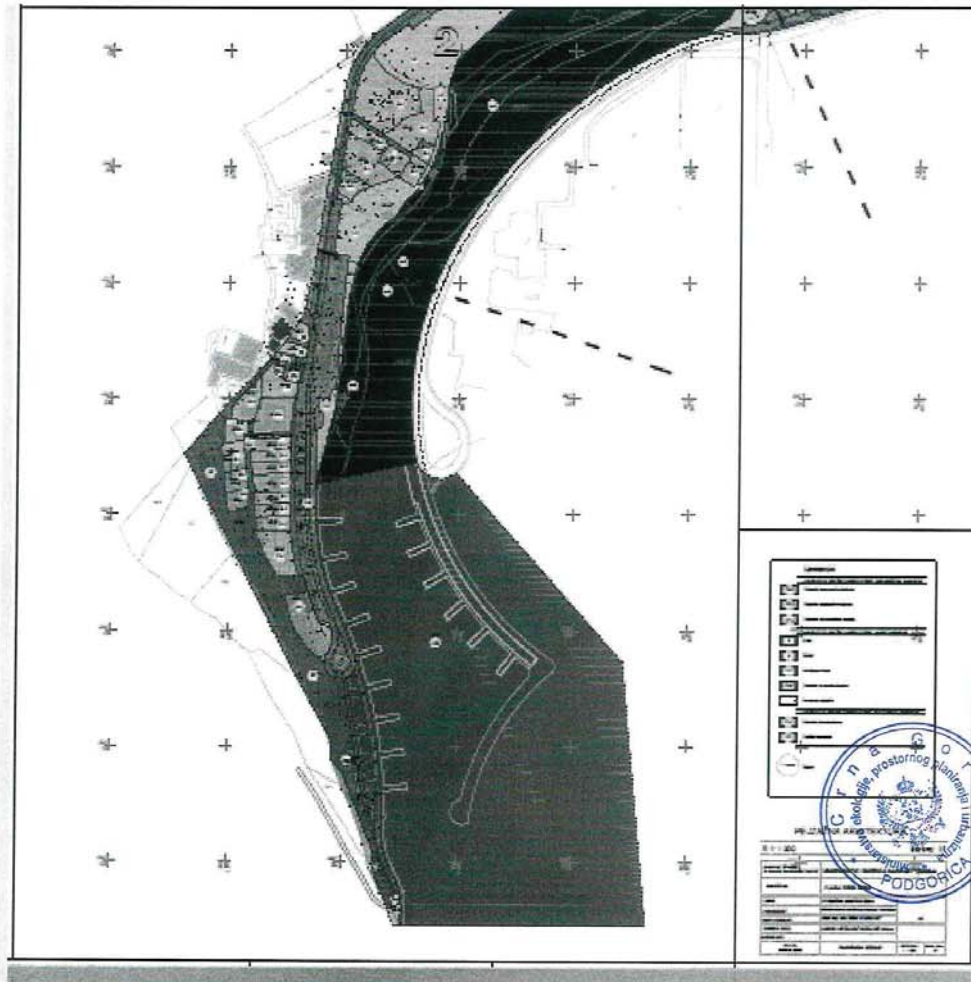
Projekat: IZ OBLASTI
 Podgorica
 Datum: 10.10.2017

Planirano stanje – Parcelacija, regulacija I nivelacija – GIS

PARCELACIJA, REGULACIJA I NIVELACIJA - GIS
 1 : 1 000
 List broj 10a

<small>Ime i prezime autora projekta</small>	<small>Ime i prezime glavnog inženjera projekta</small>
<small>Ime i prezime autora projekta</small>	<small>Ime i prezime glavnog inženjera projekta</small>
<small>Ime i prezime autora projekta</small>	<small>Ime i prezime glavnog inženjera projekta</small>
<small>Ime i prezime autora projekta</small>	<small>Ime i prezime glavnog inženjera projekta</small>
<small>Ime i prezime autora projekta</small>	<small>Ime i prezime glavnog inženjera projekta</small>
<small>Ime i prezime autora projekta</small>	<small>Ime i prezime glavnog inženjera projekta</small>
<small>Ime i prezime autora projekta</small>	<small>Ime i prezime glavnog inženjera projekta</small>
<small>Ime i prezime autora projekta</small>	<small>Ime i prezime glavnog inženjera projekta</small>
<small>Ime i prezime autora projekta</small>	<small>Ime i prezime glavnog inženjera projekta</small>
<small>Ime i prezime autora projekta</small>	<small>Ime i prezime glavnog inženjera projekta</small>

List broj 15 : Pejzažna arhitektura

Crna Gora
Ministarstvo kapitalnih investicija

Pisarnica Ministarstvo ekologije, prostornog
planiranja i urbanizma

Primjeno:	20.01.2020			
Org. jed.	Pod. k&S. stud.	Republika	Prilog	Vrijednost
06-1947/18-2020				

Adresa: Rimski trg 46,
81000 Podgorica, Crna Gora
tel: +382 20 234 179
fax: +382 20 234 331

Broj: 05-345/21-300/1

Podgorica, 19. januar 2021. godine

MINISTARSTVO EKOLOGIJE, PROSTORNOG
PLANIRANJA I URBANIZMA
Direktorat za građevinarstvo
Direkcija za izdavanje urbanističko-tehničkih uslova

Predmet: Zahtjev za izdavanje urbanističko-tehničkih uslova

Uvaženi,

Vašim dopisom broj: 062-1947/10, traženo je izdavanje urbanističko-tehničkih uslova za izradu tehničke dokumentacije za građenje morskog dijela ribarske luke (UP6) i kopnenog dijela ribarske luke (UP3) u Bloku 1, u obuhvatu Državne studije lokacije „Rt Đeran – Port Milena“ – izmjene i dopune („Sl. list CG“, br. 111/20), u Opštini Ulcinj.

S tim u vezi vas obavještavamo da buduća ribarska luka mora da ispunjava uslove propisane Uredbom o uslovima koje moraju da ispunjavaju luke razvrstane prema vrsti pomorskog saobraćaja i namijeni („Sl. list Crne Gore“, br. 20/11).

Takođe, s obzirom da se ulaz u luku i njen akvatorijum smatraju plovnim putem potrebno je da isti ima dovoljnu dubinu i širinu za plovne objekte koji će tu uplovjavati, a ovo u skladu sa članom 7 stav 1 Zakona o sigurnosti pomorske plovidbe („Službeni list CG“, br. 62/13, 6/14, 47/15, 71/17 i 77/20), kao i da ulaz u luku bude adekvatno označen objektima sigurnosti plovidbe shodno članu 8 pomenutog Zakona o sigurnosti pomorske plovidbe i odredbama Pravilnika o oznakama na plovnim putevima u unutrašnjim morskim vodama i teritorijalnom moru Crne Gore („Sl. list CG“, br. 16/2015).

S poštovanjem,

Mladen Bojanić
MINISTAR

Obradila:
Snežana Đurković, načelnica Direkcije za primjenu standarda sigurnosti pomorske plovidbe

Saglasan:
Kap. Vladan Radonjić, generalni direktor Direktorata za pomorski saobraćaji unutrašnju plovidbu

Dostavljeno:

- Ministarstvu ekologije, prostornog planiranja i urbanizma
- Arhivi

D.O.O. „Vodovod i Kanalizacija“ - Ulcinj
SH.P.K „Ujësjellës dhe Kanalizim“ - Ulqin
BR/Nr 3142
Ulcinj 21.12.2020 godine/viti

Na osnovu Zakona o planiranju i izgradnji objekata ("Sl. list CG", br. 064/17, 044/18, 063/18, 011/19 i 082/20) na zahtjev br. 1529 Ministarsta ekologije, prostornog planiranja i urbanizma, Direktorat za građevinarstvo br./nr: 062-1947/4 kome se obratio *Ministarstvo poljoprivrede i ruralnog razvoja* izdaje se:

Tehničko mišljenje

Direktorat za građevinarstvo dostavio je zahtjev br. 1529 sa Urbanističko tehničkim uslovima br: 062-1947/4, za građenje morskog dijela Ribarske Luke (UP6) i kopnenog dijela Ribarske luke (UP3), u Bloku 1, u obuhvatu Državne studije lokacije „Rt Đeran – port Milena na urbanističkoj parceli br. 77, Blok 5, na dijelovima KP. br. 1367/1, 1366, 1367/2, 1367/3, 1367/4, 1367/5, 1367/6 i 3538/1 KO Donji Štoj i na dijelovima KP. br. 409/1 i 409/2 KO Ulcinjsko polje, u zahvatu Izmjena i dopuna Državne studije lokacije „RT Đeran – Port Milena“, u Opštini Ulcinj. Prema projektnoj dokumentaciji vodovodne i kanalizacione mreže utvrđuje se sljedeće:

1. Na tom dijelu Opštine Ulcinj izgrađena je sekundarna vodovodna mreža Ø32, Ø63.
2. Kanalizaciona glavna kolektorska mreža izgrađena je na tom dijelu Opštine Ulcinj.
3. S obzirom da je nam tom dijelu Opštine Ulcinj izgrađena **Crpna stanica**, treba se obratiti pažnja da ne dođe do zatvaranja havarijskog ispusta u toku gradnje.
4. Atmosferka kanalizacija nije izgrađena na tom dijelu Opštine Ulcinj.

NAPOMENA: Dodatni detaljniji tehnički uslovi i saglasnosti na osnovu Zakona o planiranju i izgradnji objekata ("Sl. list CG", br. 064/17, 044/18, 063/18, 011/19 i 082/20) razmotriće se nakom izrade tehničke dokumentacije, kao i izlaskom na teren od strane stručne službe D.O.O. ViK Ulcinj.

Direktor

Mr. Fuad Hadžibeti, dipl.ing.hid.

Crna Gora
Uprava za vode

Pisarnica Ministarstvo ekologije, prostornog
planiranja i urbanizma

Primijeno: 25.12.2020				
Org. jaz.	Jeri. krs. znak	Radni broj	Prilog	Vrijednost
062	1947	12		

Adresa: Bulevar Revolucije br.24,
81000 Podgorica, Crna Gora
tel: +382 20 224 593
fax: +382 20 224 594
www.upravazavode.gov.me

Br: 060-327/20-02011-204

23.12. 2020.

Uprava za vode, na osnovu čl. 114 i 115 stav 1 tačka 9 Zakona o vodama ("Sl.list RCG", br. 27/07, "Sl.list CG", br.73/10, 32/11, 47/11, 48/15, 52/16, 55/16, 2/17, 80/17 i 84/18) i čl. 18 Zakona o upravnom postupku ("Sl.list CG", br. 56/14, 20/15, 40/16 i 37/17), rješavajući po zahtjevu Ministarstva ekologije, prostornog planiranja i urbanizma br. 062-1947/7 od 08.12.2020. godine, a u vezi zahtjeva Ministarstva poljoprivrede i ruralnog razvoja, radi utvrđivanja vodnih uslova za izradu tehničke dokumentacije za građenje morskog dijela Ribarske luke (UP6) i kopnenog dijela Ribarske luke (UP3), u Bloku 1, u obuhvatu Državne studije lokacije „Rt Đeran – Port Milena“ – izmjene i dopune, opština Ulcinj, donosi

RJEŠENJE o utvrđivanju vodnih uslova

UTVRĐUJU SE Investitoru Ministarstvu poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede u postupku izrade tehničke dokumentacije za građenje morskog dijela Ribarske luke (UP6) i kopnenog dijela Ribarske luke (UP3), u Bloku 1, u obuhvatu Državne studije lokacije „Rt Đeran – Port Milena“ – izmjene i dopune, opština Ulcinj, sljedeći vodni uslovi:

1. Glavni projekat uraditi u skladu sa važećim tehničkim i zakonskim normativima za ovu vrstu radova.
2. Tehnička dokumentacija treba da sadrži:
 - opšte podatke o projektu;
 - podloge za projektovanje sa prikazom postojećeg stanja u pogodnoj razmjeri (geodetske, hidrološke, hidrografske, geotehničke i geološke);
 - u pogodnoj razmjeri na situacionom planu i u drugim grafičkim priložima ucrtati sve predviđene objekte sa neophodnim podacima za ocjenu uticaja objekta na režim voda i obrnuto;
 - tehničke uslove izvođenja svih radova, zaštite na radu, uslove zaštite u eksploataciji;
 - predmjer i predračun radova, specifikaciju predviđene opreme;
 - eventualnu faznost izgradnje;
 - potvrdu o registraciji organizacije koja je uradila projektnu dokumentaciju i ovlaštenje odgovornog projektanta;
 - izvještaj o reviziji tehničke dokumentacije;
 - naziv investitora i njegovo sjedište.
3. Tehničke karakteristike projektovanog rješenja moraju biti takve da zadovoljavaju sledeće uslove:
 - prilikom projektovanja trase izgrađeni objekti ne smiju negativno uticati na status vodnih tijela, režim tečenja, morfologiju dna i odvijanje prirodnih obalnih procesa u pogođenoj zoni;
 - preduzeti sve mjere zaštite voda od zagađivanja, sa posebnim akcentom zaštite u slučaju akcidenta;
 - izgrađeni objekti moraju biti prilagođeni za održavanje na način koji garantuje očuvanje životne sredine (izbjegavanje havarijskog stanja, efikasno prikupljanje i uklanjanje zagađenih voda);

- projektom predvidjeti aktivnosti koje ne ugrožavaju vrijednosti ekosistema i zaštićenih prirodnih dobara;
- preduzeti sve mjere zaštite voda od zagađivanja, u skladu sa čl. 87, 88 i 89 Zakona o vodama, i sa obalnog pojasa ne ispuštati mineralna ulja koja direktno ili indirektno dospijevaju u vode i mineralna ulja koja potiču od bilo kog uređaja za prebacivanje na plovni objekat ili sa njega, kao i druge supstance koje direktno potiču ili su vezane za istraživanje, iskorišćavanje i preradu na obalnom pojasu, a koje direktno ili indirektno mogu dospjeti u vode.

Nakon izrade Glavnog projekta Investitor će podnijeti ovom organu zahtjev za izdavanje vodne saglasnosti, u skladu sa članom 118 i 119 Zakona o vodama, uz koji treba priložiti Glavni projekat i izvještaj o tehničkoj kontroli Glavnog projekta.

Obrazloženje

Upravi za vode podnijet je zahtjev od strane Ministarstva ekologije, prostornog planiranja i urbanizma, br. 062-1947/7 od 08.12.2020. godine, a u ime Investitora Ministarstva poljoprivrede i ruralnog razvoja, radi utvrđivanja vodnih uslova za izradu tehničke dokumentacije za građenje morskog dijela Ribarske luke (UP6) i kopnenog dijela Ribarske luke (UP3), u Bloku 1, u obuhvatu Državne studije lokacije „Rt Đeran – Port Milena“ – izmjene i dopune, opština Ulcinj.

Uz predmetni zahtjev dostavljen je Nacrt urbanističko - tehničkih uslova za izradu tehničke dokumentacije za građenje morskog dijela Ribarske luke (UP6) i kopnenog dijela Ribarske luke (UP3), u Bloku 1, u obuhvatu Državne studije lokacije „Rt Đeran – Port Milena“ – izmjene i dopune („Službeni list CG“, br. 111/20), u opštini Ulcinj, izdati od strane Ministarstva ekologije, prostornog planiranja i urbanizma – Direktorat za građevinarstvo.

Razmatrajući priloženu dokumentaciju utvrđeno je da je zbog složenosti rješenja potrebno propisati vodne uslove za izradu projektne dokumentacije na nivou Glavnog projekta, u skladu sa čl. 114 i 115 stav 1 tačka 9 Zakona o vodama.

Na osnovu izloženog odlučeno je kao u dispozitivu ovog rješenja.

Za donošenje ovog rješenja podnosilac zahtjeva je oslobođen plaćanja administrativne takse, u skladu sa Zakonom o planiranju prostora i izgradnji objekata („Sl. list Crne Gore“, br. 64/17, 44/18, 63/18, 11/19 i 82/20).

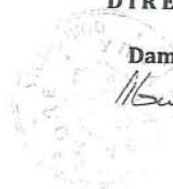
Uputstvo o pravnoj zaštiti: Protiv ovog rješenja može se izjaviti žalba Ministarstvu poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede, u roku od 15 dana od dana prijema rješenja. Žalba se predaje preko Uprave za vode, neposredno ili putem pošte.

Dostavljeno:

- Podnosiocu zahtjeva,
- Inspektoru za vode,
- Službi uprave,
- a/a.

DIREKTOR

Damir Gutić

 CEDIS Crnogorski elektrodistributivni sistem	Društvo sa ograničenom odgovornošću "Crnogorski elektrodistributivni sistem" Podgorica Ulica Ivana Milutinovića br. 12 tel: +382 20 408 400 fax: +382 20 408 413 www.cedis.me	Sektor za pristup mreži Služba za pristup mreži Regiona 4 Bulevar JNA br. 10, 85000 Bar tel: +382 312 835 fax: +382 312 893 Br. 30-20-04-15459 U Baru, 20-12-2020. godine

Ministarstvo ekologije prostornog planiranja i urbanizma
 Crne Gore
 Direktorat za građevinarstvo

Primljeno: 30.12.2020
 Org. jbn: 06-1947/15
 Vrjednost:

U. IV proleterske brigade broj 19
 81000 Podgorica

DOO „Cenogorski elektrodistributivni sistem“ Podgorica, na osnovu člana 60 i člana 105 zakona o upravnom postupku („Sl. list CG“ br. 56/14, 20/15, 40/16, i 37/17) i ovlašćenja br.10-1016876 od 04.04.2019. god. podnosim:

ZAHTJEV
Za otklanjanje nedostataka

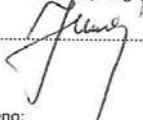
Uvidom u Vaš zahtjev br. 30-20-04-15156 od 21.12.2020. godine (Vaš broj: 062-1947/6 od 08.12.2020.god.) za izdavanje uslova za izradu tehničke dokumentacije za građenje morskog dijela Ribarske luke (UP6) i kopnenog dijela Ribarske luke (UP3), u Bloku 1 u obuhvatu Državne studije lokacije "Rt Đerane – Port Milena", utvrđeno je da niste dostavili svu potrebnu dokumentaciju, zbog čega ne možemo postupiti po predmetnom zahtjevu.

Potrebno je da, u roku od 3 dana od dana prijema ovog zahtjeva CEDIS-u, Sektoru za pristup mreži, Službi za pristup mreži Regiona 4, dostavite:

- Podatke o jednovremenoj snazi predmetnog objekta
- Podatke o broju mjernih mjesta i način mjerenja.

Ukoliko ne postupite po ovom zahtjevu i u ostavljenom roku ne otklonite nedostatke, shodno članu 60 i članu 105 Zakona o upravnom postupku ("Sl. list CG" br. 56/14, 20/15, 40/16 i 37/17), posebnim rješenjem Vaš zahtjev biće odbijen.

Obradio:
 Inženjer IV za pristup mreži Regiona 4
 Haki Luka, el.ing.

- Dostavljeno:
- Podnosiocu zahtjeva
 - Službi za pristup mreži Regiona 4
 - a/a

Crnogorski elektrodistributivni sistem
 Sektor za pristup mreži
 Šef Službe za pristup mreži Regiona 4,
 Milan Dragović, spec.el.ing.

Crna Gora
Uprava za saobraćaj

Ministarstvo ekologije, prostornog
planiranja i urbanizma

Primljeno: 31.12.2020.				
Org. jed.	Jed. vis. znak	Rešenje broj	Prilog	Vrijednost
06	194	16		

Broj: 02-11517/2

Podgorica, 29.12.2020.godine.

**Ministarstvo ekologije, prostornog planiranja i urbanizma
IV proleterske br.19, Podgorica**

P r e d m e t: Odgovor na zahtjev broj:02-11517/1 od 24.12.2020.godine

Shodno zahtjevu, koji je od strane Ministarstvo kapitalnih investicija br.01-11/20-8527/2 od 22.12.2020.godine upućen Upravi za saobraćaj na dalju nadležnost, zaveden kod ovog organa pod broj:02-11517/1 od 24.12.2020.godine, radi izdavanja tehničkih uslova za izradi tehničke dokumentacije za građenje morskog dijela Ribarske luke (UP6) I konkretnog dijela Ribarske Luke (UP3), u Bloku 1, u obuhvatu Državne studije lokacije "RT Đeren-Port Milena"-izmjene i dopune u Opštini Ulcinj, navodimo sledeće:

Članom 13 Zakona o putevima („Sl. List CG,, br. 82/20) propisano je " Državnim putevima upravlja organ uprave. Izuzetno od stava 2 ovog člana autoputevima, brzim saobraćajnicama, djelovima državnog puta i putnim građevinskim objektima može da upravlja privredno društvo koje osniva Vlada. Državnim putevima ili djelovima državnih puteva može da upravlja i privredno društvo koje je zaključilo ugovor o javno-privatnom partnerstvu u skladu sa zakonom. Opštinskim putevima upravljaju nadležni organ lokalne uprave ili privredno društvo čiji je osnivač jedinica lokalne samouprave odnosno privredno društvo ili preduzetnik kome je jedinica lokalne samouprave povjerila te poslove."

Polazeći od naprijed navedenih zakonskih propisa i uvidom u predmetni zahtjev utvrdili smo predmetni zahtjev nije u nadležnosti Uprave za saobraćaj.

Obradila:

Andela Terzić

Andela Terzić

Načelnik u Odjeljenju za
izdavanje dozvola i saglasnosti:

Radojica Poleksić

R. Poleksić

Dostavljeno:

- Naslovu
- U spise predmeta
- Arhivi

Direktor
Savo Parača

